

**Organisme Autònom Local
Museus i Arxiu Històric de
Sabadell**

Memòria de l'any 2010

PRESENTACIÓ	4
CAPÍTOL I. GOVERN I DIRECCIÓ	5
1. CONSELL RECTOR	5
2. RECURSOS HUMANS.....	7
2.1 Personal.....	7
2.2 Organigrama.....	9
2.3 Formació d'estudiants i pràctiques acadèmiques.....	11
2.4 Formació, participació i dòcencia.....	12
3. RECURSOS MATERIALS, EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURA	15
L'Arxiu Històric	16
El Museu d'Art	16
El Museu d'Història.....	16
El Vapor Buxeda Vell.....	17
Magatzems	17
Altres punts patrimonials	17
4. RECURSOS ECONÒMICS I LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST.....	18
4.1 Romanent líquid de tresoreria.....	18
4.2 Subvencions i patrocinis	18
CAPÍTOL II. ELS FONDS	20
1. EL FONDS DE L'ARXIU HISTÒRIC	20
1.1 Objectius.....	20
1.2 Actuacions.....	20
2. EL FONDS DELS MUSEUS MUNICIPALS DE SABADELL	34
2.1 Objectius.....	34
2.2 Actuacions.....	36
CAPÍTOL III. LA RECERCA	66
1. LA RECERCA ALS MUSEUS MUNICIPALS DE SABADELL	66
1.1 Objectius.....	66
1.2 Actuacions.....	66
CAPÍTOL IV. LA DIFUSIÓ	81
1. DIFUSIÓ DES DE L'ARXIU HISTÒRIC	81
1.1 Objectius.....	81
1.2 Actuacions.....	81

2.	DIFUSIÓ DES DELS MUSEUS MUNICIPALS	98
2.1	Objectius	98
2.2	Actuacions.....	100
CAPÍTOL V. ANNEXOS		137

PRESENTACIÓ

Un any més, l'Organisme Autònom Local de Museus i Arxiu Històric de Sabadell presenta la seva memòria d'actuació, que en aquest cas, recull totes les activitats realitzades l'any 2010.

Una memòria d'activitats àmplia, reflex del bon grau de compliment del programa d'actuació previst i aprovat per al 2010.

No podia ser d'altra manera i, per això, totes les activitats s'han emmarcat en el nostre objectiu de treballar per a la preservació, difusió i acreixement del nostre imaginari col·lectiu, el nostre patrimoni, per tal que el mateix sigui conegut i gaudit per tothom.

CAPÍTOL I. GOVERN I DIRECCIÓ

1. CONSELL RECTOR

El Consell Rector assumeix el govern i la gestió superior de l'organisme autònom i està integrat per membres amb veu i vot, així com d'altres amb veu però sense vot.

Els membres amb veu i vot són el president; el vice-president i els vocals designats pel Ple de l'Ajuntament de Sabadell que seran un regidor/a de la corporació en representació de cada grup municipal; representants d'institucions i/o entitats públiques o privades, així com persones a títol individual que hagin destacat en activitats i actuacions relacionades amb les finalitats pròpies de l'Organisme.

Els membres amb veu i sense vot són la gerent de l'organisme, els directors dels museus i arxiu, així com el secretari delegat i la interventora delegada de l'organisme.

El Consell Rector de l'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell ha estat format l'any 2010 pels membres següents:

- President:
Sr. Lluís MONGE PRESÈNCIA, regidor de l'Ajuntament de Sabadell
- Vice-president:
Sr. Joan MANAU VALOR, regidor de l'Ajuntament de Sabadell
- Vocals:
 1. En representació dels grups municipals:
 - Sra. Montserrat CAPDEVILA TATCHÉ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sra. Concepción Manzano Zambudio, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
 - Sra. Virgínia DOMÍNGUEZ ÁLVAREZ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. Isidre Soler Clarena, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
 - Sr. Antoni FONT RENOM, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. José Beltran Taixà, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.

- Sra. Patrícia MARTÍNEZ RUIZ, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sr. Jordi Soriano José, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sr. Juan Miquel MENA ARCA, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.
Suplent: Sra. Maria Carmen Garcia Suárez, regidora de l'Ajuntament de Sabadell.
- Sr. Magí ROVIRA FONT, regidor de l'Ajuntament de Sabadell.

2. Representants d'institucions i/o entitats publiques o privades

- Sr. Ricard CALVO DURAN, representant de l'Acadèmia de Belles Arts
Suplent: Sra. Montserrat Senserrich Comajuncosa.
- Sr. Salvador FITÉ BORGUÑO, representant de la Caixa d'Estalvis de Sabadell.
Suplent: Sr. Fermí Pons-Pons
- Sr. Rafael IZARD BADIA, representant de la Delegació del Vallès del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya
Suplent: Sr. Joan Vega Castellví
- Sr. Ramon TEN CARNÉ, que substitueix a partir del 22 de febrer al Sr. Josep Lluís MARTÍN BERBOIS, representants de la Fundació Bosch i Cardellach.
- Sr. Joan GORINA VANRELL, representant del Gremi de Fabricants de Sabadell
Suplent: Sr. Jordi Font Renom
- Sr. Miquel BACH NUÑEZ, representant de la Fundació La Mirada
Suplent: Sra. Mercè Mompel Soler
- Sr. Javier MICÓ GINER, representant del Col·legi Notarial de Catalunya
Suplent: Sr. Joan BOSCH BOADA
- Sr. Enric COBO BARRI, representant de la Subdirecció General d'Arxius del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya.
- Sr. Josep Maria MASSAGUÉ TORNER, representant de la Unió Excursionista de Sabadell

3. A títol individual

- Sr. Simón SAURA CONESA
- Sr. Oriol CIVIL DESVEUS

▪ Gerent:

Sra. Eva VILARRUBÍ MÁRMOL, gerent de l'Organisme Autònom i Cap del Servei del Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell.

- Director/a:
 - Sr. Joan COMASOLIVAS I FONT, director de l'Arxiu Històric de Sabadell
 - Sra. Engràcia TORRELLA i SUÑÉ, directora del Museu d'Art i Museu d'Història de Sabadell.

- Secretari delegat:

Sr. Josep Manel COLELL VOLTAS

- Interventora delegada:

Sra. Ramona SAGUÉS LÓPEZ

Els estatuts de l'organisme autònom estableixen que el Consell es reunirà dues vegades a l'any amb caràcter ordinari, i amb caràcter extraordinari sempre que el president ho consideri necessari, a iniciativa pròpia o a sol·licitud de la quarta part dels membres. Durant l'any 2010 el Consell rector s'ha reunit en quatre ocasions: el 22 de febrer, 21 de juliol, 11 de novembre i 22 de desembre.

2. RECURSOS HUMANS

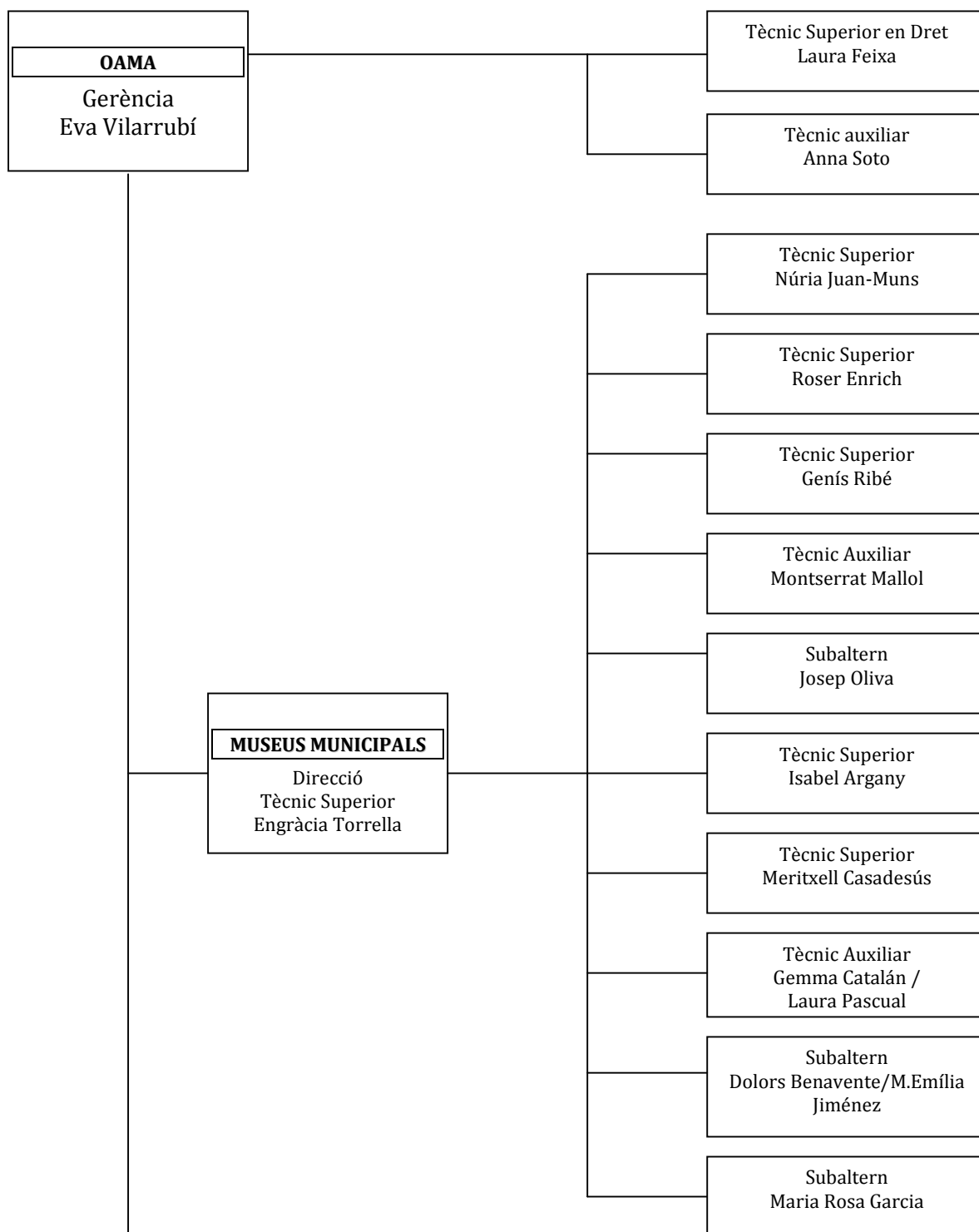
2.1 Personal

Durant l'any 2010 el personal que presta els seus serveis a l'Organisme Autònom Local Museus i Arxiu Històric de Sabadell, ha estat:

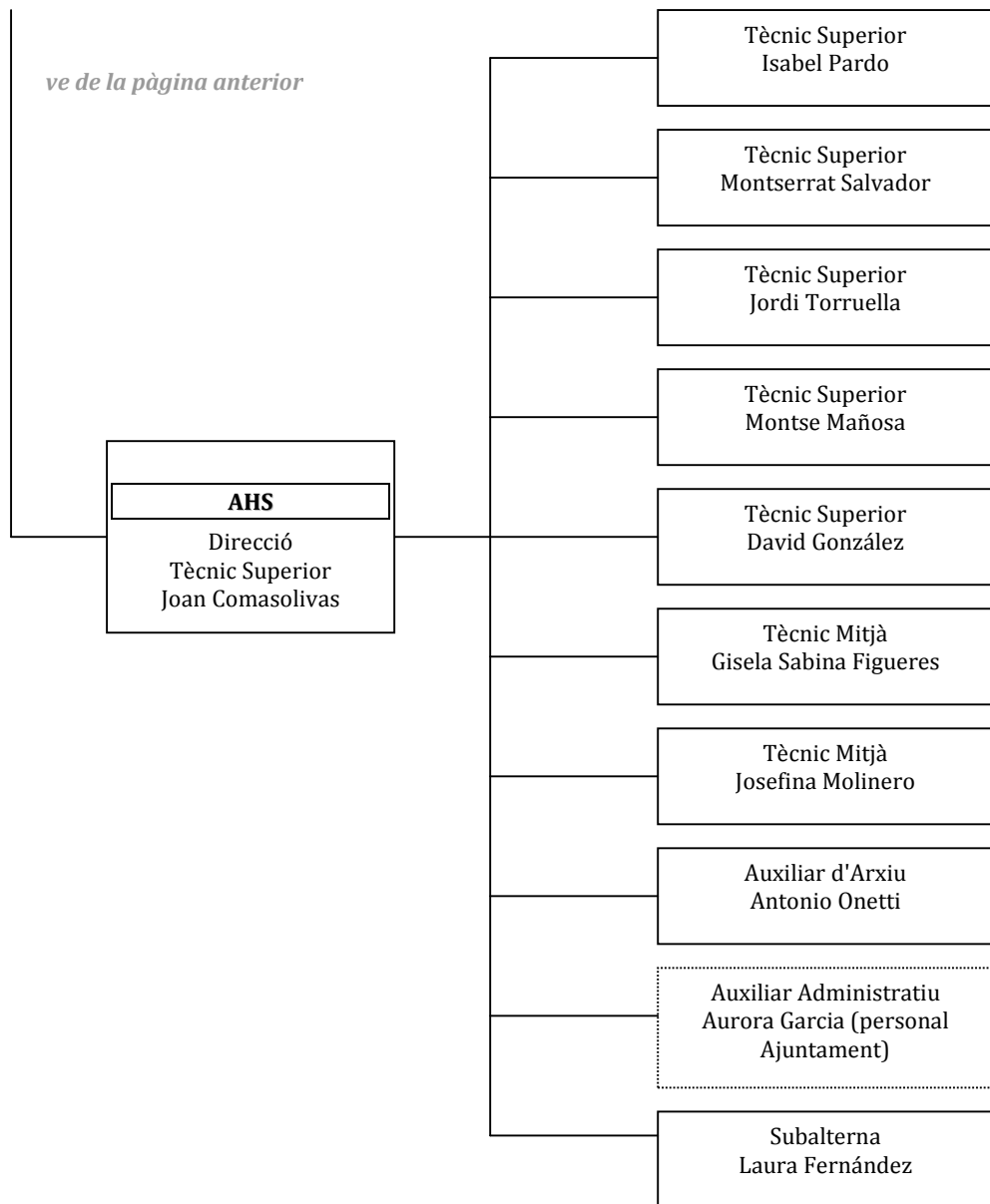
- Eva Vilarrubí Màrmol, gerent de l'OAMA.
- Laura Feixa Ibáñez, tècnica superior.
- Maria Isabel Beltran Muñoz, tècnica superior. Substitueix a Laura Feixa Ibáñez que gaudeix d'un permís retribuït fins el 22 de febrer.
- Ana Maria Soto López, tècnica auxiliar.
- Engràcia Torrella i Suñé, tècnica superior i directora dels Museus Municipals
- Isabel Argany Comas, tècnica superior dels Museus.
- Meritxell Casadesús Insa, tècnica superior dels Museus.
- Roser Enrich i Gregori, tècnica superior dels Museus.
- Núria Juan-Muns Plans, tècnica superior dels Museus.
- Genís Ribé i Monge, tècnic superior dels Museus
- Montserrat Mallol Garcia, tècnica auxiliar dels Museus.
- Gemma Catalan Garriga , tècnica auxiliar dels Museus fins el 30 de juny
- Laura Pascual Pascuas, tècnica auxiliar dels Museus a partir de l'1 de juliol
- Dolores Benavente López, subaltern dels Museus.
- Ma Rosa Garcia Martínez, subaltern a temps parcial.
- Maria Emília Jiménez Vílchez, subaltern a temps parcial.
- Josep Oliva Garcia, subaltern dels Museus

- Jose Luís Fernández Vaca, subaltern dels Museus del 13 de maig al 16 de setembre, substitució del Josep Oliva Garcia.
- René Piña Márquez, subaltern dels Museus del 16 de novembre al 31 de desembre, substitució del Josep Oliva Garcia.
- Joan Comasòlivas Font, arxiver i director de l'Arxiu Històric.
- Gisela Figueras i Cifuentes, bibliotecària
- David González Ruiz, arxiver documentalista.
- Montserrat Mañosa i Rifé, arxivera.
- Josefina Molinero i Ruiz, bibliotecària.
- Antonio Onetti i Vera, auxiliar d'arxiu.
- Isabel Pardo i Navarro, arxivera.
- Montserrat Salvador i Padrosa, arxivera.
- Aurora Garcia Frey, auxiliar administrativa adscrita al Departament de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell.
- Luisa Rus i Luque, operària del Servei de Neteja de l'Ajuntament de Sabadell.
- Jordi Torruella i Llopart, arxiver
- Laura Fernández Martín, subaltern de l'Arxiu.

2.2 Organigrama

ve de la pàgina anterior

2.3 Formació d'estudiants i pràctiques acadèmiques

2.3.1 Arxiu Històric

Olga Tàpias Sánchez i *Carlos López López* finalitzen la seva estada a l'AHS com a beneficiaris de la IX convocatòria de Beques de perfeccionament professional Guillem Mateu i Domingo al gener i febrer respectivament i *Oriol López Guimet* a l'abril.

Scheherazade Bermejo Barba i *Laura Marín López* inicien la seva estada a l'AHS com a beneficiàries de les X Beques de perfeccionament professional Guillem Mateu i Domingo, des de el 20 de setembre de 2010, amb una dotació de 7.000€ cadascuna.

2.3.2 Museus Municipals de Sabadell

Col·lecció d'Art

Marina del Bas Ramírez i *Roxana Farina*, a través d'un conveni de col·laboració per a la formació pràctica amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, han realitzat pràctiques setmanals de conservació preventiva des del mes de febrer fins al mes de maig. Les pràctiques han consistit en la revisió i neteja de les obres conservades en la reserva del Museu d'Art. Les tasques s'han assignat en funció de la seva formació acadèmica: així, Marina del Bas, de l'especialitat de pintura, ha revisat i netejat totes les obres pictòriques ubicades en els compactes de graella, i Roxana Farina, de l'especialitat d'escultura, ha iniciat l'examen dels objectes del magatzem d'escultura.

Aquesta proposta de col·laboració amb la tutela d'alumnes en pràctiques amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles es va iniciar el curs 2009-2010 i, des dels Museus Municipals, es veu com una magnífica oportunitat per millorar l'estat de conservació de les obres i els objectes conservats a les col·leccions i, alhora, contribuir a la formació d'aquests futurs especialistes

Col·lecció tèxtil

Carla del Valle Lafuente, alumna del Departament d'Art i Musicologia de la UAB va realitzar les pràctiques de l'assignatura *Pràctiques de Museologia*. Entre d'altres tasques va realitzar suport a la documentació i emmagatzematge del fons de la col·lecció de la Indústria tèxtil llanera; també va participar en la preparació i el muntatge de l'exposició "El temple de les aigües" que tingué lloc al MAS, des del 18 de maig fins el 18 de juliol.

Col·lecció d'història

Laura Pinto i Font, alumna de la UAB va realitzar les seves pràctiques d'Arqueologia i Museologia al MHS.

Laura Pinto va iniciar les pràctiques universitàries el desembre del 2009 i les acabà el juny del 2010. Les pràctiques s'inscriuen en el marc del conveni general establert entre els MMS (OAMA) i la Universitat Autònoma de Barcelona. A aquestes pràctiques s'inscriuen els estudiants que es volen especialitzar en arqueologia i museologia, i també, per a aquells que tenen interès en conèixer el funcionament i les tasques que es realitzen als museus. Les pràctiques han consistit en el seguiment de diverses activitats didàctiques ja que l'interès de l'estudiant es centra sobretot en la didàctica de la història. De cadascuna de les activitats que l'estudiant va fer el seguiment va escriure un guió que recollia tots els continguts de l'activitat i també la seva dinàmica.

2.4 Formació, participació i dòcencia

2.4.1 Arxiu Històric

Formació

Curs: 6è Laboratori d'Arxius Municipals. La planificació als arxius municipals

Organització: Subdirecció General d'Arxius i Gestió Documental de la Generalitat de Catalunya; Oficina de Patrimoni de la Diputació de Barcelona; Arxiu Municipal de Barcelona; Associació d'Arxivers de Catalunya.

Lloc i data: Centre de Cultura Contemporània de Barcelona, 18 de febrer de 2010.

Assistents: Joan Comasòlivas, Montserrat Salvador i Yolanda Lozano.

Conferència: *Eduard Masjuan: "Mateu Morral i la cultura obrera autòdida a Sabadell (1900-1939)", tercera conferència del cicle "Els orígens del futur. Elements de republicanisme"*

Organització: Associació Sabadell per la República i l'Aliança Francesa, amb la col·laboració del Departament d'Història Moderna i Contemporània de la UAB.

Lloc i data: al Casal Pere Quart de Sabadell, dimarts, 9 de març de 2010, a les 19 hores.

Assistent: Joan Comasòlivas i Font

Curs: *Gestió i conservació de documents fotogràfics als arxius municipals*

Organització: Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona. Barcelona

Lloc i Data: Barcelona, 7-28 d'abril de 2010

Durada: 16 hores

Assistents: David González Ruiz, Isabel Pardo Navarro

Jornada "Arxivística i Informàtica: Un acord és possible"

Organització: Ajuntament de Terrassa-Oracle

Lloc i data: Hotel Atenea de Barcelona, 18 de maig de 2010

Assistent: Joan Comasòlivas i Font

Curs: 12es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació

Organització: Col·legi Oficial de Bibliotecaris Documentalistes

Lloc i data: Barcelona, 19 i 20 de maig de 2010

Assistent: Josefina Molinero

Curs: 13r Col·loqui Aula d'Història del Periodisme "Recerca històrica i accessibilitat digital"

Organització: Aula d'Història del Periodisme. Universitat Pompeu Fabra

Lloc i data: Barcelona, 31 de maig de 2010

Assistents: Gisela Figueras

Curs: iArxiu

Organització: CATCert

Lloc i data: Escola d'Administració Pública de Catalunya, 22 de setembre de 2010.

Assistent: Montserrat Salvador.

Curs: Innova.doc 10. La gestió dels documents electrònics

Organització: Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya; Escola d'Administració Pública de Catalunya de la Generalitat de Catalunya; Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació.

Lloc i data: CosmoCaixa, Barcelona, 13 i 14 d'octubre de 2010.

Assistents: Montserrat Salvador, Yolanda Lozano, Scheherazade Bermejo i Laura Marín.

Curs: Introducció bàsica al concepte i gestió de metadades per a la gestió de documents electrònics d'arxiu

Organització: Associació d'Arxivers de Catalunya.

Lloc i data: Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 21 d'octubre de 2010.

Assistent: Montserrat Salvador.

Curs: Com es fa un quadre d'accés a la documentació. (8/2010)

Organització: Associació d'Arxivers de Catalunya.

Lloc i data: Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 17 de novembre de 2010.

Durada: 6 hores.

Assistent: Montserrat Salvador.

11es Jornades d'Imatge i Recerca Antoni Varés

Organització: Centre de Recerca i Difusió de la Imatge

Lloc i data: Girona, 16-19 de novembre de 2010

Assistent: David González Ruiz

1 Jornada "Biblioteques patrimonials". Conservant el futur, construint el passat

Organització: Ateneu Barcelonès

Lloc i data: Barcelona, 24 de novembre de 2010

Assistent: Josefina Molinero

Participació i docència

Joan Comasòlivas i Font participa a les reunions de la Central Tècnica Assessora de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona. Sant Vicenç dels Horts (Molí dels Frares), 14 de desembre de 2010.

Joan Comasòlivas i Font forma part de la Comissió "Antoni Bosch i Cardellach i la seva època" de la Fundació Bosch i Cardellach.

Joan Comasòlivas i Font presenta la ponència "Els arxius comercials i d'empresa a Catalunya. Una perspectiva global", en el marc de les Jornades d'Estudi "Els Arxius Històrics d'Empresa" organitzades conjuntament per l'Arxiu Històric de Tarragona i la Universitat Rovira i Virgili. Tarragona, 13 d'octubre de 2010.

Joan Comasòlivas i Font, "Testimonis inèdits (o quasi) d'una guerra". A *Arraona*, 32, p. 88

Joan Comasòlivas i Font, "Aproximació a les fonts documentals de l'AHS". A *Sabadell, 1931-1945, Una esperança desfeta*. Museus Municipals de Sabadell, 2010.

Joan Comasòlivas i Font, "Juli Batlle i Arús, arquitecte". A *Boletín de la Agrupación Andaluza San Sebastián de los Ballesteros*, 2010.

Joan Comasòlivas i Font i David Gonzàlez Ruiz assisteixen en representació de l'Arxiu Històric de Sabadell al *IIIr Observatori d'Arxius i Televisions Locals Catalunya-Andorra* organitzat pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge de Girona (CRDI), l'Arxiu Nacional d'Andorra (ANA) i l'Associació d'Arxivers de Catalunya (AAC). Andorra, 10 de maig de 2010. En el marc de les Accions desenvolupades en el si de les comissions, David Gonzàlez i Ruiz presenta una ponència sobre *Estandarització de formats per a la digitalització de vídeo*.

David Gonzàlez Ruiz presenta una comunicació titulada "Avaluació de formats de vídeo digital per la preservació a llarg termini" a les *11es Jornades Antoni Varés d'Imatge i Recerca Històrica*. Organitzades pel Centre de Recerca i Difusió de la Imatge. Girona, 19 de novembre de 2010.

David Gonzàlez Ruiz i Isabel Pardo Navarro formen part del grup de treball d'Arxius Fotogràfics de la Xarxa d'Arxius Municipals de la Diputació de Barcelona per al desenvolupament d'un software de gestió de col·leccions fotogràfiques.

David González i Ruiz, "La col·laboració ciutadana en els processos de documentació de les fotografies de l'AHS". A *Arraona*, 32, p.178

2.4.2 Museus Municipals

XXIII Jornada de la Xarxa de Museus Locals "Museus, memòria i conflicte"

Organització: Diputació de Barcelona i Museu de l'Hospitalet.

Lloc i dates: L'Harmonia Espai d'Art. Museu de l'Hospitalet de Llobregat, 1 d'octubre.

Assistent i docent: Genís Ribé i Monge

Com a participant, Genís Ribé va presentar la comunicació "L'arsenal i polvorí de l'aeròdrom de Sabadell: un element patrimonial de la Guerra Civil recuperat de l'oblit", en el taller b: Documentar el patrimoni contemporani: vers una documentació participativa.

Sessions de formació sobre Aprenentatge i Servei (APS)

Organització: Regidoria d'Educació impartides per Aprenentatge i Servei. Centre Promotor.

Dates: octubre i novembre

Assistent: Núria Juan-Muns

Curs: El riu Ripoll: natura i història

Organització: Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran (Sabadell)

En col·laboració amb: Amics del Ripoll

Lloc i dates: antic auditori d'Unnim Caixa Sabadell, 10 de novembre.

Com a participant, Genís Ribé, conjuntament amb Xavier Carlús, imparteix la segona sessió del curs: "De caçadors a pagesos: els primers assentaments humans als marges del riu Ripoll des de la prehistòria fins a l'antiguitat tardana".

Jornades Refugis antiaeris a Catalunya. Criteris de divulgació històrica.

Organització: Taller d'Història de Gràcia

Amb el suport de: Generalitat de Catalunya, l'Ajuntament de Barcelona, el Memorial Democràtic i l'Institut Ramon Muntaner

Lloc i dates: seu del Districte de Gràcia, 12-13 de novembre.

Assistent: Genís Ribé.

Taller pràctic sobre com crear i publicar una audioguia a través de la plataforma on line "Voices"

Organització: Diputació de Barcelona

Lloc i dates: 15 de desembre a 'Edifici Serradell-Trabal del Recinte Mundet seu del Districte de Gràcia

Assistent: Núria Juan-Muns

3. RECURSOS MATERIAIS, EQUIPAMENTS I INFRAESTRUCTURA

Durant l'any 2010 a la Casa Ponsà (AHS), a la Casa Casanovas (MHS), al Vapor Buxeda Vell (VBV), a la Casa Turull (MAS), als magatzems externs i als edificis patrimonials dependents dels MMS s'han realitzat diferents actuacions encaminades al manteniment i millora dels equipaments, assumides pressupostàriament pel propi organisme autònom, així com pels departaments de Cultura i Manteniments de l'Ajuntament de Sabadell.

L'Arxiu Històric

Destaquem les següents actuacions:

- Manteniment anual dels armaris compactes, del lector de microfilm i de la fotocopiadora.
- L'adquisició de tot el material de conservació i d'oficina necessari per al funcionament habitual de l'arxiu.
- El manteniment de la calefacció de l'edifici; de la instal·lació elèctrica; dels aparells d'extinció i detecció d'incendis; alarmes i de l'elevador.
- El retimbrat dels extintors
- El manteniment anual de l'aire condicionat, substitució d'un climatitzador, així com la realització de diverses reparacions.
- El manteniment preventiu de les cobertes, reparació de goteres , baixants i pintar les humitats .
- Petites reparacions elèctriques, de fusteria , de paleta, llauneria, vidreria i pintura

El Museu d'Art

Destaquem les següents actuacions:

- Adquisició i instal·lació de mampares de graella pel magatzem
- Arreglar les goteres de l'escala interior.
- El manteniment anual del fax, de l'ascensor, de les alarmes, cobertes , de l'aire condicionat i dels aparells d'extinció i detecció d'incendis
- El manteniment anual de la porta de vidre automàtica de l'entrada.
- El manteniment habitual i petites reparacions

El Museu d'Història.

Destaquem les següents actuacions:

- L'adquisició de tot el material d'oficina necessari per al funcionament habitual dels museus
- El manteniment anual del fax, de l'ascensor, dels aparells d'extinció i detecció d'incendis; les alarmes de l'aire condicionat; de les cobertes i embornals; dels aparells d'extinció i detecció d'incendis
- Arreglar goteres de les sales d'exposicions;
- Instal·lació d'un sistema de protecció contra llamps
- Instal·lació de diversos aparells i equips de videovigilància
- El manteniment habitual i petites reparacions

El Vapor Buxeda Vell

Destaquem les següents actuacions:

- Manteniment preventiu d'alarmes; els equips d'extinció i detecció d'incendis; de les cobertes; dels embornals;
- Instal·lació d'un sistema de protecció contra llamps
- El manteniment habitual i petites reparacions

Magatzems

La Nau-Gràcia

- Manteniment preventiu d'alarmes; d'equips d'extinció i detecció d'incendis; embornals; i de les cobertes
- Arreglar goteres
- Neteja de graffitis

Agricultura

- Manteniment preventiu d'alarmes; d'equips d'extinció i detecció d'incendis; de l'ascensor; de les cobertes
- Arreglar goteres

Altres punts patrimonials

- Manteniment preventiu d'alarmes del Safareig de la Font Nova
- Manteniment dels aparells d'extinció i detecció d'incendis del Safareig de la Font Nova, Sant Vicenç de Jonqueres; Campanar de Sant Felix i la Casa Duran
- Manteniment preventiu de les alarmes; calefacció i instal·lació de 2 deshumidificadors a Sant Vicenç de Jonqueres;
- Manteniment preventiu de l'elevador de Sant Vicenç de Jonqueres i de l'ascensor de la Casa Duran
- Manteniment preventiu de cobertes de la Torre de l'Aigua; Safareig de la Font Nova; Sant Vicenç de Jonqueres; Sant Pau de Riu-Sec; Campanar de Sant Felix; Pou de glaç de Sant Oleguer; Casa Duran
- instal·lació d'un sistema de protecció contra llamps Torre de l'Aigua ; Sant Vicenç de Jonqueres; Sant Pau de Riu-Sec i Campanar de Sant Felix
- Instal·lació d'una reixa a Sant Pau de Riu-Sec
- Manteniment preventiu dels rellotges; reparació del martell de les campanes i de diferents cables del Campanar de Sant Felix
- Manteniment preventiu de l'aire condicionat de la Casa Duran
- Neteja de graffitis i treballs de subministrament i col·locació del terra de la Casa Duran

4. RECURSOS ECONÒMICS I LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

4.1 Romanent líquid de tresoreria

	IMPORTS EUROS	
1 FONS LÍQUIDS		47.930,22 €
2 DRETS PENDENTS DE COBRAMENT		341.924,58 €
+ DEL PRESSUPOST CORRENT	338.822,18 €	
+ DEL PRESSUPOST TANCAT	3.102,40 €	
+ D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES		
- COBRAMENTS REALITZATS PENDENTS D'APLICACIÓ DEF.		
3 OBLIGACIONS PENDENTS DE PAGAMENT		243.083,25 €
+ DE PRESSUPOST CORRENT	177.337,02 €	
+ DE PRESSUPOSTOS TANCATS		
+ D'OPERACIONS NO PRESSUPOSTÀRIES	65.746,23 €	
- PAGAMENTS REALITZATS PENDENTS D'APLICACIÓ DEF.		
I ROMANENT DE TRESORERIA TOTAL (1+2-3)		146.771,55 €
II SALDOS DE DUBTÓS COBRAMENT		
III EXCES DE FINANCIACIÓ AFECTADA		
IV ROMANENT DE TRESORERIA PER A DESPESES GENERALS (I-II-III)		146.771,55 €

4.2 Subvencions i patrocinis

L'any 2010 l'organisme autònom ha rebut subvencions i patrocinis procedents d'altres administracions públiques, institucions i empreses privades:

- **Generalitat de Catalunya**

Les subvencions rebudes han estat de 4.200,12 € per la documentació del fons fotogràfic de Joan Balmes Benedicto fase II i catalogació de llicències 1979/89; 1.712,39 € per la restauració de 30 llibres de la cort de la batllia de Sabadell s. XVI i XVII; 5.192,00 € per a treballs de documentació i catalogació de fons ubicat a la Casa Turull; 2.000,00 € per a la programació estable en l'àmbit de les arts visuals contemporànies; 8.276,65 € per a la continuació de l'exposició *Una esperança desfeta*; 5.192,00 € per a treballs de documentació i catalogació del fons ubicat als magatzems del Museu i 21.643,27 € per a activitats dels Museus.

- **Diputació de Barcelona**

Les subvencions rebudes han estat 7.000,00 € per al programa d'Arts Visuals del Museu d'Art; 4.400,00 € per a documentació dels fons fotogràfic Joan Balmes Benedicto; 9.000,00 € per a activitats de la Xarxa

de Museus Locals (excepte Arts Visuals) i 1.600,00 € per a activitats dels Museus.

- **Consorti de Biblioteques Universitàries de Catalunya**

Les subvencions rebudes han estat 8.296,23 € per ajut de digitalització retrospectiva de documents a incorporar en els repositoris cooperatius MCD i RACO.

CAPÍTOL II. ELS FONS

1. EL FONS DE L'ARXIU HISTÒRIC

1.1 Objectius

L'Objectiu general d'aquest programa és el treball en el coneixement dels fons dipositats a l'AHS i, per tant, totes les mesures de conservació, restauració, substitució de suport i generació d'instruments de descripció encaminades a fer-los accessibles als usuaris de l'AHS

1.2 Actuacions

1.2.1. INGRÉS DE DOCUMENTACIÓ

Donacions i adquisicions

Fons Privats

-Llibre d'Actes de l'empresa La Lanera Española, SA (1914-1921). Donació d'Albert Roig Deulofeu. Completa el fons. (04.02.10).

-Documentació diversa de Pere Roca Garriga. Donació d'Anna Maria Hayaux. (10.02.10).

-Fons de l'Associació Cultural i Social de la Dona (1977-2010). Donació d'Enriqueta Montlleó. (19.02.10).

-Fons de l'Associació d'Amistat Catalano-Txecoslavaca (1990-2010). Donació de Pavel Tvrdy. (01.06.10).

-Informes del Servei d'Informació de la Policia Militar (1939). Donació de Maria Amparo germà Rovira. (27.07.10).

Documents Fotogràfics i Documents Audiovisuals

De les 52 donacions d'aquest any, sense poder mencionar-les una a una per la seva extensió, sí que voldríem destacar les següents: 110 fotografies de l'empresa ABB cedides pel Sr. Mateu Cano Seuba, qui va ser enginyer de l'empresa i que ha aportat valuosa informació sobre les imatges, 7 àlbums de negatius amb el recull fotogràfic de la obra artística del ceramista Modest Casademunt i documentació relativa al Centre d'Esperanto de Sabadell, donat tot per la Sra. Magdalena Clerch Regull; uns 1.000 negatius del Pessebre Vivent de l'església de Sant Salvador entre els anys 1985-1994 i també uns vídeos, donats per Rafael Ribas Oliver; 250 fotografies d'Arcadi Gili donades per la seva vídua, Eulàlia Renom; i finalment fem menció destacada de l'ingrés per donació del fons fotogràfic de negatius i plaques de vidre del fotògraf Joan Gusi Oliveras, format

per 1528 imatges fetes entre 1920 i 1954, donació feta per la seva filla Sra. Montserrat Gusi Cortés.

Al marge de les donacions habituals, aquest any ha ingressat la discoteca de l'antiga Ràdio Sabadell EA J-20. Formada per uns 40.000 enregistraments sonors (xifra estimada, que podria créixer considerablement quan es pugui fer un recompte real) des del 1927 fins als anys 90, aquesta discoteca estava dipositada des del 2008 a les dependències de l'antiga funerària local, al carrer de la Borriana, sota custòdia de Ràdio Sabadell.

La col·lecció ha ingressat a l'AHS amb caràcter d'urgència, bruta i en alguns casos en mal estat de conservació.

Estadística total d'ingressos

Arxiu Administratiu:

Durant el 2010 han ingressat 33 transferències:

Sèrie documental	UI	Metres lineals
Marcatges, 2002-2008	16	1,6
Butlletes de consulta, 2003-2005	6	0,6
Fotografies aèries com a base del parcel·lari aparent, 1982-1998	376 fot.	
Fotografies aèries com a base del parcel·lari aparent, 1982-1998	376 fot.*	
Col·leccions gràfiques (fotografies, etc.); fotografies aèries i panoràmiques de carrers i places, 1980-2000	751 fot.	
Col·leccions gràfiques (fotografies, etc.); fotografies aèries i panoràmiques de carrers i places, 1980-2000	751 fot.*	
Fotografies aèries, Es: diverses. 1962; 1968-1970; 1976-1977; 1984; 1999	5 UI (485 fot.)	35 cm
Obres menors, 1999-2000	127	12,7
Obres menors exempts de llicència i immediates, 2000-2001	27	2,7
Obres menors de xarxa de companyies de subministraments, 2000	33	3,3
Guals, 1999	10	1
Informes i certificats urbanístics (qualificació urbanística), 2000; 2003-2004	24	2,4
Exp. de modificació i revisió de plans urbanístics comarcals, 1980-1990 (P001-P062)	99	9,9

Projectes de Delimitació del Sòl (PD) desenvolupats del Pla Comarcal, 1989	1	0,1
Expedients d'incineració de cadàvers, 2000-2009	12	1,2
Llibre de registre general de sepultures i parcel·les, 1864	11	1,1
Exp. IPI (Itineraris Personals d'Inserció), 2004	10	0,1
Expedients personal (A/Z), 1956-2009	48	4,8
Control horari, 2002-2005	7	0,7
Permisos i vacances, 2005-2006	2	0,2
Expedients de formació, 1990-1999	16	1,6
Planejament. Fotografies aèries, 1949-1998	834 fot.	
Exp. d'ajuts al personal de l'Administració Pública, 2004-2005	10	1
Exp. de bestreta, 2005	1	0,1
Activitats classificades i innòqües, 2000	66	6,6
TOTAL	531 UI	52,95
	1961 fot.	
	1127 fot. digitals	

* Fitxers digitals en format JPEG

- Les fotografies d'Urbanisme i de Planejament no estan comptabilitzades als metres lineals.

Arxiu de Protocols del Districte Notarial de Sabadell:

	UI	Metres lineals
Protocols, 1982-1985	360	25

Fons Documentals Privats:

Personals:	pendent de quantificar
Entitats:	0,2 ml
Professionals i d'empresa:	23 ml (aprox.)

Fons d'imatge i So:

Durant tot l'any s'han anat produint un seguit de donacions fins a un total de 52, de les quals no ha estat possible fer un còmput total atès que no estan encara processades.

Biblioteca:

375 volums per a la biblioteca local

Marc Castells dona a l'AHS 62 cartells dels anys 70, 3 caixes de documentació d'activitats ciutadanes i alguns exemplars per a la Biblioteca.

De la que fou biblioteca particular de Pere Roca Garriga, per mitjà de la seva vídua Annie Hayaux, ingressen a l'AHS uns centenars d'exemplars, prèviament comprovats al seu domicili. Es tracta d'obres per a la col·lecció local de l'Arxiu.

Hemeroteca:

Hemeroteca local	95 títols (18 de nous)
Hemeroteca referència	22 títols (1 de nou)
Hemeroteca a buidar	18 títols (5 de nous)
Hemeroteca d'altres títols	7 títols (4 de nous)

1.2.2. TRACTAMENT DELS FONDS DE L'AHS

Arxiu Central (1979-2009)

Juntament amb els becaris Carlos López i Olga Tàpias (gener 2010), Oriol López (gener-abril 2010), Scheherazade Bermejo Barba i Laura Marín López (des del 20 de setembre de 2010 fins a final d'any) s'han elevat a la Comissió Nacional d'Accés, Avaluació i Tria de Documentació 2 expedients d'eliminació de documentació municipal.

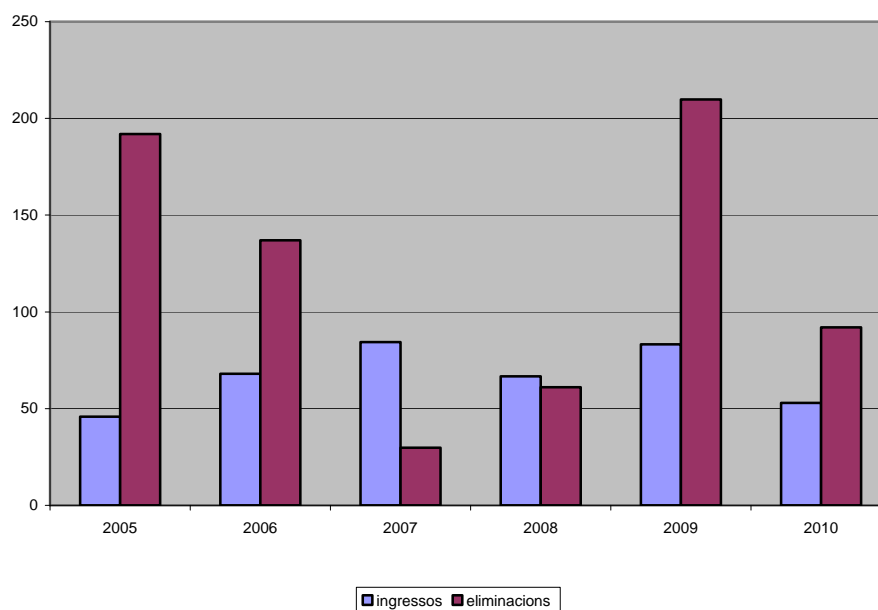
Expedient de Tria	Capses eliminades	Volums eliminats	Total	Metres
1/2010	421	32	453	43,35
2/2010	488	0	488	48,80
TOTAL	909 UI	32	941 UI	92,15 m.

Sèrie documental	UI	Metres lineals
Llistats de nòmnes, 1999-2001	27 vols.	0,77
IDEMS. Manaments d'ingrés, 1989-1993	1	0,1
IDEMS. Manaments de pagament, 1989-1993	9	0,9
IDES. Manaments d'ingrés, 1994-2001	4	0,4
IDES. Manaments de pagament, 1994-2001	28	2,8

IM. Ràdio Sabadell. Manaments d'ingrés, 2001-2002	1	0,1
IM. Ràdio Sabadell. Manaments de pagaments, 2001-2002	6	0,6
IAS. Manaments de pagament, 1998-1999	2	0,2
Expts. de modificacions del padró de Solars, 1979-1987	36	3,6
Expts. d'ofertes de treball, 1996-2007.	49	4,9
Expts. d'orientació professional, 1989-1992; 1994-2004.	101	10,1
Obres menors exemptes de llicència i immediats, 1999	9	0,9
Obres menors de xarxes de companyies de subministrament, 1999	32	3,2
Obres menors (custòdia temporal), 1966-1970; 1985-1989; 1990-1991; 1994-1999	336	33,6
Padró de la xarxa de manteniment del Cementiri (contribuents), 1993-1994	5 vols.	0,26
Marcatges (control horari del personal), 2002-2008	48	4,8
Butlletes de consulta, 2003-2005	6	0,6
Exp. d'incineració de cadàvers, 1990-1999	5	0,5
Informes i certificats (Qualificació urbanística), 2000; 2003-2004	24	2,4
Permisos i vacances, 2005-2006	2	0,2
Expedients de formació, 1990-1999, 2000-2004	36	3,6
Expedients de personal (doc. Elim.), 1968-2009	65	6,5
Expedients de concurs-oposició (doc. Elim.), 2004-2008	104	10,4
Seguretat Social i Fons d'Acció Social, 2004-2005	5	0,5
TOTAL	909	91,93
	+32vol.	

Registre d'eliminacions: núm. 163-191 (29 registres)

Arxiu Administratiu ingressos i eliminacions 2005-2010

També s'han reinstal·lat sèries documentals, segons el seu grau de custòdia, en els dipòsits D3 i D4 per a millorar-ne el seu accés, el seu encapsat i les unitats d'instal·lació:

Trasllats:

Sèrie documental	UI	Metres lineals
Obres majors, menors i ús i ocupació, 1973	118	11,8
TOTAL	118UI	11,8 m.

Separació de sèries documentals:

Sèrie documental	UI	Metres lineals
Obres majors, menors i ús i ocupació, 1992	132	13,2
TOTAL	132 UI	13,2 m.

Respecte la Descripció han augmentat les bases de dades en els següent registres:

Registres entrats a les bases de dades 2010

Base de Dades de l'Arxiu Administratiu	Núm. Registres
- Llicències urbanístiques, 1940-2000 (catàleg)	8.199
- Arxiu Administratiu Total (inventaris)	533
- Arxiu Eliminació (inventaris)	746
TOTAL de registres nous	9.478

Registres totals de les bases de dades a finals de 2010

Base de Dades de l'Arxiu Administratiu	Núm. Registres
- Llicències urbanístiques, 1940-2000 (catàleg)	73.005
- Llicències urbanístiques, 1940-2000 (catàleg eliminació)	37.086
- Arxiu Administratiu Total (inventaris)	10.923
- Arxiu Eliminació (inventaris)	6.841
TOTAL	127.855

Cap a un SGD de l'Ajuntament de Sabadell

Al llarg de 2010 s'han dut a terme diverses converses amb el Departament d'Organització (Serveis Centrals, Ajuntament de Sabadell) i IAS (Informàtica Ajuntament de Sabadell) encaminades a l'inici d'una col·laboració interdisciplinària amb l'objectiu final d'implementar un sistema de gestió documental i els inicis d'un pla d'administració electrònica, en la línia d'allò que disposen la llei 11/2007 i tot l'ampli desplegament normatiu que l'ha succeït. L'objectiu és que el tractament tècnic dels documents a la nostra Administració es pugui planificar des dels seus inicis en forma de flux continu, que permeti la planificació de la informació continguda, el flux documental, l'avaluació per a la seva conservació o no, d'acord amb els terminis especificats a les Taules d'Avaluació Documental, l'establiment de nivells d'accés que permetin el respecte a la legislació sobre protecció de dades i de la intimitat de les persones, el control físic i conceptual dels documents, així com la planificació de la transferència de la documentació permanent a un dipòsit de conservació o arxiu històric, ja sigui en suport paper, en forma d'expedients híbrids (transició) o bé completament electrònics.

Aquest nou enfoc en la gestió documental s'ha iniciat mitjançant una intervenció a les unitats generadores. S'ha col·laborat amb diverses unitats, però cal destacar, pel seu volum o les seves característiques, les següents:

-Recursos Humans: l'Ajuntament de Sabadell va contractar l'arxivera Laura Marín per a un període de 7 mesos, per fer una intervenció al Servei de RRHH. S'ha transferit a l'AHS 84 UI (25 per eliminar i la resta per a conservar permanentment); a més a més, s'han eliminat de l'arxiu de l'oficina 219 UI; Total: 269 UI eliminades. S'ha elaborat una Memòria d'actuació arxivística, un esborrany de quadre de classificació, un manual de bones pràctiques de gestió documental i s'ha elaborat un mapa d'expedients d'algunes de les sèries documentals.

-Planejament i Obres Públiques:

Amb el suport tècnic de Yolanda Lozano, arxivera de l'Àrea d'Urbanisme, han continuat els ingressos a l'AHS de les transferències de documentació digital.

Una experiència pilot: l'i-Arxiu

L'agència CATCert (institució del Consorci Administració Oberta i Electrònica de Catalunya) proporciona, a les administracions catalanes diversos ajuts en forma de subvencions per tal de desenvolupar una prova pilot de servei d'arxiu electrònic, anomenat iArxiu (arxiu segur). L'IAS va constituir una comissió formada per membres propis (Núria Carbonell, Melchor Calvente i Isabel Garcia), les arxiveres (Yolanda Lozano i Montserrat Salvador) i amb la col·laboració de l'empresa consultora Kronos projects (Josep Martorell i Raül Rabionet), amb l'objectiu de possibilitar una experiència pilot de transferència a l'anomenat i-Arxiu o Arxiu electrònic segur. Kronos havia treballat ja en l'anàlisi de la sèrie llicències d'obres majors. L'arxivera d'urbanisme, Yolanda Lozano, va proposar la sèrie documental Estudis de detall, que en aquells moments estava dins el programa de digitalització de les figures de planejament. L'equip interdisciplinari va estudiar les diverses variables d'aquesta sèrie documental per a fer possible l'enviament de la transferència digital a l'iArxiu, el PIT (Paquet d'informació de transferència), d'acord amb els paràmetres que aquest estableix: analitzar tots els documents, definir les metadades descriptives, les tècniques, les de preservació, les de signatura, les estructurals i les d'ús (accés, disposició, conservació...) és a dir, detallar tota la informació de manera estructurada del conjunt de paquet digital.

L'informàtic Melchor Calvente i l'arxivera Montserrat Salvador són membres del comitè de seguiment del projecte pilot. S'està pendent que el CATCert proporcioni la plataforma per poder transferir el PIT, perquè tal vegada, a causa del gran pes dels fitxers (en GB) dels expedients digitalitzats en tres formats (TIFF, JPEG i PDF), s'hagi de replantejar l'enviament. També encara cal elaborar la plantilla dels diferents ítems de cada document, les metadades, etc. Tota una experiència molt novedosa, i tècnicament molt complexa.

Arxiu Històric i Intermedi

Amb la col·laboració dels becaris Scheherazade Bermejo, Oriol López, Carlos López, Laura Marín i Olga Tàpias, becàris de l'AHS, es continua la intervenció endegada l'any 2008 de reclassificació, reinstal·lació i descripció de la macròsèrie de llicències d'obres, en aquesta ocasió dels anys 1967-1973. El procés ha consistit en la identificació de tots i cadascun dels expedients, cosa que ha permès identificar les sèries i en conseqüència determinar quins expedients podien ésser objecte d'eliminació.

El següent quadre mostra com després de la intervenció el metratge de documentació del període 1967-1971 s'ha reduït en 3,2 metres lineals, és a dir, el que suposa un estalvi d'espai d'un 10% sobre l'ocupació inicial.

Any	TOTAL (CP)	MJ	ACT	MN (CP)	XR/CC	GU	TOTAL (OP Antic)	MN (Elim.)	Diferència UI / %
1967	50,33	36	9	3	2	0,33	51	9	-0,67UI / -1,31
1968	53,33	41	8	2,50	1,50	0,33	56	10	-2,67UI / -4,77
1969	79,32	48	11	2,66	17	0,66	82	10	-2,68UI / -3,27
1970	62,66	42	13	4	3	0,66	80	12	-17,34UI / -21,675
1971	52,84	34	13	4	1,50	0,34	63	13	-10,16UI / -16,12
1972	*	*	16	4	2,50	0,50	91	12	
1973	*	*	19	4	-	1	118	11	
TOTAL	245,64*	167*	76	24,16	27,50	3,82	541	77	

* Pendent de processar

Llicències descrites i entrades a la base de dades durant el 2010:

- 1967	1.222
- 1968	1.052
- 1969	1.101
- TOTAL ANY 2010	3.375

TOTAL BASE DE DADES 1957-1969	18.137
--------------------------------------	---------------

Arxiu de protocols

Instal·lació i inventari de 360 volums dels anys 1982-1985.

Fons privats

-Inventari del fons de l'Associació d'Amistat Catalano-Texecolovaca, 1990-2010 (1 UI).

-Inventari del fons de l'Associació social i Cultural de la Dona, 1977-2010 (1 UI)

Secció d'Imatge i So

Des del 12 d'abril fins al 14 de setembre, Patrícia Álvarez Martínez ha estat contractada en qualitat de tècnic documentalista com a personal autònom per a continuar les tasques de documentació de l'extens i nombrós fons Joan Balmes i Benedicto. En aquesta fase s'ha arribat a documentar fins als números següents: fotografies amb títol de reportatge fins la fotografia JBB41248. Fotografies amb la numeració antiga fins la fotografia JBB43767. Fotografies amb el camp d'abast i contingut completat fins la fotografia JBB40004 però amb salts. Total de fotografies documentades durant aquest període amb la fitxa completa: 12.461 fotografies. Com ja és habitual, en les tasques de documentació hem comptat amb l'ajut i suport inestimables del fill de l'autor, Sr. Martí Balmes i Novell. L'estadi actual de documentació de la col·lecció és d'aproximadament un 50% de les 80.000 imatges que componen el fons.

Altres tasques realitzades han estat la neteja i instal·lació definitiva per a la seva conservació del fons Joan Gusi i la documentació de 4.072 imatges de fons i col·leccions menudes, 3.785 de les quals han estat digitalitzades.

El mes de juliol es van incorporar a l'AHS per un espai de cinc mesos dues persones, Llorenç Parreu i Vanessa Cirera, provinents del Pla Especial d'Ocupació. També es va incorporar per un període de tres mesos la Sra. Giuliana Mulas, becada per la Diputació de Barcelona dins el programa de suport als arxius de la Xarxa d'Arxius Municipals.

Pel que fa a la atenció de consultes en sala, enguany s'ha tret al públic 24.612 fotos (positius en paper), 14 àlbums i 29 vídeos. A demanda dels usuaris, s'han fet 1.960 reproduccions de fotografies (49 còpies en paper i 1.911 reproduccions en suport digital). El significatiu descens en el nombre de fotografies originals consultades en sala respon a la millora del servei mitjançant la incorporació del programa FotosM que facilita al públic les consultes per pantalla sobre un total de 57.471 imatges digitalitzades, la qual cosa evita que la consulta recaigui sobre els originals.

1.2.3 Biblioteca

Seguiment i adquisició de novetats bibliogràfiques i catalogació d'aquests materials en el CCUC

S'han catalogat en el Catàleg Col·lectiu de les Universitats de Catalunya (CCUC) un total de 549 exemplars. Aquest total correspon a les adquisicions de la col·lecció local de l'any 2010 i a una part del fons ja existent a l'AHS que encara queda pendent de ser catalogat. D'aquesta xifra, 207 han resultat ser noves altes en l'esmentat catàleg, cosa que suposa que més del 30% del nostre fons integrat al llarg d'aquest any han estat títols nous per al CCUC.

A banda d'aquests, al llarg del segon semestre de 2010 es van dur a terme diverses intervencions sobre altres col·leccions bibliogràfiques que formaven part de fons personals i que es trobaven emmagatzemades a la sala de pre-ingressos de l'AHS. Aquests són els treballs duts a terme al llarg de l'any:

Biblioteca de Joan Oliver

La biblioteca de Joan Oliver va ingressar a l'AHS l'any 2004 procedent del Museu d'Art de Sabadell on havia arribat juntament amb altres materials i objectes propietat del poeta. Es trobava dins d'unes 30 caixes de trasllat (1.000 vols. aproximadament). Aquesta biblioteca particular conté obres de literatura, assaig, història..., una gran part d'elles amb dedicatòries dels autors a Pere Quart i algunes amb altres anotacions manuscrites.

El mes de maig de 2010 instal·lem la col·lecció al segon pis de l'AHS, tot fent una primera classificació del material. Es formen uns quants grups de llibres segons un criteri cronològic, tot intentant seguir les diferents etapes de la seva vida. Només una excepció pel que fa a les col·leccions, les quals queden agrupades, així com les obres de referència. Els llibres s'instal·len en caixes d'arxiu.

Biblioteca de Ricard Simó i Bach

Durant el mes d'octubre de 2010, mitjançant la col·laboració de dos treballadors eventuais -Llorenç Parreu i Vanessa Cirera- es comença a treballar la part de la col·lecció de la biblioteca de Ricard Simó i Bach marcada com a CL, que correspon als materials que formarien part de la col·lecció local.

Després de netejar un per un els exemplars, es fa una comprovació en la nostra base de dades per tal de saber quines obres ja consten en el nostre catàleg i quines representen una nova entrada, tot separant-los segons aquest criteri. Tots ells s'instal·len al dipòsit D3 en caixes d'arxiu. El resultat ha estat: 87 caixes d'arxiu de registres nous; 41 caixes que anirien a la reserva i 6 caixes de dubtes (que haurem de revisar).

Les obres de les quals ja teníem dos exemplars s'han tornat a encaixar en les caixes de trasllat per tal de buscar-ne un altre destí. Hem omplert un total de 8 caixes de trasllat.

Aquestes obres s'ofereixen a la Fundació Bosch i Cardellach, per tal que comprovin si són del seu interès. Així ho fan i el resultat ha estat que una petita part d'elles passaran a formar-ne part, mentre que una part important han estat descartades i, per tant, s'han afegit al grup d'obres que sortiran de l'AHS, juntament amb el següent grup.

D'acord amb el model de Biblioteca d'el'AHS i d'acord amb la família donant, la col·lecció de caire més general hem optat per oferir-la a la Biblioteca de Catalunya. Els materials recollits per la Biblioteca de Catalunya són unes seixantena de caixes de trasllat (uns 2000 exemplars), majoritàriament d'obres de literatura catalana, col·leccions editorials i història, editades a la segona meitat del segle XX. La responsable d'Adquisicions d'aquest centre ens fa saber que part d'aquestes obres serviran per a completar les seves col·leccions i suposen un material interessant per a la Biblioteca de Catalunya perquè sovint es tracta de material exhaurit.

Biblioteca de Joan Farell i Domingo

Un cop finalitzades les tasques amb la biblioteca de Ricard Simó i Bach, es continua amb la biblioteca de Joan Farell i Domingo que es conservava també a la planta baixa de l'edifici. En aquest cas, l'estat de conservació de la mateixa, pel que fa a la neteja, no era tan bo i ha calgut més dedicació en aquest sentit.

Ja que el fons no va arribar a l'AHS prèviament classificat, el primer pas ha estat el d'agrupar els materials conceptualment. Així, s'han separat de les caixes el que formaria part de la col·lecció local de les obres tècniques i dels materials d'arxiu.

Pel que fa als volums de la col·lecció local, de la mateixa manera que amb la col·lecció anterior, s'ha comprovat en el nostre catàleg si ja els teníem o no. Els que no teníem o representaven un segon exemplar, s'han instal·lat en caixes d'arxiu a la segona planta. La resta de volums s'ha deixat a les caixes, preparats perquè la Fundació Bosch i Cardellach fes la seva comprovació. Un cop feta, els que hi han quedat s'han afegit a la donació feta a la Biblioteca de Catalunya.

Pel que fa a les obres tècniques s'han instal·lat, fora de caixa, a continuació del primer grup, també a la segona planta. Dins d'aquestes, s'han separat les obres pròpiament tècniques (principalment de temàtica tèxtil) d'aquelles obres més generals (història, literatura, religió...). Es tracta d'una col·lecció molt rica que completarà i enriqueix la biblioteca de l'AHS en temes relacionats amb el tèxtil i l'enginyeria en general.

Biblioteca de Joan Busquets i Prat

Amb la biblioteca de Joan Busquets, a partir de la llista numerada amb la descripció genèrica del contingut de les caixes de trasllat, trobem dos grups: obres generals i obres de temàtica fotogràfica. El primer grup s'instal·la a la segona planta fora de caixa. Es tracta, principalment, d'obres de referència (diccionaris, enciclopèdies ...) que es processen i es posen a disposició dels usuaris a la sala de consulta.

Les obres de fotografia passen a la secció d'Imatge i So.

Acadèmia Miralles

Neteja i instal·lació en caixes d'arxiu al segon pis.

Cartells

S'han processat 63 unitats (instal·lació i descripció).

1.2.4 Hemeroteca

En total, es cataloguen al CCUC 271 títols¹, dels que 76 són altes al catàleg, la majoria publicacions de Sabadell.

Manteniment de la col·lecció i accions concretes en nous ingressos

Es deriven diverses publicacions a d'altres centres seguint la política de formació de la col·lecció: Arxiu Històric de la CONC, Biblioteca Vapor Badia, Biblioteca de Catalunya, Arxiu Nacional de Catalunya, Fundació Bosch i Cardellach, Biblioteca General de Navarra, Servei General d'Informació de Muntanya. Amb alguna d'aquestes institucions es manté una política d'intercanvi de publicacions que ha suposat l'ingrés d'alguna capçalera local nova a la nostra hemeroteca.

Seguiment de la digitalització de la Revista de Sabadell

Es comencen els treballs de preparació de materials de la *Revista de Sabadell* (anys 1928-1935) per a la seva imminent digitalització.

¹ Val a dir que aquesta xifra correspon a capçaleres, és a dir, a títols de revistes i diaris, però que sota cadascun d'ells hi ha tots els exemplars diaris, setmanals, mensuals etc... que també es cataloguen, s'instal·len i es controlen en l'inventari de l'hemeroteca.

Canvis del web de l'Arxiu

En col.laboració amb Informàtica, es finalitza i publica la web renovada de l'AHS, adaptant-la al llibre d'estil municipal i renombrant-la per tal d'incloure-la dins el web municipal (www.sabadell.cat/ahs).

Edició i coordinació de la Revista Arraona

Des de l'hemeroteca es treballa també en l'edició de la revista *Arraona* número 32.

2. EL FONS DELS MUSEUS MUNICIPALS DE SABADELL

2.1 Objectius

Els fons són la columna vertebral de tota institució museística, i d'ells se'n deriven tots aquells continguts que s'estudien i es donen a conèixer a través de publicacions, exposicions, visites, didàctiques, etc., en definitiva gran part dels programes de recerca i de difusió.

Diferenciem tres grans tipologies de fons patrimonials:

- Les col·leccions: bàsicament tres, la d'arqueologia, la d'història i la d'art, de les quals se'n derivarien la industrial tèxtil, objectes d'història contemporània, les arts decoratives, i d'altres, segons les necessitats programàtiques i també tècniques que puguin anar sorgint.
- Els punts i béns patrimonials. Com dèiem ens referim bàsicament a tots aquells béns patrimonials que no es conserven als magatzems dels museus, com són el patrimoni arqueològic, l'arquitectònic i l'artístic al nostre territori.
- Els béns immaterials. Punt i apart volem dedicar a tots aquells bens no tangibles, bàsicament els testimonis i les fonts orals, que d'una manera no sistemàtica s'han anat incorporant als fons dels museus. Cal dedicar una especial atenció a la forma en que aquests béns es recullen i es conserven.

1. Els nous ingressos.

Els museus han de vetllar per incrementar la quantitat i qualitat dels seus fons, definint uns criteris d'adquisició adequats als objectius que com museus municipals tenen plantejats, i que en definitiva es resumeixen en la història de la nostra ciutat i del seu abast territorial.

Els nous ingressos són majoritàriament en forma de: donació, dipòsit, comodatiu, compra i recollida.

És fonamental el treball en coordinació dels Museus Municipals amb l'Oficina de patrimoni i l'Àrea d'Urbanisme, Habitatge i Patrimoni de l'Ajuntament, pel que fa al seguiment tècnic de les escultures ubicades a la Via Pública, de les llicències d'obres en espais de protecció arqueològica i en els casos d'edificis d'interès patrimonial i de les llicències d'enderroc dels conjunts industrials tèxtils d'interès històric. Aquest seguiment tècnic ha de permetre incrementar i millorar els fons dels museus municipals de Sabadell.

2. La conservació dels fons.

És el programa més desconegut pel públic en general, i comprèn:

- Ordenació i correcte emmagatzematge de les col·leccions. Els museus municipals avui tenen tres magatzems: Casa Turull, Agricultura i Cellers.
- La conservació preventiva i els manteniments. Consisteix en crear, controlar i mantenir les condicions ambientals necessàries, tant als magatzems, les sales d'exposició com als diferents punts patrimonials dispersos per la ciutat per què el bé material o immaterial perduri en el temps el màxim possible.
- La restauració. Diferenciant dues tipologies bàsiques, en relació al programa d'exposicions i de préstecs temporals i en relació a les actuacions de conservació preventiva i manteniments.

3. La documentació.

Els fons dels museus han d'estar com a mínim ben registrats i documentats.

Pel que fa a les col·leccions cal seguir els criteris marcats per la llei de museus, a partir del programari informàtic, Museum Plus, recomanat per la Generalitat de Catalunya.

4. El moviment dels béns.

Les col·leccions estan subjectes a un continu moviment, la intensitat del qual varia i és d'impossible previsió. Cal gestionar aquests moviments siguin producte d'iniciatives internes com de consultes, préstecs temporals o permisos de reproducció externs.

5. L'arxiu, les biblioteques i el CDMAS.

Cal continuar el manteniment i la gestió de les biblioteques i del centre de documentació del MAS, per què arribin a ser autèntiques fonts bibliogràfiques especialitzades en temàtica local.

2.2 Actuacions

2.2.1 Els nous ingressos

Els museus han seguit vetllant per incrementar la quantitat i qualitat dels seus fons, seguint uns criteris d'adquisició adequats als objectius que com museus municipals tenen plantejats, i que en definitiva es resumeixen en la història de la nostra ciutat i del seu abast territorial.

Els nous ingressos són majoritàriament en forma de: donació, comodat i compra.

Ha estat fonamental el treball en coordinació dels Museus Municipals amb l'Oficina de patrimoni i l'Àrea d'Urbanisme, habitatge i Patrimoni de l'Ajuntament, pel que fa al seguiment tècnic de les escultures ubicades a la Via Pública, de les llicències d'obres en espais de protecció arqueològica i en els casos d'edificis d'interès patrimonial i de les llicències d'enderroc dels conjunts industrials tèxtils d'interès històric. Aquest seguiment tècnic ha de permetre incrementar i millorar els fons dels museus municipals de Sabadell.

2.2.2 La conservació del fons

Ordenació i correcte emmagatzematge de les col·leccions

S'han continuat les tasques habituals de manteniment de les col·leccions ja emmagatzemades així com dels nous ingressos.

Els museus municipals avui tenen tres magatzems: Casa Turull, Agricultura i Cellers. Les actuacions durant l'any 2010 han estat les següents:

- Casa Turull

S'han reorganitzat les col·leccions de pintura en funció de la instal·lació de nou mobiliari d'emmagatzematge que s'ha fet a principis d'any al magatzem del segon pis de la Casa Turull. Cal destacar que s'hi ha col·locat tota la col·lecció de Joan Vila Casas.

A finals d'any s'ha realitzat una intervenció de reorganització dels espais de la tercera planta de la Casa Turull, que ha permès instal·lar unes prestatgeries metàl·liques per a la col·locació d'una part de l'obra escultòrica de Camil Fàbregas, que es conserva en aquest espai. Aquesta nova disposició facilitarà l'estudi i la manipulació de tot aquest fons en el futur i, a la vegada, millorarà la conservació preventiva de les obres.

Igualment, s'han disposat d'una manera més racional algun dels diversos fons que es guarden en aquesta sala. A més, en aquestes prestatgeries també s'hi han disposat tots els marcs reutilitzables de què disposa el MAS, per formats, per tal de fer-los més accessibles. Finalment, s'han enretirat tots aquells elements antics de suport a les exposicions temporals que, a causa del seu mal estat, ja feia anys que no es podien utilitzar.

La conservació preventiva i els manteniments

S'han continuat creant, controlant i mantenint les condicions ambientals necessàries, tant als magatzems, les sales d'exposició com als diferents punts patrimonials dispersos per la ciutat per què el bé material o immaterial perduri en el temps el màxim possible. Així s'han continuat prenent les mesures i efectuant els controls de les condicions ambientals mitjançant el sistema dels lectors digitals de temperatura i humitat; condicions que s'han corregit, si ha estat necessari, mitjançant els aparells de condicionament de l'aire, del deshumificador i del sistema de ventilació existents.

S'han continuat gestionant amb els departaments corresponents els manteniments que han estat necessaris dels punts patrimonials gestionats pels museus municipals de Sabadell i i que són: Casa Duran, Campanar de Sant Fèlix, Torre de l'Aigua, Pou de glaç, Moli de Sant Oleguer, Les esglésies del rodal: Sant Nicolau, Sant Iscle i Santa Victòria, Sant Vicenç de Jonqueres i Sant Pau de Riusec, escultures a la via pública, entre d'altres. Destaquem que s'ha continuat portant a terme el control de tèrmits a la casa Duran per part de l'empresa SAC Antiplagues de Catalunya.

Les col·leccions ja emmagatzemades estan sotmeses a un continu moviment degut a les consultes i recerques, participació en exposicions temporals, pròpies o alienes, etc.

- Col·lecció d'Art

Destaquem la intervenció de Conxa Armengol, de l'empresa de restauració El Taller, que ha realitzat la neteja superficial i la revisió de l'estat de conservació d'una gran part de les obres de Fina Miralles, en total s'ha intervingut en més de 110 obres corresponents al període conceptual de l'artista, entre 1973 i 1982.

Finalment, cal fer esment de l'extraordinària tasca iniciada per les alumnes de l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya que, per mitjà d'un conveni de pràctiques, han revisat i netejat bona part de les obres pictòriques i escultòriques conservades a la reserva del Museu d'Art, afectades per la pols ambiental que es provocà durant les obres de reforma de l'escala principal de la Casa Turull.

- Col·lecció d'història

S'ha continuat participant en el programa de Conservació preventiva de la Oficina de Patrimoni Cultural de la Diputació de Barcelona, enguany s'ha fet una anàlisi visual i una diagnosi de l'estat de conservació dels metalls de l'exposició permanent de les sales de la primera planta del Museu,- Sabadel·lo, el naixement d'una vil·la i Manufactura i menestrals-. Es netejaren cada una de les peces metàl·liques i s'anotaren les patologies detectades. Redactaren una memòria en la que indiquen quines de les peces exposades presenten bon estat de conservació i estan estables i quines necessiten un procés de restauració.

La restauració

Diferenciant dues tipologies bàsiques, en relació al programa d'exposicions i de préstecs temporals i en relació a les actuacions de conservació preventiva i sistemàtica.

Programa d'exposicions

- Col·lecció d'art

Al llarg de l'any 2010 s'ha revisat l'estat de conservació de tots aquells objectes de la col·lecció que durant l'any han participat en el programa d'activitats i d'exposicions, tant produïdes pel propi MAS com per d'altres entitats. En el cas que ha estat necessari s'ha procedit a la seva restauració.

Les obres restaurades són les següents:

Per a l'exposició *Dia internacional dels museus. Descobreix una joia dels museus. El Temple de les Aigües*, del 18 de maig al 18 de juliol de 2010, les obres següents:

- Josep Escaiola Pujols, *Al·legoria de l'agricultura*, c. 1867. Terra cuita, 123,5 x 45 x 42,5 cm. MAS, 1467.
- Josep Escaiola Pujols, *Al·legoria de la indústria de l'aigua*, c. 1867. Terra cuita, 123 x 48 x 42,5 cm. MAS, 2337.

Per a l'exposició *David Graells, com qui no diu res (1910-1992)*, del 31 d'agost de 2010 al 9 de gener de 2011, les obres següents:

- David Graells, *Reverberació*, c. 1969. Oli sobre tela, 55,3 x 66,3 cm. Col·lecció Dopazo-Sanllehí.
- David Graells, *Sense títol / Cases de Sant Quirze del Vallès*, entre 1948-52. Oli sobre tela, 54 x 65 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 33,2 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, s.d. Oli sobre tela, 54,8 x 46 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Fira*, probablement entre 1950-55. Oli sobre fullola, 38,2 x 46,3 cm. Col·lecció Serra-Mestres.

- David Graells, *Sense títol / Pellers*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Natura morta d'estudi*, 1938. Oli sobre tela, 38 x 46 cm. Col·lecció Serra-Graells.

Les obres emmarcades són les següents:

Per a l'exposició *David Graells, com qui no diu res (1910-1992)*, del 31 d'agost de 2010 al 9 de gener de 2011, les obres següents:

- David Graells, *Sense títol / Natura morta*, s.d. Oli sobre tela, 38 x 46 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d.. Oli sobre cartró entelat, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 60 x 81 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge de Santiga*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge de Can Feu*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Pellers*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, s.d. Oli sobre tela, 64 x 49,5 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, s.d. Oli sobre tela, 54 x 73 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Cases*, s.d. Oli sobre tela, 46 x 65 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Bodegó*, s.d. Oli sobre tela, 73 x 92 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Marina*, s.d. Oli sobre tela, 46 x 54,5 cm. Col·lecció Serra-
- Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, probablement c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 81 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, s.d. Oli sobre tela, 60 x 73 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Natura morta d'estudi*, 1938. Oli sobre tela, 38 x 46 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Pallassos*, c. 1969. Oli sobre tela, 45 x 55 cm. Col·lecció Serra-Graells.
- David Graells, *Sense títol / Personatges de circ*, 1992. Carbonet sobre paper, 35,7 x 25,3 cm. MAS, 3823.

Restauració preventiva i sistemàtica

- Col·lecció d'art

El MAS ha seguit formant part del Programa de Restauracions de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona i ha seguit col·laborant amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, oferint 14 obres per a la seva restauració.

Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professors de l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona per al 2008, 2009, segueixen en procés de restauració les obres següents:

- Josep Espinalt, *Al·legoria de la Filosofia*, finals segle XIX. Oli sobre tela, 192 x 42 cm. MAS, núm. reg. 3108.
- Josep Espinalt, *Al·legoria de l'Escultura*, finals segle XIX. Oli sobre tela, 135,8 x 47 cm. MAS, núm. reg. 3110.
- Josep Espinalt, *Al·legoria de la Història*, finals del segle XIX. Oli sobre tela, 136,5 x 43,5 cm. MAS, núm. reg. 3109.

Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professors de l'Escola d'Arts i Oficis de Barcelona, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona per al 2010, l'obra següent:

- Josep Espinalt, *Al·legoria de la Música*, finals del segle XIX. Oli sobre tela, 138 x 54,3 cm. MAS, núm. reg. 3112.

Dins del programa d'ajuts per a la restauració d'obres adreçats als professionals, de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona per al 2010, l'obra següent:

- Antoni Pous Palau, *Interior de jardí*, s.d. (primer quart del segle XIX). Oli sobre tela, 60,5 x 90 cm. MAS, 424.

En el marc de la col·laboració amb l'Escola Superior de Conservació i Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya per al curs 2009-2010, estan en procés de restauració les obres següents:

- Angélica Kauyjinan, *Paris and Oenone*, 1784. 31 x 23 cm. MAS, 108.
- Gérard Dau; C.H. Van Meurs, *Al·lusió a Diògen*, segle XVIII. 33 x 27 cm. MAS, 109.
- Jean-Honoré Fragonard, *La déclaration*, segona meitat segle XVIII. 56 x 42 cm. MAS, 110.
- Blaizot, Renard, *La nuit on le Couché*, segle XVIII. 33 x 25 cm. MAS, 112.
- W. Hamilton, *Sense títol*, s.d. MAS, 113.
- Imprimerie Librairie Nouvelle, *La prise de Malakoff d'après le tableau de M. Yvon*, 1957. 65 x 83 cm. MAS, 1766.
- *Tauromàquia. Barrera toreando por naturales con la izquierda*, s.d. 48 x 54 cm. MAS, 196.

- Dietrici, Fn. Pedro, *Rovine di Roma*, s.d. 36,4 x 47,4 cm. MAS, 9788.
- Peregrinus de Colle, *Sacra deum sanctique patres extrema per illos*, s.d. 36,4 x 47,4 cm. MAS, 9789.
- Dietrici, Fn. Pedro, *Et vedit ad nihilum, quod fuit ante nihil*, s.d. 36,4 x 47,4 cm. MAS, 9790.
- Peregrinus de Colle, *O fortunatus nimium, sua si bona norint...*, s.d. 36,4 x 47,4 cm. MAS, 9791.
- Régnier, J. Désandré, *Bonjour grand'maman*, segle XIX. 44,5 x 57 cm. MAS, 9812.
- Régnier, J. Désandré, *Bonsoir petit père*, segle XIX. 44,5 x 57 cm. MAS, 9813.
- Marc Farell Jorba, *Sense títol*, anterior a 1942. Aquarel·la sobre paper, 42,5 x 31 cm. MAS, 485.

- Col·lecció d'història

- Talla de fusta policromada amb la representació d'un àngel, forma part del Tabernacle de Sant Roc, s. XVIII. La restauració la realitzada Núria Deu Ferrer

- Col·lecció de la indústria tèxtil

- A Xavier Serra Llavall de l'empresa RESTAURACIÓ D'OBRES D'ART I ANTIGUITATS: Aspi, Josep Balcell (núm. 352), dinamòmetre (núm. 282), aspi (núm. 1592), quadrant- SIK (núm. 344), aspi de prova (núm.278), torsiòmetre petit-SIK (núm. 145), torsiòmetres (núms. 74 i 351), filòmetre (núm. 285), metrador de metxa (núm. 1208)
- A Rita Udina, restauradora d'obra gràfica: mostrari tèxtil de l'empresa Sanmiquel, data:1884, Reg. MITL 793/150 i mostrari tèxtil de l'empresa Sanmiquel, data: 1890, Reg. MITL 793/151.
- Teixit de seda d'origen xinès, sXIX, núm reg MHS 1764. La restauració s'ha efectuat al taller de restauració del CdMT de Terrassa, per part d'Elisabet Cerdà Durà.

La documentació

Durant l'any 2010, i seguint el programa d'actuació definit, s'han continuat les tasques de documentació habituals, que en termes generals són:

- adaptació dels sistema de documentació de les col·leccions al nou programari informàtic Museum Plus.
- manteniment de les fitxes d'inventari general. S'ha seguit amb la correcció dels errors, la millora i l'ampliació de la informació que s'hi recull i que fa referència a la història de l'objecte, la qual cosa implica recerca bibliogràfica.

- manteniment de l'arxiu documental de les col·leccions. La redacció de les fitxes d'inventari dels objectes de les col·leccions ha provocat i provoca diversos nivells de recerca i genera l'acumulació de gran quantitat de documentació i d'expedients vinculats, que cal posar a l'abast.
- manteniment de l'arxiu d'imatges documentals. S'ha seguit fotografiant les noves adquisicions i millorar les fotografies existents així com la seva classificació.
- registre i fitxatge dels nous ingressos. S'han continuat registrant, fixant i documentant tots aquells nous ingressos que s'incorporen a les col·leccions al llarg de l'any.

Aquests treballs han estat realitzats pel personal tècnic dels propi museus i mitjançant contractes de serveis i/o convenis de col·laboració i pràctiques.

Destaquem les accions següents:

- Col·lecció d'Art

Eloi Castells Buenaventura, ha col·laborat en la reorganització de les col·leccions de pintura en funció de la instal·lació de nou mobiliari d'emmagatzematge que s'ha fet a principis d'any. Així, ha desenvolupat les tasques següents: reorganització de les col·leccions i ubicació en els nous contenidors, revisió i actualització de la documentació d'aquestes col·leccions i anàlisi del conjunt d'obres que es conserven al tercer pis de la Casa Turull, a l'espai de les golfes, i elaboració d'una proposta d'actuació per tal de millorar l'emmagatzematge i la conservació d'aquestes obres en els propers anys. Així mateix, també ha realitzat tasques de suport de les feines de manteniment de la documentació de la col·lecció, de la gestió de les obres (manteniment de les fitxes d'inventari general, de l'arxiu documental i fotogràfic de la col·lecció) i del registre i documentació dels nous ingressos.

- Col·lecció d'història

Mireia Andújar Masid, ha col·laborat en la revisió exhaustiva de l'estat de la documentació i de les peces que formen part de l'exposició permanent del MHS. Així doncs:

- Es van donar d'alta 51 noves fitxes i s'esmenaren errors de numeració
- Es realitzaren 1413 noves fotografies documentals, que s'incorporaren a les fitxes que no tenien imatge associada o bé que la tenien borrosa o en blanc i negre i es redactà la corresponent fitxa del Mòdul multimèdia.
- Es sistematitzà un diccionari d'ubicacions comú per a totes les sales del museu i s'introduïren al programa de documentació, així s'omplí el camp d'ubicació de la fitxa documental seguint aquesta pauta. I s'eliminaren definitivament antics diccionaris d'ubicació que feien referència encara a antigues sales del museu.
- Emprant el Mòdul de Conservació-restauració del programa Museum Plus s'ha incorporat a la fitxa documental la informació referent als processos de conservació i restauració que darrerament s'han realitzat en 80 peces .

- Col·lecció de la indústria tèxtil

. *Mostraris tèxtils/ Referències il·lustrades.* S'ha continuat la catalogació del fons de mostraris tèxtils, aquesta tasca la realitzen teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris i s'ha introduït la documentació dels mostraris al programa de documentació del Museu Museum Plus, aquesta tasca l'ha realitzada Mireia Andújar Masid. S'han documentat els conjunts de mostraris dels següents fabricants: Planas i Rosson: 17 volums i Antoni Llonch 22 volums.

Els teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris són: Josep Armesto, Manel Borrell, Lluís Clapés, Josep Cusidó, Josep Farré, Agustí Farrés, Miquel Grau, Frederic Gutés, Josep Llobet, Jordi Marminyà, Vicenç Mayor, Joan Carles Miquel, Josep Maria Peret, Albert Planas, Josep i Albert Puigdellívol, Josep Maria Ramoneda, Orsini Sotorra i Ramon Vila.

. *Maquinària tèxtil.* S'ha continuat la revisió de la documentació de la maquinària tèxtil, s'han revisat i posat al dia les fitxes corresponents a màquines i objectes petits, com són els aparells de laboratori: quadrants, torsiòmetres, dinamòmetres, etc.

Aquesta feina s'ha realitzat amb la col·laboració de la comissió de maquinària, que està integrada per Ricard Saenz, Manel Borrell, Josep Farré, Josep Maria Ramoneda i Antoni Medina, i que han comptat amb el suport de Josep ma. Almuni Arcas. Les modificacions s'introduïren al Museum Plus per part de Mireia Andújar.

. *Mostraris de Tintoreria.* S'ha iniciat la catalogació de les referències de tintoreria existents al fons del Museu. Aquestes provenen bàsicament de ca l'Estruch i també n'hi ha algun exemplar de cal Raventós.

La feina la porten a terme els col·laboradors Sebastià Serra i Antonio Ribera. S'ha pres com a model i punt de partida la fitxa de mostraris emprada i s'ha adaptat a les necessitats i camps de la tintoreria. Aquests col·laboradors han dissenyat una base de dades en suport Acces, que recull els camps necessaris per documentar els mostraris de tintoreria i que serveix per relacionar-los entre ells i aquests amb les referències il·lustrades.

. *Vapor Pissit:* Prèvi a l'inici de les obres de restauració d'aquest edifici industrial, des dels museus es realitzà un inventari exhaustiu de tots els objectes i màquines presents a l'assortiment de filatura de carda de cal Serracant. Cadascun dels objectes es numerà, se'n feu una somera descripció, es fotografià i es marcà amb una etiqueta identificativa. Tota aquesta informació es recollí en una base de dades ACCES. Seguidament es retiraren els materials i objectes solts i de petites dimensions que podien dispersar-se i malmetres durant el procés de les obres. Tots aquests materials foren traslladats a la Nau del c. Cellers. Totes les tasques realitzades al Pissit van

comptar amb la col·laboració dels especialistes en maquinària: Pere Nogué, Ricard Saenz, Manel Borrell i Josep ma. Ramoneda.

2.2.3 Ingressos

Donacions

- Col·lecció d'Art

- 10.597. Procedència: M. Carme Garriga. Autor: Josep Maria Bosch. Tema: Retrat de Joaquim Formosa i Romeu, pare de Jaume Formosa i Viñas. Tècnica: carbonet sobre paper. Mides: 101,5 x 84,7 cm (amb marc). Data: s.d. Emmarcat.
- 10.598. Procedència: M. Carme Garriga. Autor: Josep Maria Bosch. Tema: Retrat de Jaume Formosa i Viñas (1865/1910), espòs de Maria Gusi i Arimon (1873/1969). Tècnica: carbonet sobre paper. Mides: 100 x 82,5 cm (amb marc). Data: s.d. Emmarcat.
- 10.599. Procedència: M. Carme Garriga. Autor: Josep Maria Bosch. Tema: Retrat d'Esperança Viñas i Font, muller de Joaquim Formosa i Romeu. Tècnica: carbonet sobre paper. Mides: 101,5 x 84,7 cm (amb marc). Data: s.d. Emmarcat.
- 10.628. Procedència: Pere Garriga. Autor: Ramon Ribas Rius. Tema: Retrat del senyor Mestre (empresari tèxtil). Tècnica: carbonet sobre paper. Mides: 65 x 50 cm. Data: 1944. Emmarcat.
- 10.629. Procedència: Pere Garriga. Autor: Ramon Ribas Rius. Tema: Retrat de Maria Antònia Cladellas. Tècnica: carbonet sobre paper. Mides: 65 x 50 cm. Data: 1944. Emmarcat.
- 10.630. Procedència: Pere Garriga. Autor: Ramon Ribas Rius. Tema: Retrat de Maria Antònia Mestre Cladellas. Tècnica: oli sobre tela. Mides: 94 x 73 cm. Data: s.d. Emmarcat.

- Col·lecció d'història

- Montserrat Llorens Llonch: una vaixella de porcellana de juguina, és de la dècada de 1930, està complerta i un conjunt de postals i felicitacions escolars, fetes per ella mateixa quan de petita anava a escola a les Escolàpies del c. Sant Josep, Sabadell.
- Rafael Ribas Oliver: màquina de fotografar estereoscòpica, portaxassis (12), visor estereoscòpic, un parell d'ulleres (unes amb estoig), plaques de vidre positivades (dins una caps) estereoscòpiques, plaques de vidre amb negatiu estereoscòpiques, aparell d'ús desconegut, pupitre per

escolars, motlle per fer fogons de terrissa, secant d'oficina, 2 Segells de l'empresa Plans Solà i missal de primera comunió .

- Isabel Argany Comas: un conjunt de tocador format per 6 peces entre ampolles i flascons de vidre amb tapa d'alpaca, així com uns raspalls amb mànec d'alpaca. El conjunt data de 1952 i Tocadiscos Perpetun-Eber model Musical 132, dels anys 60 del segle XX.
- Enriqueta Montlleó Román: estendard de l'Associació Cultural i Social de la dona, per clausura de l'esmentada entitat sabadellenca.
- Santiago Vila-Puig Codina: Llaçada d'estendard amb la inscripció CENTRE INDUSTRIAL /BALL DE BENEFICENCIA/ ANY 1904.
- Anna Maria Busuldú Sardà: Un sedàs filferrat a mà, un conjunt d'eines i peces (44 en total) i un tornapuntes de ferro procedents de l'antic taller dels courers Busuldú, a la Plaça de Sant Roc, 6. Tots els objectes són de la primera meitat del segle XX i es troben en bon estat de conservació.
- Josep Carreras i Padrós: una taula amb calaix, una post de planxar mànigues, un penjador amb publicitat anglesa, un llum de paret i una màquina de cosir marca Duplex, amb funda, procedents de l'antiga sastreria Escoda, a la Plaça de Sant Roc, 5. Tots els objectes són de la primera meitat del segle XX. Més concretament, la màquina de cosir és dels anys 1950 i el penjador té la data de 1959. Es troben en bon estat de conservació.

L'ingrés d'aquests objectes s'ha fet en el marc del seguiment d'un projecte d'enderroc de finques de la Plaça de Sant Roc, núms. 5 i 6. amb data de setembre del 2008. Les dues finques van ser objecte d'un estudi documental previ a l'enderroc, a càrrec d'Albert Roig (Arrago SL), inclòs en un Projecte d'Intervenció Arqueològica atès que les cases es localitzen en l'Espai de Protecció Arqueològica núm. 50 del Centre Històric. Amb posterioritat a l'enderroc es va dur a terme la pertinent prospecció arqueològica, a càrrec de l'empresa Arrago SL, amb la documentació de diverses restes arqueològiques que van de l'època medieval (segles XIII-XIV) a l'època contemporània (segles XIX-XX). Justament, d'aquesta darrera fase es va documentar la fornall de fosa de metall de l'obrador de coureria, amb els gresols conservats. La donació s'ha formalitzat amb data d'octubre de 2010.

- Ramon Palau i Sol, de Construccions Redós SA.: Un ternal amb cadenes i una capsa de Linitul de la primera meitat del segle XX, una porta d'entrada de doble ventalla núm. 35 de finals del segle XIX-1920 i una capsa de bombons de la casa La Lionesa, de Sabadell de la segona meitat del segle XX, procedents del carrer Manso, 33-35.

L'ingrés d'aquests objectes s'ha fet en el marc del seguiment d'un projecte d'enderroc d'aquestes finques del carrer Manso, núms. 33-35, amb data

d'octubre del 2008. La donació s'ha formalitzat amb data d'octubre de 2010.

Juntament amb aquest conjunt de materials el MHS ha recollit un conjunt de fotografies familiars (Santiago Arbúniez Castillo) i alguns documents que han estat traspassats a l'Arxiu Històric per a la seva valoració.

- Josep Salvadó i Ciurana: Un aparell de ràdio de marca *Invicta*, ca. 1945.

L'ingrés d'aquest objecte s'ha fet en el marc del seguiment d'un projecte d'enderroc de la finca del carrer Riera de Villaret, 44-46, amb data de març del 2008. Les dues cases que configuren aquesta finca han estat objecte d'un estudi arquitectònic previ a l'enderroc, a càrrec d'Albert Roig (Arrago SL), inclòs en un Projecte d'Intervenció Arqueològica atès que les cases es localitzen en un Espai de Protecció Arqueològica núm. 65. Amb posterioritat a l'enderroc es va dur a terme la pertinent prospecció arqueològica, a càrrec de l'empresa Arrago SL, amb la documentació de diverses restes arqueològiques dels segles XIX-XX. La donació s'ha formalitzat amb data d'octubre de 2010.

- Col·lecció de la indústria tèxtil

- Josep Llobet i Pol, en nom dels germans Llobet. Dos telers de garrot de faristol ,de vuit lliços, construïts a Sabadell per Pere Bracons entre 1933-35, una màquina de plegar peces, construïda a Sabadell per Ballet entre 1918-20 i diverses mostres de teixits fabricats a l'empresa del donant.
- Elisenda Vila: 4 caixes de fil.
- Anna i Antoni Colomer Humbert: una llançadora, dibuixos de passades i picats, referències de despatx, l'espiga d'Or de l'Instituto español de la Moda i llibres de temàtica tèxtil.
- Sebastià Serra Rof: carda de laboratori i gill de laboratori.
- Antoni Fitó Antonell: torsiòmetre (2), metrador de metxa, caixa de llum ultraviolada, aspi i filoscop.
- Antoni Montserrat Ache : Lot de mostraris tèxtils (referències il·lustrades, disposicions, etc.)
- Isidre Carné Grané: Capsa metàl·lica que conté eines per reparar cardes.

Comodat

- Col·lecció d'història

- Amb motiu de la finalització dels treballs de restauració i reconstrucció de la roda hidràulica vertical exterior del molí de Sant Oleguer, l'empresa Arqueociència Serveis Culturals SL va lliurar els següents elements de fusta originals: radis núm. 1 i núm. 3 pertanyents a la corona esquerra, amb cargols i volanderes, segments núm. 3 i núm. 4 de la corona esquerra i segment núm. 2 de la corona dreta, amb cargols i femelles, motllura intermitja núm. 3 de la corona esquerra, amb cargols i femelles, 2 àleps superiors entrellaçats i 1 tirant de ferro transversal i 1 tirant de ferro interradial.

Diposit

- Col·lecció d'arqueologia

- Segons el procediment establert en el Decret 78/2002 de 5 de maig del 2002 Reglament de protecció del patrimoni arqueològic i paleontològic. L'any 2010 la Direcció General del patrimoni Cultural ha realitzat el següent dipòsit provisional: part dels fragments de la vorera (UE 2016) i de la calçada de llambordes (UE2019) de l'antic carrer de Manresa. Aquests materials s'han localitzat en la intervenció arqueològica preventiva de la Nova Estació dels FGC a la Plaça Major de Sabadell que s'han portat a terme des del 21 d'abril fins el 31 de desembre del 2009.

Compres

- Col·lecció de la indústria tèxtil

- A Xavier Alamo: tot el contingut d'una quadra de drapaire que havia sigut del teixidor Joan Estapé Mola ubicada al c. Mn Cinto Verdager,136. El material objecte de compra és el següent: 3 telers d'espasa Gregori, 2 escales, carretó, escriptori, 3 cadires, banc de fuster/ banc d'eines, elevador hidràulic de plegadors, carro de portar plegadors, moble, 156 lliços, pua, tamboret, quadre d'eines, quadre de pinyons, 3 plegadors, plegador petit, cubell, 2 suports de plegadors, cubell, corretges, llançadores, eines, 2 extintors, carro de plegadors, 2 suports de repassar, 20 espases, pesos, llaunetes, costelles, costelletes, parallançadora, corretges, setrills, 2 prestatgeries, farmaciola, recanvis, cera/ parafina, recanvis, màquina de fer cops, canonera, suport de costelles, templassos, pinyons, bidó d'oli, galledes de metall, cops, fanalet, cons i documentació vària.

Traspassos

- Col·lecció d'Art

- 10.566. Autor: Carme Miquel. Tema: Sense títol. Tècnica: litografia sobre paper conqueror verjurat blanc de 300 gr. Mides: 41,5 x 29 cm. Data: desembre de 2009.

2.2.4 El moviment dels béns

Durant l'any 2010 s'han continuat atenent les consultes d'estudiosos i del públic en general, així com les demandes de préstec temporal i els permisos de reproducció que s'han considerat adequats per a l'estudi, conservació i difusió de les col·leccions.

Préstecs concedits

- Col·lecció d'Art

- A la Fundació Palau, de Caldes d'Estrac, per participar a l'exposició temporal titulada "Presències i desaparicions. El pintor Joan Vila-Puig a Caldes d'Estrac", del 30 de gener a l'1 de maig de 2011.
 - Joan Vila Puig, *Caldes d'Estrac*, s.d. Oli sobre cartró entelat, 37 x 43 cm. MAS, 5593.
 - Joan Vila Puig, *Ermita de Sant Pau de Riu-sec*, s.d. Oli sobre tela, 38 x 46 cm. MAS, 1113.
 - Joan Vila Puig, *Tardor a Santiga*, c. 1931. Oli sobre tela, 81 x 91 cm. MAS, 124.
 - Joan Vila Puig, *Paisatge de Mura*, s.d. Oli sobre tela, 52 x 62 cm. MAS, 48.

- Col·lecció d'Arqueologia

- Al Museu d'Arqueologia de Catalunya, amb motiu de la renovació de la sala dedicada al Bronze Final i Primera Edat del Ferro de la Seu de Barcelona del MAC els següents materials procedents del jaciment de Can Roqueta

ANY EXCAVACIÓ	REFERÈNCIA	Nº MHS	DESCRIPCIÓ
	CAN ROQUETA II		
1999-2000	CRII-790-5-214	15956	Tapadora
1999-2000	CRII-789-2-195		Plat-tapadora
1999-2000	CRII-268-2-1	16054	Bol
1999-2000	CRII-181-3-77	15975	Tassa carenada
1999-2000	CRII-726-6-117	16117	Vas carenat
1999-2000	CRII-107-1-212	15977	Vas globular
1999-2000	CRII-104-1-189		Molí
1999-2000	CRII-237-2-68		Molí
1999-2000	CRII-107-1		Ma de molí
1999-2000	CRII--164-1-20	16105	Cassoleta-morter
1999-2000	CRII-790-5-83	16106	Destral lítica
1999-2000	CRII-795-1-89	16040	Punxó
1999-2000	CRII-790-5-85	16195	Punxó
	CAN ROQUETA-TORRE-ROMEU		
2002-2003	CRTR-239-I-40		Làmina
2002-2003	CRTR-293-1-2		Vas bitroncocònic
	CAN ROQUETA-CAN RAVELLA		
2005-2006	CRCRV-83-3-59		Bol
2005-2006	CRCRV-64-1-2		Bol
2005-2006	CRCRV-95-2-130		Tassa carenada
2005-2006	CRCRV-146-4-31		Tassa carenada
2005-2006	CRCRV-55-2-3,4		Tenalla
2005-2006	CRCRV-139-1		Resta constructiva ("torchis")
	CAN ROQUETA		
1994-1995	CR-81-131	15738	Plat-tapadora

1994-1995	CR-97-2-2	15799	Tassetta carenada
1994-1995	CR-61-5-221	15728	Tassetta carenada
1994-1995	CR-61-282	15730	Tassa carenada mitjana amb nansa
1994-1995	CR-89-6-13	1106	Vas globular pintat
1994-1995	CR-96-2-54	15746	Petita tenalla sense cordó
1994-1995	CR-83-1-1	15740	Tenalla de cordons de mida mitjana
1994-1995	CR-99-2	15754	Tenalla sense cordons de mida mitjana
1994-1995	CR-43	15918	Capfoguer
1994-1995	CR-40	15913	Resta constructiva ("torchis")
	CAN ROQUETA-CAN PITEU		
1999-2000	CPR-1007-323J		Vas pithoide
1999-2000	CPR-428-131A		Vas cinerari
1999-2000	CPR-428-135G		Tapadora
1999-2000	CPR-428-136B		Vas d'acompanyament (Cruz del Negro)
1999-2000	CPR-428-137C		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-428-132D		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-428-133E		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-428-134F		Vas d'acompanyament
2001	CPR-428-A-145I		Vas d'acompanyament
2001	CPR-428-D-148J		Vas d'acompanyament
2001	CPR-428-A-151		Ganivet
2001	CPR-428-A-152		Ganivet
1999-2000	CPR-294-34B		Vas cinerari
1999-2000	CPR-294-14A		Tapadora
2001	CPR-294-B-52		Pinces
2001	CPR-294-B-53		Navalles
1999-2000	CPR-288-7		Navalla mànec tubular

2001	CPR-1042-A-33		Pinces
1999-2000	CPR-908-36		Fíbula de doble ressort decorada
1999-2000	CPR-643-10		Fíbula de pivot decorada
2001	CPR-550-A-51		Fíbula serpentiforme
2001	CPR-50-A-24		Sivella calada
1999-2000	CRP-1152-1		Agulla cap biglobular
2001	CPR-579-A-5		Arracada anular
2001	CPR-895-A-19		Espiral
1999-2000	CPR-20-51		Ast
2001	CPR-106-A-53		Ganivet
1999-2000	CPR-677-11A		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-677-10B		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-677-9C		Vas cinerari
1999-2000	CPR-677-8D		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-677-12E		Plat-tapadora
1999-2000	CPR-677-13F		Askos
1999-2000	CPR-677-18H		Vas d'acompanyament
2001	CPR-677-A-29		Fíbula serpentiforme
2001	CPR-677-A-31 i 36		Torques
2001	CPR-677-A-32		Grup de braçalets
2001	CPR-677-A-20, 21, 28, 33, 37 i 39		Grup d'anelles
2001	CPR-677-A-23, 30, 41 i 42		Denes
1999-2000	CPR-296-1A		Vas cinerari
1999-2000	CPR-296-3B		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-296-2C		Tapadora
1999-2000	CPR-296-4D		Vas d'acompanyament
1999-2000	CPR-296-7E		Vas d'acompanyament
2001	CPR-296-A-6		Mos
2001	CPR-296-A-143		Fíbula serpentiforme
2001	CPR-296-A-149		Fíbula serpentiforme
2001	CPR-296-A-51		Agulla biglobular

2001	CPR-296-A-556		Sivella de cinturó
2001	CPR-296-A-389		Ganivet
1999-2000	CPR-1086-1		Sageta

- Amb motiu de la coproducció de l'exposició itinerant Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys, amb el Museu de Gavà i la Diputació de Barcelona, el MHS va cedir en préstec un total de 42 objectes l'any 2009, alguns del fons propi i altres procedents dels dipòsits arqueològics de la Generalitat de Catalunya (Direcció General del Patrimoni Cultural): 5 rèpliques monedes romanes (1 aureus, 2 denaris i 2 sestercis) + bosseta, MHS 2367. Vas boca quadrada BM, MHS 2672. Collaret cardium sp (239 denes) COVA ÀNIMES, MHS 2231. Nucli sílex melat BM, MHS 2230. Nucli sílex melat BM, MHS 2236. Nucli sílex melat BM, MHS 2227. Collaret variscita (71 denes) BM, MHS 2749. Collaret variscita (252 denes) BP, MHS 2736. Destral jadeïtita BP, MHS 2731 . Nucli obsidiana BP, MHS 1764. Teixit de seda, CG1-246-548-3 . Dipòsit variscita (9 denes), CG1-110-714-15 . Collaret variscita (170 denes), CG1-246-548-8. Vas boca quadrada, CG1-70-310-7. Destral eclogita, CG1-167-268-16. Destral eclogita, CG1-110-714-1 . Lamineta obsidiana, CG1-246-548-2. Collaret variscita (29 denes), CG1-110-714-8. Plaqueta d'os, CG1-246-548-1. Braçalet variscita (14 denes), CG1-110-714-14. Vas ceràmica, CG1-110-714-10. Nucli sílex melat, CG1-110-714-11. Nucli sílex melat, CG1-246-548-6. Nucli sílex melat, CG1-246-548-4. Lamineta sílex melat, CG1-246-548-5 . Lamineta sílex melat, CG1-246-548-7 . Lamineta sílex melat, CG1-110-714-17 . Lamineta sílex melat, CG1-110-714-18. Frag. lamineta sílex melat, CG1-110-714-14 . Trapezi sílex melat, CG1-176-257-22. Punta sageta sílex melat, CG1-176-257-3. Lamineta sílex melat, CG1-162-196-12. Collaret serpentina o amfibolita (1.640 denes),MHS 12178 . Nucli sílex melat BM, MHS 12538. Phalium saburon doble perforació BM, CG2-03/04-1229-6. Lamineta sílex melat, CG2-03-1040-47. Punta sageta sílex melat,MHS 11328. Braçalet serpentina o amfibolita (53 denes) BM, MHS 12309. Fragment lamineta obsidiana BM, MHS 12310 . Fragment lamineta obsidiana BM,MHS 12146. Lamineta sílex melat BM, MHS 12148 . Lamineta sílex melat BM.

Al llarg de l'any 2010 aquest conjunt d'objectes han estat exposats als següents museus: Museu de Mataró (gener), Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca de Reus (gener-març), Museu Thermalia de Caldes de Montbui (març-maig), Museu Comarcal de Manresa (maig-setembre) i Museu Palau Mercader de Cornellà de Llobregat (setembre-desembre).

- Amb motiu de la coproducció de l'exposició Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys, el MHS, d'acord amb les institucions coorganitzadores, va cedir en préstec l'original del collaret de variscita de la Bòbila Padró (MHS 2749) al Museu de Ca n'Ortadó de Cerdanyola del Vallès. Aquest museu disposa d'una rèplica d'aquest collaret que és la que

es va determinar que havia de circular durant la itinerància de l'exposició, per evitar riscos a la peça original. La cessió del collaret original ha finalitzat un cop ha estat retornada la rèplica, el mes de desembre de 2010.

- Col·lecció de la indústria tèxtil

- Al Vapor Llonch per a formar part de l'escenografia de l'obra de teatre "La troca del Vapor" Escrita i interpretada pels treballadors del Vapor Llonch, en commemorar el 25è aniversari d'aquest equipament de formació i promoció econòmica. Del 23 de novembre al 16 de desembre: taula de despatx, 2 taules de cosidora, 3 cadires, 2 contenidors, carro portapeces, 3 coves, torn de fer canons i debanadora.

Préstecs d'altri

- Per a formar part de l'exposició Gràcia un barri entre tres s'han rebut préstecs de documentació gràfica, fotogràfica i també d'objectes de diverses institucions i particulars:
 - Tints Enrich, SL (Sebastià Serra): Vista aèria de Tints Enrich, 1958
 - Família Segalà: 1 Fotografia dels treballadors del Viver Segalà, Felicitació de Nadal de Jaume Segalà, Plànol original de delimitació dels carrers, Josep Renom 1912, Opuscle *Fomento de la Horticultura*, 4° trimestre 1932, 4 regadores, finals del segle XIX i principis del XX, 1 sulfatadora, finals del segle XIX i principis del XX, 1 cabàs, 19 eines de jardineria, , finals del segle XIX i segle XX, 1 pot i 1 quadre de Cal Jardiner, 1973.
 - Esteve Deu: Carta del Comitè Local del PSUC, Acta reunió *Comision Local de Movimiento Ciudadano*, Composició mesa electoral Generals 1977, Resultats eleccions al Congrés de Diputats i Resultat de les eleccions al Senat.
 - Genis Ribé: Revistes fetes pels alumnes Institut Pau Vila, anys vuitanta
 - Associació de Veïns: Banderí " 15 dies de cultura catalana", 2 Butlletins AAVV 1998-1999, i Butlletí Festa Major 1993. AAVV de Gràcia.
 - Colla de Geganters i Grallers de Gràcia Sabadell: Geganta La Gràcia, Gegant L'Anselm, Pressupost El Ingenio fabricació gegant, Document Tallers de cartró pedra, Gralla de ceràmica, Ceba de cartró pedra, Mocador Colla de Geganters, Record de metall "25 any", Foto emmarcada parella de gegants i Quadre de fusta gegants.
 - Plàcid Garcia -Planas: Rellotge fàbrica, mitjans del segle XX, Àlbum de fotografies de la fàbrica Marcet, 1946, Llibre Guarderia infantil, 1946, Document acte inauguració piscina, 8 Butlletins SAM, anys cinquantes i seixantes, Postal piscina Marcet, Carta Societat Anònima Marcet SA, 1951, Carta Societat Anònima Marcet, 1927, Carta i sobre Vicente Planas , 1902, Postal SAM Societat Anònima Marcet, mitjans del segle XX, Agenda Marcet SA, mitjans del segle XX i Llibret Societat Anònima Marcet, mitjans del segle XX.
 - Societat Recreativa El Ciervo: Arxiu documents entitat 1945 - 1986, Estàndard El Ciervo , 1922, 6 trofeus, 6 medalles.

- Família Casanovas: Carta de Juan Vall Figueras, 1919, Carta de Francisco Llonch, 1937, Carta de Juan Lloch Y Herm., 1908 Carta de Juan Lloch Y Herm., 1914 i Carta de José Marcet, 1907.
 - Institut Pau Vila : Treball de recerca La població Civil sota les bombes, Pau Pinyol i Laura Soler Alumnes de 2on de batxillerat de l'Institut Pau Vila
 - Escola Teresa Claramunt : Revista del 10è aniversari de l'escola Teresa Claramunt i Llibre La petita Teresa.
- Per a formar part de l'exposició El temple de les aigües s'han rebut en préstec:
 - del Museu de l'aigua del Grup CASSA: Fístol de terra cuita(núm: 400), dos capitells de terra cuita (núms. 398 i 399), un plomer (núm. 106), un títol d'acció de la Sociedad de Amantes de la Agricultura e Indústria de Sabadell, un títol d'acció de la Sociedad de propietarios de la Mina de Sabadell, un plano de emplazamiento de la mina de Casalís (núm. CP.49), plànol del torrent de Gotelles (núm. CP-38), plànol instal·lació d'una bomba (núm. CP-230) i plano de situació de(...) las aguas subterraneeas de Can Bonvilar.
 - de l'AHS: Plano demostrativo del establecimiento de la mina de aguas de Sabadell, Autor, Josep Lacueva Sanfeliu, 1865 (SGF 40.10) i Reglamento de la Sociedad de Amantes de la Agricultura é Indústria de la villa de Sabadell, Sabadell 1843.
 - Per a formar part de l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica" es van demanar els següents préstecs:
 - ABANT BIKE: Maillots Campionats del Món, Medalles del Campionat del món, Bicicleta Monty i Bicicleta Montesa.
 - Albert Codina: Raqueta d'esquaix.
 - Antoni Ibars:Samarreta i mitges Comerç Creu.
 - Antoni Torres: Coquilla protectora, sabatilles i guants de boxa.
 - Associació Esportiva Can Deu: Xandall de competició de l'escola, Butlletí núm. 0 de l'Associació i Protecció de mà i peu actuals de Karate.
 - Centre d'Esports Can Deu: Copa del Rei de 1913 i Diverses pilotes de futbol.
 - CIPO: Pòster III campionat de Catalunya de Bàsquet i Pòster X campionat de Catalunya d'Atletisme.
 - Club Falcons: Samarreta competició falcons ping pong, Escut logotip de roba dels Falcons i Paleta de tennis taula.
 - Club Natació Sabadell: Relotge control del temps.
 - Família Erill Pinyot: Arc Yamaha i fletxa
 - Família Segura Torras: Copa del Campeonato de España de Fórmula Junior.
 - Família Tortajada Estruch: Llibre d'or del futbol català, Mascota d'A. Estruch i Medalla torneig A. Estruch. Commemoració 25 anys del torneig.

-Fundació Barcelona Olímpica: Vestit de bany actual, Pilota de waterpolo actual, Casquet de waterpolo actual, Pòster emmarcat de l' Olimpíada Popular 1936. Rèplica, Cistella, pala, paleta i quatre pilotes de *pilotai* Quadre Sabadell subseu olímpica de Pujol Balades. Olimpíades 1992.

- Gimnàs Llenas: Espasa, floret i màscara, Xandall complet dels anys 70, Pòster Campionat d'Espanya de Gimnàstica artística femenina, Catlleres artesanals, Mallot de gimnàstica femenina i Anagrama tèxtil del Gimnàs Municipal.

-José Santos Poyato: Torxa Jocs Paralímpics 1992 i Medalles campionat del Món d'atletisme a Toronto i a Holanda.

-Jaume Busoms: Raqueta J.B. Halleys & co, Raqueta Grays Cambridge, Royal blue i premsa de fusta, Pot de pilotes de tennis i Raqueta Donnay, Bjorn Borg.

-Joan Esteve: Mono i casc motorista, Fotografia emmarcada i Kimono taekwondo.

-Joan Marañón: Fulletó XIV Gran Premi Sant Sebastià de cros.

-Joana Soler: Pes de goma per entrenament, Samarreta i pantaló curt de la JAS, sabatilles de claus MATES i Xandall de la JAS.

-Jordi Colomina: Bicicleta.

-Joventut Atlètica Sabadell: Sabatilles 1924, Sabatilles 1930, Perxa bambú, Perxa 1950, Perxa actual, Disc fusta i Startings.

-Lluís Duran: Trofeig Bike Trial.

-Manuel Malo: Vespa de finals dels 1948.

-Manuel Vilches: Cartells de vetllades de boxa anys 50 i 60.

-Marosa Garcia-Planas: Maillot aeròbic i Medalles campionat del món d'aeròbic. 1992.

-Martí Sala: Cartell inauguració pista OAR Gràcia, Tauler d'escacs de fusta i fitxes, Mallot handbol anys 69, Pilota d'handbol, Fulletó SAAB Kings Tennis Cup i Fulletó Jocs Esportius St. Jordi.

- Miquel Torres: Cronòmetre DANHART d'agulles, Cronòmetre SEIKO d'agulles i Cronòmetre SEIKO electrònic.

-Intersports Molins: Sabatilles modernes.

- Mònica Bosch: Esquís i pals, Medalla commemorativa dels Jocs Olímpics d'hivern de Lillehammer, Medalla commemorativa del Jocs Olímpics d'hivern de Nagano i Plat commemoratiu del C. Olímpic de Catalunya a l'esperit olímpic.

- Família Bosch Castell: Dorsal Jocs Olímpics d'Hivern d'Abertville, Acreditació Participació als campionats Sierra Nevada, Medalla campionat d'Espanya i Acreditació participació Jocs Olímpics d'Hivern Albertville.

-Miquel Gomis: Samarreta primer equip OAR Gràcia.

-Peña Ciclista Palomillas: Diversos mallots de la Peña.

-Plàcid Garcia-Planas: Carta al rei Alfons XIII- copa de motor a la festa major del 1915, Escut Unió Ciclista Sabadell (réplica), Banderí temporada 1933-1934 CES, Cromo chocolate Eduardo Pi- futbolistes- Magí Castellet, Cromo chocolate Eduardo Pi- futbolistes-B. Falguera, Ulleres aviador, Publicació III Juegos Nacionales del Frente de Juventudes, Medalla commemorativa piscina coberta 1959, Bandera Poliesportiu Artèxtil, Banderí polideportivo Artilene, Bombones submarinisme, Equip de reanimació de l'Artextil, Gadget del CES- Zinzano- futbolista amb peça de

pañó, Carnet premsa per "La Publicidad" a nom de Marcet i Fotograma on apareix Joaquim Blume.

-Joaquim Domènech: Revista STIK (Orillo Verde) i Mallot de l'Orillo Verde.

-Ramon Pons: Patí "Cometa", Patí "Hudora" amb fre de goma, Parell de guardes pel porter d'hoquei sobre patins, Stick "Colombo", Mallot del CF Arrahona de l'equip d'hoquei, Club de tennis Sabadell i Quadre amb els 3 logotips del Club.

-Unió Excursionista Sabadell: Tenda de campanya tipus "Isita", Motxilla, Bótes ferrada amb "tricunis", Llum de tenda, Dues carmanyoles d'alumini, Bruixola, Raquetes d'alpinisme, Martell escalada, Falca d'estricador, Dos mosquetons escalada, Espardenya sola de goma, Corda de cànem de 14 mm, Piulet d'alpinisme, Esquí, Pal d'esquí, Ulleres de cel·luloide, Banderí C. Excursionista del Vallès, Banderí C. Excursionista de Sabadell, Banderí Agrupació Terra i Mar, Vas Plegable, Vas estret, Ouera, Fogonet i paravent i Llibret "El carnet de cuina".

-Zona TT: Paleta d'esponja "Barna" i Paleta marca Butterfly model Timo Boll.

- Per a formar part l'exposició David Graells, com qui no diu res (1910-1992) les obres següents:

- Família Mas-Serra (Rosa Serra, Josep Mas): David Graells, Clan, C. 1969. Oli Sobre Tela, 74 X 61 Cm., David Graells, Sense Títol / Paisatge De La Cerdanya, C. 1979. Oli Sobre Tela, 60 X 81 Cm.

- Família Hierro-Nin (Rosa Nin): David Graells, Sense Títol, S.D. Tinta I Aiguada Sobre Paper, 31 X 43 Cm.

- M. Rosa Mañà Albareda: David Graells, Sense Títol / Fira, C. 1985-90. Cera Sobre Paper, 45 X 60 Cm.

- Família Gich-Garcia (Maria Pilar Garcia / Miquel Gich): David Graells, Sense Títol / Fira, Probablement Entre 1985-91. Oli Sobre Tela, 64 X 80 Cm., David Graells, Joc De Mans, C. 1969. Oli Sobre Tela, 81 X 64 Cm. (Propietat D'anna M. Garcia)

- Família Carbonell-Basté (Josep M. Carbonell / Francesca Basté): David Graells, *Serenata*, probablement entre 1985-90. Oli sobre tela, 92 x 73 cm.; David Graells, *Cases*, s.d. Oli sobre tela, 48 x 53,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Guils de Cerdanya*, 1979. Oli sobre tela, 60 x 72 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 81 cm (propietat de Carreras-Carbonell).; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1974. Cera negra sobre paper, 32,5 x 50 cm.; David Graells, *Sense títol / Cosidor*, c. 1979. Llapis sobre paper, 14 x 15 cm.

- Mequè Edo Basté: David Graells, Des de Collsacreu, c. 1969. Oli sobre tela, 50 x 73 cm.

- Família Dopazo-Sanllehí (M. Teresa Sanllehí): David Graells, Retrat de Ramon Sanllehí de "La Pintura Moderna", amic del pintor, 1951. Sanguina sobre paper, 42 x 32,5 cm.; David Graells, Retrat de M. Teresa Sanllehí, 1951. Sanguina sobre paper, 43x33cm.; David Graells, Reverteració, c. 1969. Oli sobre tela, 54 x 65 cm.

- Eugènia Estop Graells: David Graells, *La mestressa del bar*, c. 1969. Oli sobre tela, 80 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 61 x 49 cm.
- Família Serra-Peralta (Francesc Serra Graells): David Graells, *Mascarada*, 1990?. Oli sobre tela, 74 x 92 cm.
- Florenci Carrasco: David Graells, *Carretera de la Salut*, c. 1969. Oli sobre tela, 54 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, c. 1974. Cera sobre paper, 57,5x39,5cm.
- Maria Manonelles: David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 73 cm.; David Graells, *Sense títol / Poble de la Cerdanya*, c. 1974. Carbonet sobre paper, 50 x 70 cm.; David Graells, *Sense títol / Guils de Cerdanya*, c. 1974. Carbonet sobre paper, 31 x 43 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, c. 1978-80. Cera sobre paper, 31 x 45 cm.
- Família Serra-Mestres: David Graells, *Sense títol / Fira*, probablementment entre 1950-55. Oli sobre fusta, 36 x 44 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, probablementment entre 1950-55. Oli sobre fusta, 36 x 44 cm.
- Banc de Sabadell: David Graells, *Cosidor*, c.1969. Oli sobre tela, 100 x 80 cm.
- Família Graells-Nonell (Maria Teresa Graells): David Graells, *Sense títol*, s.d. Cera sobre paper, 79 x 26 cm.; David Graells, *Sense títol*. Oli sobre tela, 81 x 64 cm.; David Graells, *Festa*, s.d. Oli sobre tela, 91 x 72 cm.
- Família Castells-Vila (Marc Castells): David Graells, *Sense títol / Circ*, 1988. Carbonet sobre paper, 34 x 49,5 cm.
- Conxa Nayach: David Graells, *Figura*, c. 1969. Oli sobre tela, 100 x 100 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, 1939. Oli sobre fullola, 24,5 x 34 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 24 x 33 cm.; David Graells, *Sense títol / Natura morta*, probablementment entre 1985-90. Oli sobre tela, 43 x 100 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de Guils de Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 50 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1991?. Tinta sobre paper, 23 x 32,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Poble de la Cerdanya*, c. 1974. Cera sobre paper, 55 x 48,5 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Carbonet sobre paper, 47,5 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol*, c. 1985-90. Tinta sobre paper, 41 x 60 cm.; David Graells, *Sense títol*, c. 1985-90. Carbonet sobre paper, 42 x 32 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1974. Cera sobre paper, 43,5 x 49 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1975. Tinta i cera sobre paper, 46,5 x 34 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1978. Tinta i cera sobre paper, 32,5 x 23 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 32 x 34,5 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1971 o 1978. Tinta i cera sobre paper, 33 x 20 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 33 x 39 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, 1980. Cera sobre paper, 49 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol*, 1988. Tinta i cera sobre paper, 43 x 33 cm.
- Família Codina (Francesc Codina Font) : David Graells, *Sense títol / Port*, c. 1950. Oli sobre fullola, 37 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Port*, c. 1950. Oli sobre fusta, 37 x 45 cm.
- Família Estop Graells (Antoni Estop): David Graells, *Sense títol / Mercat de Puigcerdà*, probablementment entre 1985-91. Oli sobre tela, 59,5 x 81 cm.; David Graells, *Retrat d'Anna M. Estop i Graells, neboda del pintor*, 1957.

- Sanguina sobre paper, 26,5 x 18 cm.; David Graells, *Retrat d'Antoni Estop i Graells, nebot del pintor*, 1955. Sanguina sobre paper, 26,5 x 19 cm.; David Graells, *Retrat de M. Eugènia Estop i Graells, neboda del pintor*, 1957. Sanguina sobre paper, 26 x 18 cm.
- Antoni Estop Graells: David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 45 x 28 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 53,5 x 38 cm.
 - Família Relat (M. Àngels Relat): David Graells, *Retrat de Montserrat Relat*, 1951. Sanguina sobre paper, 28 x 21 cm (dimensions aproximades).
 - Família Ripoll-Miralda (Josep M. Ripoll): David Graells, *Sense títol / El pintor i la model*, probablement anterior a 1985. Cera negra sobre paper, 39 x 36 cm. ; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, probablement anterior a 1985. Cera negra sobre paper, 31 x 42 cm.
 - Família Nayach-Nuño (Francisco Nayach): David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, c. 1987. Cera sobre paper, 49 x 64 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, c. 1987. Cera sobre paper, 44,5 x 62cm.
 - Família Civil-Serra (Oriol Civil): David Graells, *Sense títol*, finals dels 80 – principis dels 90. Tinta sobre paper, 24 x 34 cm.
 - Família Ventura-Company (Francesc Ventura): David Graells, *Sense títol*, s.d. Cera sobre paper, 31,5 x 42,5 cm.
 - Família Belloso-Alguersuari (Jesús Belloso): David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta sobre paper, 41 x 50 cm.
 - Família Serrano-Blanquer (Anna Blanquer): David Graells, *Bodegó*, s.d. Oli sobre tela, 58 x 90 cm.
 - Manuel Costa Fernández: David Graells, *Tres amigues*, c. 1969. Oli sobre tela, 72 x 60 cm.
 - Santiago Vila-Puig: David Graells, *Amics*, c. 1969. Oli sobre fusta, 73 x 60 cm.
 - Carme Lamarca: David Graells, *Sense títol / Cases*, s.d. Oli sobre tela, 50 x 73 cm.
 - Josep Comes / Maria Vilanova: David Graells, *Sense títol / Fira*, probablement entre 1985-91. Oli sobre tela, 60 x 81 cm.
 - Ernest Pujol Graells – David Pujol Gili: David Graells, *Sense títol / Estavar*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 72 cm.; David Graells, *Retrat de M. Teresa Graells, germana del pintor*, 1954. Sanguina sobre paper, 34 x 24 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, s.d. 45,5 x 58 cm.
 - Família Roca-Soler (Jordi Roca): David Graells, *Procés*, c. 1969. Oli sobre tela, 100 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, s.d. Cera i oli sobre paper, 62,5 x 50 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1974. Cera sobre paper, 33,5 x 47,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, s.d. Cera sobre paper, 70 x 51 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Cera sobre paper, 50 x 66 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d. Llapis sobre paper, 26,5 x 35,5 cm.
 - Joan Cuscó: David Graells, *Fira*, s.d. Tinta i cera sobre paper; David Graells, *Sense títol*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 41 x 34 cm.; David Graells, *Sense títol*, c. 1985. Cera sobre paper, 50 x 70 cm.; David Graells, *Sense títol*, c. 1984. Cera sobre paper, 60 x 50 cm.

- Josep Girbau: David Graells, *Pallassos al carrer*, c. 1969. Oli sobre fusta, 76 x 86 cm.
- Acadèmia de Belles Arts de Sabadell: David Graells, *Noia i síndria*, c. 1969. Oli sobre tela, 72 x 91 cm.; David Graells, *Jugadors de cartes*, c. 1969. Oli sobre tela.
- Família Serra-Graells (Carmina Graells): David Graells, *Sense títol / Paisatge*, 1933 o 1938. Oli sobre tela, 24 x 33 cm.; David Graells, *Sense títol / Natura morta d'estudi*, 1938. Oli sobre tela, 38 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Natura morta*, s.d. Oli sobre tela, 38 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, damunt cartró, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 23 x 33 cm.; David Graells, *Sense títol / Marina*, s.d. Oli sobre fullola, 34 x 26 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 60 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Arbres*, s.d. Oli sobre cartró, 24 x 33,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Arbres*, s.d. Oli sobre cartró, 34,5 x 26 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Can Feu*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Pellers*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Cases de Sant Quirze del Vallès*, c. 1948-52. Oli sobre tela, 54 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Cases de Sant Quirze del Vallès*, c. 1948-52. Oli sobre tela, 54 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 33 x 41 cm.; David Graells, *Sense títol / Marina*, s.d. Oli sobre tela, 38 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre fusta, 38 x 46,5 cm.; David Graells, *Autoretrat*, c. 1950-55. Sanguina sobre paper, 33 x 32 cm.; David Graells, *Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, 1951. Sanguina sobre paper, 36 x 26 cm.; David Graells, *Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, 1951. Sanguina sobre paper, 43 x 31 cm.; David Graells, *Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, 1951. Carbonet sobre paper, 28 x 19 cm.; David Graells, *Retrat de Carmina Graells, filla del pintor*, 1951. Sanguina sobre paper, 28,5 x 19,5 cm.; David Graells, *El cosidor*, c.1953. Oli sobre tela, 73 x 92 cm.; David Graells, *Retrat d'Eulàlia Campanales, esposa del pintor*, c.1955-57. Oli sobre tela, 64 x 49,5 cm.; David Graells, *Cosidor*, c.1959. Oli sobre tela, 89 x 130 cm.; David Graells, *Noies amb molinets*, c.1969. Oli sobre tela.; David Graells, *Noia i gàbia d'ocells*, c.1969. Oli sobre tela, 74 x 61 cm.; David Graells, *Sense títol / Circ*, c.1969. Oli sobre tela, 45 x 55 cm.; David Graells, *L'arlequí envejós*, posterior a 1969. Oli sobre tela, 81 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Estació de Renfe Sabadell Centre*, s.d. Oli sobre tela, 54x65 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 54 x 73 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, s.d. Oli sobre tela, 46 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà*, c. 1990. Oli sobre tela, 58,5 x 79,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà*, c.1990. Oli sobre tela, 63,5 x 79,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà*, c.1990. Oli sobre tela, 63,5 x 79,5 cm.; David Graells, *El gasòmetre (?)*, c.1969. Oli sobre tela, 64 x 79,5 cm.; David Graells, *Bodegó de la síndria i altres coses*, s.d. Oli sobre tela, 73 x 102 cm.; David Graells, *Sense títol / Natura morta*, s.d. Oli sobre tela, 73 x 92 cm.; David Graells, *Sense títol / Marina*, s.d. Oli sobre tela, 46 x 54,5 cm.;

David Graells, *Sense títol / Aplec*, c.1950-55. Oli sobre tela, 38 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Aplec*, c.190-55. Oli sobre tela, 37,5 x 46 cm.; David Graells, *Sense títol / Fira*, 1955. Oli sobre tela, 72,5 x 91 cm.; David Graells, *Sense títol / Mercat de Puigcerdà*, c.1985-91. Oli sobre tela.; David Graells, *Castellsapera*, c.1969. Oli sobre tela, 65 x 81 cm.; David Graells, *Terres i muntanyes*, c.1969. Oli sobre tela.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 65 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 50 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 73 cm; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 73 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, c. 1979. Oli sobre tela, 60 x 81 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1979. Oli sobre tela, 73 x 100 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, s.d. Oli sobre tela, 65 x 92 cm.; David Graells, *El cosidor*, 1957. Carbonet sobre paper, 62,5 x 46,5 cm.; David Graells, *Sense títol*, s.d.. Gravats sobre paper, 26,5 x 36,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, c. 1974 o posterior. Cera sobre paper, 64 x 49,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, c. 1974 o posterior. Cera sobre paper, 50 x 63,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Mercat de Puigcerdà*, c. 1974 o posterior. Carbonet sobre paper, 44 x 65,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, s.d.. Carbonet sobre paper, 64 x 49,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Mascarada*, s.d. Cera sobre paper, 36,5 x 50 cm.; David Graells, *Sense títol / Circ*, s.d. Cera sobre paper, 38 x 53 cm.; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 61,5 x 48 cm.; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 62 x 48 cm.; David Graells, *Sense títol / Mascarada*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 62x48cm.; David Graells, *Sense títol / Pallassos*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 64x47cm.; David Graells, *Sense títol / Pallassos*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 47,5x63cm.; David Graells, *Sense títol / Personatges de circ*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 56 x 47 cm.; David Graells, *Sense títol / Personatges de circ*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 62 x 47,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, s.d. Cera sobre paper, 46 x 61,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 47 x 65,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 46 x 64 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 38,5 x 48,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 43 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 50 x 65 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 34 x 46,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 70 x 51 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge de la Cerdanya*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 40 x 59,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*,

posterior a 1974. Cera sobre paper, 55,5x44 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 65x48 cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 39x64cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 34x50cm.; David Graells, *Sense títol / Fira del dibuix de Sabadell*, posterior a 1984. Cera sobre paper, 45 x 61,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Màscares*, 1990. Tinta xina sobre paper, 32 x 45 cm.; David Graells, *Sense títol / Personatges de taverna*, 1959. Carbonet sobre paper, 53,5x34cm.; David Graells, *Sense títol / Jugadors de cartes*, c. 1959 o posterior. Carbonet sobre paper, 47 x 63,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge urbà*, s.d. Cera sobre paper, 32 x 45 cm.; David Graells, *Sense títol / Venedors de cupons*, s.d. Tinta i cera sobre paper, 47x50,5cm.; David Graells, *Sense títol / Plaça de Puigcerdà (?)*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 32,5 x 50 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, posterior a 1974. Cera sobre paper, 42,5 x 55 cm.; David Graells, *Sense títol / Paisatge*, posterior a 1974. Cera sobre paper, ??? cm.; David Graells, *Sense títol / Mascarada*, c. 1985-90. Tinta i cera sobre paper, 28 x 34 cm.; David Graells, *Sense títol / Vestidor*, s.d.. Tinta i cera sobre paper, 40,5 x 40,5 cm.; David Graells, *Sense títol / Terrassa*, s.d. Oli sobre paper, 48 x 48 cm.; David Graells, *Sense títol / Personatges*, s.d. Oli sobre paper, 47 x 46 cm.

2.2.5 Consultes i permisos de reproducció de la col·lecció

Consultes al fons

- Col·lecció d'Art

S'han continuat atenent les peticions de consultes d'objectes del fons per part d'investigadors, especialistes i públic general. S'han atès 21 consultes, alguna de les quals han derivat en futurs préstecs per a exposicions temporals externes.

- Col·lecció d'arqueologia

Ignacio Simón, de la Universitat de Saragossa, dins una investigació sobre inscripcions ibèriques, va estudiar l'amulet amb inscripció ibèrica procedent del Jaciment de Can Ganbús

Pau Martinez, per a un encàrrec de l'Ajuntament de Cerdanyola del Vallès, revisió i estudi dels materials neolítics procedents de la Bòbila Padró, Ripollet.

- Col·lecció de la indústria tèxtil

Laura Casal Vall, per a la seva tesi doctoral ha continuat amb l'estudi dels vestits femenins modernistes presents al fons del museu.

Permisos de reproducció

- Col·lecció d'Art

- Totes aquelles obres deixades en préstec temporal per a exposicions organitzades per altres entitats públiques o privades. Veure apartat de préstecs temporals.
- A la Secretaria per a la Immigració del Departament d'Acció Social i Ciutadania, per a l'edició d'una publicació sobre la història de Catalunya, l'obra següent:
 - Antoni Estruch, *Corpus de sang*, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.
- Al Instituto de Cultura de la Fundación Mapfre, per a la monografia sobre Cels Lagar, dins de la col·lecció "Maestros españoles del Arte Moderno y Contemporáneo", l'obra següent:
 - Cels Lagar, *El riu*, c. 1914-18. Oli sobre tela. MAS, 172.
- A la Direcció General de Turisme, Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, per a la publicació de la guia "La Mirada Aliena", l'obra següent:
 - Antoni Estruch, *Corpus de sang*, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.
- A la publicació local "Celobert", que s'edita mensualment a Blanes, Lloret de Mar i Malgrat de Mar, per a l'edició del número corresponent, l'obra següent:
 - Antoni Estruch, *Corpus de sang*, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.
- A l'Arxiu Municipal de Molins de Rei, per a l'edició de la publicació "Una vila per a un riu. La baronia de Molins de Rei, segles XVI-XIX", l'obra següent:
 - Antoni Estruch, *Corpus de sang*, 1907. Oli sobre tela. MAS, 1023.

- Col·lecció d'arqueologia

- Per a l'exposició permanent del futur Museu del Poblat Ibèric del Turó de Ca n'Oliver (Cerdanyola del Vallès), per a la realització d'un mòdul interactiu, 4 fotografies de jaciments ibèrics de Sabadell i entorn (Castellarnau, Sant Pau de Riu-sec i Can Feu).

2.2.6 L'arxiu, les biblioteques i el CDMAS

Durant l'any 2010, s'han continuat amb les actuacions habituals d'ampliació, manteniment i consulta de l'arxiu, les biblioteques dels museus i del CDMAS.

Val a dir, que la major part de les publicacions ingressen com a resultat dels intercanvis que els MMS porten a terme a d'altres institucions afins, i en molt menor grau la compra.

Destaquem les accions següents:

Biblioteca del MAS

Catalogació

Entre el 10 de juny i el 15 de novembre es va portar a terme una primera fase de catalogació i organització del fons de la biblioteca – centre de documentació del MAS. La informació es va introduir a la base de dades Winisis, que és la utilitzada per la biblioteca del MHS. L'objectiu es tenir una única base de dades que aplegui els fons bibliogràfiques dels dos museus. Es van incorporar 850 nous registres.

Per a dur a terme la feina es va contractar a la Sra. Roser Buscarons Trilles, bibliotecària, la qual ja havia fet la mateixa feina per la biblioteca del MHS. El contracte es va fer per un total de 200 hores.

El treball va consistir en:

- Organitzar l'espai físic
- Elaborar una classificació adaptada al fons de la biblioteca. Per la indexació es va utilitzar com a base la "Llista d'encapçalaments de matèria en català", però adaptada com un sistema de descriptors lliures.
- Elaborar una llista de duplicats
- Catalogar i ordenar físicament i sistemàticament llibres, fullets, revistes i catàlegs de temàtiques artístiques i d'artistes vinculats a la ciutat, les quals es trobaven sense registrar. Tots els registres es van introduir al programa informàtic Winisis i es van ordenar segons l'adaptació CDU.

Ingressos

S'ha aprovat l'ingrés de tot un conjunt de documentació relacionada amb l'arxiu històric del museu, que havia estat propietat del senyor Lluís Clapés González, de mans del seu fill. Bona part d'aquesta documentació és còpia dels originals que es conserven a l'arxiu dels Museus Municipals de Sabadell, però el conjunt inclou també alguns documents originals que testimonien projectes o afers importants per a la història del Museu d'Art. Són els següents:

- Llibre d'Actes del Museu de Belles Arts de Sabadell, del 9 de maig de 1968 al 14 de novembre de 1979.
- Alçats de la Casa Turull
- Llistat d'objectes, proposta de llegat de la vídua Duran (c. 1961).
- Documents relatius a la comissió de treball dels actes de la celebració "Sabadell ciutat"
- "Informe sobre el Museu d'Art", Secretariat del Museu d'Art, Sabadell, 31 de març de 1978.
- Documentació original i còpies del procés de recollida de donatius, compra, restauració i reproducció de l'obra "Els segadors / Corpus de Sang", d'Antoni Estruch (1976-1977): rebuts, correspondència, documents administratius, recull de premsa, pressupostos, etc.
- Valoració de la Casa Turull (finca, solar i edificació), 1977.
- Relació i valoració dels treballs fets al Museu d'Art de Sabadell entre 1972 i 1978.
- Relació de despeses de la primera fase de les obres del Museu d'Art de Sabadell.
- Inventari del mobiliari del Museu d'Art de Sabadell, 16 d'octubre de 1978
- Inventari i valoració del mobiliari del Museu d'Art de Sabadell, s.d.
- Còpia del llibre de registre núm. 1, de la pàg. 1 a la 51 (1970-1979)
- Memòria de l'Escola de Belles Arts, curs 1977-78.
- Relació de les vendes de catàlegs i publicacions relacionades amb l'exposició del llegat de Maria Cladellas.
- Documentació diversa relativa a l'economia del Museu (estats de comptes, balanços econòmics, inversions, etc.), de 1964 a 1979.
- Factures i pressupostos diversos, relacionats amb l'adequació dels interiors de la Casa Turull i del seu mobiliari, entre 1971 i 1977.
- Relació de publicacions llegades per Feliu Casanovas Pla, 29 de gener de 1977.
- Relació d'obres de Modest de Casademunt objecte de donació al Museu d'Art de Sabadell per la seva vídua, la senyora Joaquina Mir Puig, s.d.
- Relació original de les escultures de Camil Fàbregas dipositades al Museu d'Art de Sabadell, s.d.
- Exposició Joan Vila Cinca: relació d'obres (document de treball), rebuts originals de venda de litografies i albarans de lliurament del material de difusió i del catàleg, 1976.
- "Proyecto de Estatutos de los Museos de la Ciudad", s.d.
- Memòries i informes diversos sobre el Museu d'Art i la Casa Turull, 1977-78.
- Relació d'artistes a la col·lecció del Museu d'Art, s.d.

Biblioteca del MHS

Catalogació

El mes de gener van finalitzar les tasques de manteniment de la catalogació de les noves entrades de material bibliogràfic, hemerogràfic i en suport audiovisual de la biblioteca del MHS. El treball l'ha dut a terme la Sra. Roser Buscarons Trilles, bibliotecària, i finalment s'han catalogat més de 400 noves unitats, entre llibres, revistes i material audiovisual.

Quant a les tasques de detecció d'exemplars duplicats, s'ha continuat amb les feines de tria, traspàs, derivacions i eliminació iniciada l'any 2009. En aquest sentit la Biblioteca del Museu d'Història de Sabadell ha traspassat diversos conjunts d'exemplars duplicats a la Central de Préstecs i Serveis especials de les Biblioteques Públiques de Catalunya: 93 llibres per a la seva incorporació a la xarxa de biblioteques públiques, i 81 llibres i 334 exemplars de revistes per a la seva eliminació.

Igualment, ha estat transferits un total de 17 volums, principalment llibres de temàtica local i comarcal, a la Biblioteca de l'Arxiu Històric de Sabadell. Durant els treballs de catalogació també es va detectar un conjunt de publicacions, llibres i revistes, que es trobaven en molt mal estat de conservació i que van ser restaurats pel Sr. Josep Palau (un total de 34 exemplars).

CAPÍTOL III. LA RECERCA

1. LA RECERCA ALS MUSEUS MUNICIPALS DE SABADELL

1.1 Objectius

1. Impulsar i portar a terme la recerca al voltant dels fons dels museus, siguin les col·leccions, els punts patrimonials o temes d'art, d'arqueologia, d'història, de memòria històrica d'interès local.
2. Dinamitzar, promoure i coordinar els comissariats externs, entenent-los com a projectes de recerca per ells mateixos, que poden provocar exposicions, publicacions i activitats diverses.
3. Promoure i coordinar les col·laboracions amb d'altres entitats locals o nacionals, per a l'estudi de projectes d'interès.
4. Col·laborar en projectes de recerca portats a terme per d'altres particulars o entitats.
5. Coordinar el programa de formació d'estudiants i pràctiques acadèmiques.
6. Seguir col·laborant en la promoció dels estudis i l'elaboració de propostes tècniques en relació al desenvolupament d'altres projectes de departaments municipals que impliquin l'assessorament tècnic dels museus per a treballar específicament els aspectes d'història, de l'art i de patrimoni, així destaquem els departament de Turisme, l'Oficina de Patrimoni, Educació, Urbanisme i també, més específicament amb l'Estruch, centre de promoció de la creació contemporània.

1.2 Actuacions

1.2.1 Projectes de recerca

Com ja és habitual, a través dels historiadors de l'equip tècnic dels museus o traves d'estudiosos externs, s'han portat a terme totes aquelles recerques programades o que oportunament han tingut interès durant. Destaquem, però aquells projectes específics programats:

Recerca Històrica

- Una Esperança desfeta

Es presentà el catàleg de l'exposició; es tracta d'una obra col·lectiva en què hi van participar més de 30 autors i en una edició de 260 pàgines profusament il·lustrada i documentada. El llibre enceta una nova línia editorial dels Museus Municipals.

El comissariat anava a càrrec del Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEFID/UAB).

La publicació té una autoria col·lectiva, diversa, que ens permet aproximar-nos i aprofundir en el dia a dia d'aquests anys tan significatius per a la nostra història, sota mirades molt diferents, plurals i totes interessants, rigoroses i atractives. Hi ha un esquelet central d'articles llargs, de caràcter més acadèmic, d'anàlisi i de síntesi, que tracten diversos aspectes transcendents del període: la política, l'economia i el món laboral, l'educació, la cultura, l'art i la literatura, escrits pels comissaris del projecte, els membres del CEFID/UAB, entre altres autors convidats.

La Guerra Civil s'explica a través de la crònica d'un reporter de guerra local, en Plàcid Garcia-Planas, a partir de deu escenaris urbans prou suggerents i a través d'un viatge en el temps.

El contingut del catàleg es completa amb un conjunt de textos breus, treballats de forma diferenciada sobre temàtiques molt diverses que tracten aspectes concrets, igualment rellevants, com ara: biografies de personalitats polítiques i culturals, la repressió, la gana, la indústria de guerra aeronàutica, el cinema, el teatre, la ràdio, el patrimoni, la cultura popular, la fotografia, les víctimes de la guerra, el nomenclàtor urbà, les fonts documentals i bibliogràfiques, entre altres; tots són escrits per un gran nombre de persones representatives de la nostra ciutat que, a títol individual o de l'entitat que representen, reflecteixen el gran ventall d'opinions i punts de vista que aquest moment de la nostra història ha d'incloure.

Els autors i els textos de la publicació, per ordre del sumari, són els següents:

- *Segona república, Guerra Civil i primer franquisme*, Pere Ysàs (UAB-CEFID)
- *Política en temps de república*, Martí Marín i Corbera (UAB-CEFID).
- *Dels alcaldes republicans a l'alcalde Marçet. Representativitat i imposició*, Martí Marín i Corbera (UAB-CEFID)
- *Assaltant els cels, perdent un món. De la guerra al feixisme*, Xavier Domènech Sampere (UAB-CEFID)
- *Josep Moix, de sindicalista a polític*, Xavier Domènech Sampere (UAB-CEFID)

- *Les escombraries a la covertera! Destrucció, confiscació, salvaguarda i devolució del patrimoni de la ciutat*, Meritxell Casadesús i Roser Enrich (MMS)
- *Les redempcions de les penes pel treball*, Josep Lluís Martín Berbois (UAB)
- *Canvi de bandera...*, Genís Ribé i Monge (MMS)
- *La vida econòmica i laboral: de l'acord conflictiu a la imposició absoluta*, Aram Monfort i Coll (UAB-CEFID)
- *Els parts de la policia de vigilància nocturna en la postguerra*, Martí Marín i Corbera (UAB-CEFID)
- *Diner roig, paper mullat*, Montserrat Llonch Casanovas (UAB)
- *El mercat negre i l'alcalde Marcet*, Jordi Calvet Puig
- *Escoles i mestres: de la renovació pedagògica a l'educació feixista*, Francisco Morente (UAB-CEFID)
- *Els elements d'història de Sabadell. Una obra emesa per la comissió de cultura*, Àngels Casanovas i Romeu (FBC)
- *La història del vallès. I. La prehistòria. Pedagogia i excursionisme*, Artur Cebrià i Escuer (SERP-UB)
- *Associacionisme, lleure, cultura i oci*, Carles Santacana i Torres (UB)
- *Sardanes i corals, entre la tolerància i la prohibició*, Lluís Subirana
- *Esbarts i gegants en dansa*, Tomàs Manyosa
- *L'escena sabadellenca. De l'edat de plata a la de plom i estampes*, Josep Ache
- *L'espoir. Sierra de Teruel, d'André Malraux. Cinema de guerra a Sabadell*, Antoni Cisteró García i Genís Ribé i Monge (MMS)
- *Les locutores de Ràdio Sabadell*, Sílvia Espinosa i Mirabet (UAB)
- *L'art sabadellenc en l'encreuament, de les il·lusions a la reacció*, Rossend Lozano Moya
- *Guerra i postguerra*, Rossend Lozano Moya
- *La censura sobre les arts plàstiques*, Rossend Lozano Moya
- *Sabadell i les arts gràfiques*, Ricard Mas Peinado
- *Imatge i poder. Les fotografies i la gana*, Josep Ache
- *No va ser broma, el "Grup de Sabadell"*, Josep M. Balaguer i Maria Campillo (UAB-CEFID)
- *Un escriptor ambivalent: Joan Arús, Marc Comadran Orpí* (UAB-CEFID)
- *Els orígens de la Colla de Sabadell*, Miquel Bach (FLM)
- *Pere Quart al comissariat de propaganda*, Daniel Venteo
- *Teixint bombes. Deu cròniques de la guerra civil a Sabadell*, Plàcid García-Planas (text) / João Novaes (fotografies)
- *Les víctimes de la guerra civil a Sabadell*, Xavier Domènech Sampere i Martí Marín i Corbera (UAB-CEFID)
- *Els noms dels carrers: un mirall dels canvis polítics*, Antonio Onetti Vera i Jordi Torruella i Llopart (AHS)
- *Aproximació a les fonts documentals de l'AHS*, Joan Comasòlivas i Font (AHS)
- *Memòria en vida. Ja fem tard...*, Genís Ribé i Monge (MMS)
- *Bibliografia*, Raül Casado

Veure capítol de difusió

- *Gràcia, un barri entre tres segles. Sabadell i els seus barris*

L'any 2010 es portà a terme la recerca del barri de Gràcia a càrrec d'Àngels Casanovas.

Veure capítol de difusió

- *Can Rull i la serra de'n Camaró. Sabadell i els seus barris.*

S'inicià la recerca corresponent a l'exposició per al 2011 dedicada al barri de Can Rull i la serra de'n Camaró, a càrrec de Marta López Viana.

Veure capítol de difusió

- *Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica*

Coincidint amb la inauguració de la nova pista d'atletisme a la nostra ciutat, els museus municipals van portar a terme una recerca i recopilació de la història de l'esport a Sabadell, a càrrec de Martí Sala, Josep Maria Antentas i Miquel Torres que actuaren en nom de l'entitat Panathlon Club Sabadell, per al comisariat.

Van participar en la recerca:

- Joan Pérez Ventayol, historiador, que va escriure l'article titulat *L'esport a Sabadell*
- Jordi Calvet Puig, historiador, que va escriure l'article *Esport i societat: de la divulgació de l'excentricitat a la normalització de l'esportivització social.*
- Consell Esportiu Vallès Occidental Sabadell, que col·laborar amb el capítol dedicat a *L'esport a les escoles.*

Veure capítol de difusió

- *El Temple de les Aigües. Descobreix les joies dels museus*

Aquest any s'ha presentat un conjunt de peces que formen part del desaparegut *Temple de les Aigües*, que és com popularment es coneixia l'edifici que albergava els dipòsits clarificadors de l'aigua que, procedent de la mina de Ribatallada, es distribuïa a la xarxa pública de la ciutat. La recerca ha anat a càrrec dels MMS.

- *Made in Sabadell*

S'ha iniciat l'elaboració del continguts de l'exposició prevista per a l'any 2011 a càrrec del MMS.

Veure capítol de difusió

-La Beca Miquel Carreras

L'objecte d'aquesta beca és promoure la investigació de la història de Sabadell en els àmbits i períodes més desconeguts, per tal de millorar el coneixement sobre la ciutat, incentivar-ne la divulgació i ampliar la historiografia local.

La Junta de Govern Local de l'1 d'octubre de 2010, va aprovar les bases i convocatòria per a l'adjudicació de la VII edició corresponent al bienni 2011-2012.

- La revista Arraona, 32

S'edità el número 32 de la Revista Arraona.

El dossier temàtic està dedicat a La Guerra Civil a Sabadell: novetats i perspectives de recerca, a càrrec de Martí Marín. Ha comptat amb les col·laboracions següents:

- Josep Antoni Pozo: *La Guerra civil a sabadell. Estat de la qüestió.*
- Soledad Bengoechea: *Empreses i empresaris sabadellencs durant la Guerra Civil.*
- Josep Lluís Martín berbois. *L'actuació dels membres de la Lliga Catalana de Sabadell durant la Guerra Civil.*
- Genís Ribé: *Els espais històrics de la Guerra Civil a sabadell. Un patrimoni emergent.*
- Pompeu Casanovas i Àngels Casanovas: *Consells de guerra a sabadell. Sobre la carta de Joan sallarés i Castells a Antoni Vila Arrufat.*
- Joan Comasòlivas: *Testimonis inèdits (o quasi) de la guerra.*

En el capítol de recerques s'ha comptat amb les col·laboracions següents:

- Sílvia Albizuru, Noemi Terrats i Mònica Oliva: *L'aprofitament d'animals salvatges en l'assentament adscrit a la primera edat del ferro de Can Roqueta/Can Revella (Sabadell i Barberà del Vallès, Vallès Occ.): les restes d'ós bru (Ursus arctos)*
- Santi Torras: *La taula cincentista de sant Jaume del MAS i l'activitat del pintor Jaume Bazin a Sabadell (1594), un enigma pendent.*
- Txema Romero: *Bellaterra: una ciutat jardí entre el noucentisme i la modernitat.*
- Josep-Vicent Garcia i Carme Manuel: *La traducció catalana de Siwan de Saunders Lewis als Quaderns de Teatre de l'Agrupació Dramàtica de Barcelona i Joan Oliver.*

En el capítol de notes s'ha comptat amb les col·laboracions següents:

- Jesús Alturo: *Una petita correcció teològica del censor a El Nadal de la cançó, de Mn. Cami Geis, i una esmena actual d'una errada tipogràfica.*

Es compta amb les seccions habituals: Des de l'arxiu, Des dels museus, Ressenyes i novetats bibliogràfiques.

- El llenguatge de les deesses

Els MMS han participat activament en la creació del projecte "El llenguatge de les deesses", impulsat des del Museu de Gavà, amb el suport de l'Oficina de Patrimoni Cultural de la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, i coordinat pel Museu de Gavà, el Museu de Granollers, el Museu de Montcada i els Museus Municipals de Sabadell.

L'objectiu central o tesi d'aquesta recerca, el resultat de la qual serà una exposició i una publicació, és reflectir com els rols de les dones i alguns valors universals al llarg de les diferents cultures i del temps han estat legitimats per mitjà de les deïtats femenines. Els rols adjudicats a les dones al llarg del temps tenen els seus orígens a les antigues cultures i civilitzacions i, mitjançant les imatges de les deesses i la narrativa, s'han anat legitimant fins acabar sent acceptats per la societat. Col·lateralment, doncs, es plantegen altres objectius, com el simbolisme de les imatges a través de les diferents manifestacions artístiques per a representar les creences, els valors i els costums de les persones, o la reflexió sobre la pervivència en la nostra societat, fins a l'actualitat, dels conceptes abordats.

La mostra i el catàleg permetran, alhora, donar rellevància a les peces dels museus locals que en molts casos resten a les reserves dels museus i són desconegudes pel gran públic.

Durant l'any 2010 s'han tancat els continguts que han de fonamentar el projecte museològic d'aquesta exposició.

Recerca Arqueològica

Els metalls

La recerca i documentació prèvies per a l'elaboració d'un avantprojecte d'exposició futura no s'ha avançat per dos motius bàsics. El primer és que s'havia de comptar amb el context favorable de la participació de la Xarxa de Museus Locals (Oficina de Patrimoni, Diputació de Barcelona), i això no ha estat possible per qüestions del propi programa d'actuacions de la Diputació i perquè s'estava en plena fase de desenvolupament de l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys*, de temàtica afí (arqueologia i prehistòria) i en el qual els Museus Municipals hi estàvem plenament implicats.

En segon lloc, al llarg de tot l'any no ha estat possible de reprendre el contacte amb una de les especialistes més significades d'aquest camp científic a Catalunya, la Dra. Carme Rovira, qui per qüestions professionals i laborals no estava disponible.

Tanmateix, des de direcció i gerència dels museus es va considerar més adient avançar i esmerçar més esforços en endegar el projecte de recerca sobre les peces d'obsidiana neolítiques.

Les obsidianes

Les obsidianes neolítiques de Catalunya: projecte de recerca per a la determinació de l'origen de la matèria i per al seu estudi arqueològic

Els Museus Municipals de Sabadell han endegat aquest projecte de recerca específic de tema arqueològic, conjuntament amb el Museu de Gavà i el Consejo Superior de Investigaciones Científicas de Barcelona (CSIC).

L'obsidiana és un vidre natural d'origen volcànic poc present a l'occident de la Mediterrània i inexistent en tota la península Ibèrica. Les comunitats neolítiques establertes a l'actual Catalunya coneixien l'obsidiana i van apreciar-ne les seves extraordinàries propietats per a obtenir eines ben afilades, de manera que se'n van proveir tot i la llunyania de les fonts d'aprovisionament. A la Mediterrània central i occidental només aflora en alguns territoris volcànics, com per exemple les illes de Lípari, Pantelaria, Palmarola i Sardenya (al Monte Arci), i d'aquest darrer indret és d'on prové l'única peça d'obsidiana trobada a les Mines de Gavà i que s'ha pogut analitzar.

A tot Catalunya se'n conserven 6 peces: una la de les Mines Prehistòriques Gavà (l'única estudiada com cal), quatre que estan dipositades al Museu d'Història de Sabadell i que procedeixen de jaciments del nostre municipi o de municipis veïns: Can Gambús-1 (Sabadell), Bòbila Madurell (Sant Quirze del Vallès) i Bòbila Padró (Ripollet); i una darrera, fruit d'una troballa recent, d'un jaciment localitzat durant la construcció dels enllaços de l'AP7 a Vilafranca del Penedès.

Arrel del projecte de l'exposició *Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys* s'han posat en valor aquestes peces, a nivell patrimonial i científic. L'objectiu principal d'aquest projecte és el de preparar el protocol metodològic i administratiu per procedir a l'anàlisi d'aquestes 5 peces, iniciar els tràmits administratius que s'escaiguin amb la Generalitat de Catalunya i fer-ho en base a l'establiment d'una col·laboració científica amb el Museu de Gavà i el CSIC i amb la participació d'altres investigadors especialistes en la matèria (tecnologia, traceologia, morfotipologia...).

L'anàlisi de la composició química d'aquestes obsidianes es portarà a terme a l'Institut de Recherche sur les Archéomatériaux-Centre Ernest Babelon / CNRS-Université d'Orléans. Aquest laboratori disposa de la base de dades complerta i de referència clau amb els resultats de les anàlisis químiques fetes sobre les múltiples colades volcàniques d'aquestes illes, probable font d'aprovisionament de les obsidianes que són objecte de l'estudi.

El programa de treball s'allargarà dos anys més (2011-2012), i es preveu concloure'l amb el muntatge d'una exposició de divulgació final dels resultats i amb l'organització d'activitats complementàries (conferències, publicacions...).

En el darrer trimestre del 2010 s'han portat a terme les següents accions:

- Primera reunió de treball i constitució formal de l'equip de treball. Octubre. Assistents: Josep Bosch (Museu de Gavà), Juan Francisco Gibaja (Programa Ramon y Cajal / CSIC), Xavier Terrades (CSIC), Roser Enrich (conservadora MHS) i Genís Ribé (tècnic del MHS).
- S'ha elaborat el projecte bàsic d'investigació (objectius, calendari de treball i equip de treball).
- Gestions amb l'equip d'arqueòlegs responsable d'una darrera troballa inèdita d'una làmina d'obsidiana a Catalunya (Vilafranca del Penedès), per incorporar aquesta peça al projecte de recerca. Resposta favorable, la peça ha estat cedida al MHS per al seu estudi.
- Gestions i primers contactes amb el responsable del Laboratori de Institut de Recherche sur les Archéomatériaux, UMR 5060 du CNRS, Université Michel de Montaigne Bordeaux 3, Université d'Orléans et Université de Technologie de Belfort-Monbéliard, senyor Bernard Gatuze.
- S'ha encarregat la realització de dibuixos tècnics de les 6 peces que han de ser estudiades, a l'especialista en dibuix arqueològic Xavier Carlús.
- S'ha encarregat i s'han dut a terme les fotografies especialitzades del conjunt de les cinc peces que té en dipòsit el Museu d'Història, inclosa la de Vilafranca del Penedès, a càrrec del fotògraf Toni Peñarroya.

Coordinació tècnica dels estudis i les analítiques especialitzades del jaciment arqueològic de Can Roqueta / Can Revella,

excavat entre els anys 2005 i 2006. La direcció científica d'aquests treballs és a càrrec de Mònica Oliva i Noemí Terrats (Arqueològic Terra-Sub SL), i el finançament és a càrrec de SBD Creixent, SA. El mes de desembre de 2010 han estat lliurats tres estudis :

Estudi dels materials ceràmics del bronze final i primera edat del ferro (X. Carlús Martín i Javier López Cachero.

Datacions radiocarbòniques de diversos materials arqueològics (laboratori de Cbeta Analytic Inc., USA; gestió: Arqueològic Terra-sub, SL)

Estudi arqueometal·lúrgic de diversos materials (M. Carme Rovira Hortalà).

Actualment només resten pendents de lliurament els estudis d'anàlisi tecnomorfològica i tecnològica del material lític tallat i anàlisi tecnomorfològica i petrogràfica dels estris de mólta, a càrrec de l'especialista Antoni Palomo.

Seguiment de les actuacions urbanístiques

Al llarg de l'any 2010 s'ha assistit a diverses visites d'obra i reunions de treball, de les següents intervencions:

- *Passeig de Manresa* (obres del Metro de Sabadell). Excavació dirigida per l'empresa ATICS.
- *Carrer de Sant Quirze, 5-7*. Excavació dirigida per l'empresa Arrago SL.
- *Solar del Raval de Dins i Via de Massagué* (davant església de la Puríssima). Excavació dirigida per l'empresa Arrago SL.
- *Sant Pau de Riu-sec*. Excavació dirigida per l'empresa Arrago SL.

Recerca sobre la indústria tèxtil

Senyalització de les xemeneies

Instal·lació d'una nova placa tòtem, la de la xemeneia del Vapor Gorina (plaça del Vapor Gorina). Se n'havia encarregat la producció l'any 2009 i va ser col·locada el 19 d'abril de 2010. Amb aquesta placa de senyalització ja són un total de 10 xemeneies les que han estat senyalitzades a la ciutat de Sabadell, d'un total de 45 que es conserven.

Els mostraris. Referències il·lustrades

Tal com s'indica a l'apartat de fons, s'ha continuat la recerca del fons de mostraris tèxtils de les col·leccions dels MMS, aquesta tasca la realitzen teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris Els teòrics tèxtils integrats en la Comissió de Mostraris són: Josep Armesto, Manel Borrell, Lluís Clapés, Josep Cusidó, Josep Farré, Agustí Farrés, Miquel Grau, Frederic Gutés, Josep Llobet, Jordi Marminyà, Vicenç Mayor, Joan Carles Miquel, Josep Maria Peret, Albert Planas, Josep i Albert Puigdemívol, Josep Maria Ramoneda, Orsini Sotorra i Ramon Vila, i Sebastià Serra i Antonio Ribera, pel que fa als mostraris de tintoreria.

La maquinària i les eines

També s'ha continuat la recerca de la maquinària tèxtil de les col·leccions dels MMS. Aquesta feina s'ha realitzat amb la col·laboració de la comissió de maquinària del grup de teòrics tèxtils col·laboradors dels MMS, i són: Ricard Saenz, Manel Borrell, Josep Farré, Josep Maria Ramoneda i Antoni Medina.

Recerca sobre la memòria històrica

S'han dut a terme les següents actuacions:

- Espais de memòria de la Guerra Civil de Sabadell

Tot el conjunt d'actuacions fetes a l'entorn de la recerca de la memòria històrica en aquests darrers anys, centrada sobretot en la documentació i recuperació patrimonial dels espais de memòria de la Guerra Civil de Sabadell s'han publicat en un article de la revista *Arraona*, núm. 32 (2009), amb el títol "Els espais històrics de la Guerra Civil a Sabadell. Un patrimoni emergent", elaborat per Genís Ribé i Monge, tècnic del Museu d'Història. La revista, amb un dossier monogràfic sobre la Guerra Civil a Sabadell, es va presentar el dia 25 de febrer, conjuntament amb el catàleg de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945*.

- Testimonis orals

Al llarg d'aquest any s'han continuat recollint diferents testimonis orals a l'entorn del tema de l'aviació a Sabadell durant la Guerra Civil, la indústria de guerra aeronàutica, els refugis antiaeris i l'arsenal i polvorí de l'aeroport de Sabadell i altres aspectes afins del període del 1931 al 1945 (gravació sonora de les entrevistes o anotacions escrites, i recollida de documentació gràfica, fotogràfica i històrica). En concret s'han entrevistat a les següents persones:

- Antoni Sorolla i Artola. Fill d'Antoni Sorolla i Gasulla (Cantavieja, Terol), probablement desaparegut a la batalla de l'Ebre, l'any 1938. El seu nom no consta en les llistes de morts i desapareguts recentment revisades i publicades amb motiu de l'exposició *Una esperança desfeta...* Aporta documentació fotogràfica que és transferida a l'AHS (cessió per còpia).15 de febrer de 2010.
- Maria Teresa Cabané Pibernat (Sabadell, juny de 1914). Filla del músic i compositor Cebrià Cabané i germana del també músic i compositor Adolf Cabané. Va participar en el Congrés d'Alumnes i Exalumnes de les Escoles Professionals de Catalunya, el gener de 1932. Van ser rebuts pel President de la Generalitat, Francesc Macià, al Palau de la Generalitat, i per l'alcalde de Barcelona, Jaume Aiguadé, a l'Ajuntament de Barcelona. Ella, sense ser alumna matriculada, havia fet classes particulars de dibuix amb en Vila Cinca i un curs de francès a l'Escola d'Arts i Oficis de Sabadell. Descriu diferents records dels bombardejos de Barcelona durant la Guerra Civil i altres vivències de la postguerra a Sabadell. Aporta documentació fotogràfica que és transferida a l'AHS (cessió per còpia).19 de febrer de 2010.

- Alcía Oliver, vídua d'Hermegegild Martí Riera. La Sra. Oliver conserva, al seu domicili de Sabadell, 2 fragments de metralla procedents del bombardeig aeri que va tenir lloc el 13 de març de 1937, al terme de Barberà del Vallès, prop de l'església de la Romànica i del camp d'aviació de Sabadell. Aquest material va ser cedit puntualment al MHS per a la seva reproducció fotogràfica.
- Rafael Vilanova i Aymerich (Sabadell, 1933), nebot de Joaquim Vilanova i Munné, pare claretià assassinat l'any 1936 durant els primers mesos de l'esclat de la Guerra Civil. Aporta documentació fotogràfica que és transferida a l'AHS (cessió per còpia). 28 d'abril de 1938.
- Manuel Pinar Garcia, nebot de Vicenç Pinar Marsans (Barcelona, 1917-Osso de Cinca, 13 de març de 1938). Vicenç Pinar va estar destinat a l'aeròdrom de Sabadell, com a pilot del caça Polikarpov I-15 format a Rússia, entre els dies 16 i 28 de gener de 1938. Va morir d'accident, al front. Aporta documentació fotogràfica i personal al MHS (cessió per reproducció). 20 de maig de 2010.
- Rosa Maria Prat Serravinyals (Sabadell, 12 de març de 1943). Filla d'Isidre Prat Causanillas (Sabadell, 1904-1962), empresari minaire, el qual va ser cridat a files per la Guerra Civil. Va combatre al front de l'Ebre i va acabar desertant; va viure amagat al seu domicili, en una habitació tancada, fins l'acabament de la guerra, l'any 1939. Aporta documentació fotogràfica que és transferida a l'AHS (cessió per còpia). 15 de juny del 2010.
- Empar Germà i Rovira (Sabadell, 25 de novembre de 1940). Néta de Josep Germà i Homet, qui fou alcalde de Sabadell entre els anys 1934 i 1936 i qui va ser assassinat l'agost de 1936. J. Germà va ser el fundador de la fàbrica d'anissats i licors Anís del Taup, a principis del segle XX. Va ser un important promotor de l'esport a Sabadell entre els anys 10-30 del segle XX. És filla de Josep Germà i Andreu (1905-1966), qui va continuar amb el negoci del seu pare un cop li va ser retornada la fàbrica acabada la guerra. A través del MHS s'ha gestionat la donació a l'AHS d'una interessant documentació que posseïa la Sra. Germà: desenes d'informes d'agents informadors del S.I.P.M (Servicio de Información y Policía Militar), la major part de l'any 1939, sobre persones de Sabadell. 15 de juliol de 2010.
- Josep Comes i Busquets (Barcelona, 1 de gener de 1924). Pintor, qui va viure la Guerra Civil a Sabadell, qui de jove va estar treballant a la Jefatura d'Obres de l'Aviació Militar, a la secció de pintors, qui també va viure els bombardejos dels dies finals de la Guerra Civil a Sabadell, qui va ser testimoni d'un assassinat d'un jove de l'Acadèmia Catòlica l'any 1936 i qui va perdre un germà al front de guerra (Hospital de Manresa). 13 d'octubre de 2010.

En el marc de la preparació de l'exposició *Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945*, l'equip tècnic dels MMS va encarregar al filòleg José Luís Sàez Sánchez la transcripció d'un total de 9 entrevistes fetes durant les Jornades Europees del Patrimoni 2009 els dies 26 i 27 de setembre, dins l'acció "Explica'ns-ho". Amb data de març de 2010 aquestes transcripcions i les gravacions en suport DVD van ser lliurades al Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya, per a la seva incorporació al Banc Audiovisual d'aquesta institució. Les persones entrevistades van ser: Nil-Zoer Ribé Majó (Marràqueix, 2002), Llibert-Àmar Ribé Majó (Marràqueix, 2002), Pere Salaet Vinyals (Vacarisses, 1926), Antoni Codina Bové (Terrassa, 1953), Beatriz González (Turre, 1935), Enric Vilardell Lladó (Manresa, 1921), Joan Alier Escriu (Sabadell, 1928), Adolf Moratón Roca (Sabadell, 1930) i Amèlia Giné Bruno (Borges Blanques, 1937). Una còpia d'aquest material documental i audiovisual també va ser lliurat a l'Arxiu Històric de Sabadell. Tota aquesta cessió documental ha comptat amb l'autorització de les persones entrevistades quant la cessió de drets de reproducció i d'explotació de les imatges.

Recerca artística

Autors històrics locals. *David Graells. Com qui no diu res*

Les recerques per a la recuperació d'aquest autor local van anar a càrrec de:

- Josep Maria Ripoll, amb el text "Com qui no diu res. David Graells, des del silenci", per al catàleg de l'exposició "David Graells, com qui no diu res (1910-1992)".
- Rossend Lozano, per al text "El món artístic de David Graells", per al catàleg de l'exposició "David Graells, com qui no diu res (1910-1992)".
- Marc Castells Campanales, per al text "David Graells Montull. 24 abril 1957 - 28 gener 1992", per al catàleg de l'exposició "David Graells, com qui no diu res (1910-1992)".
- Carmina Graells Campanales, per al text "David Graells Montull. Pinzellada biogràfica", per al catàleg de l'exposició "David Graells, com qui no diu res (1910-1992)".

Les escultures al territori

Durant l'any 2010 els MMS han seguit la seva tasca d'actualització i inventari de la documentació de les escultures situades la via pública. En aquest sentit, s'ha fet un pas molt important en la gestió d'aquesta informació, en traspasar-la a la base de dades de documentació dels museus, que es fonamenta en el programa Museum Plus. Alhora, s'ha aprofitat per completar les dades que es tenien de cadascuna de les escultures i dels seus autors, homogeneïtzar la informació,

millorar la seva visualització i fer noves fotografies. D'aquesta manera, els MMS podran atendre molt millor qualsevol qüestió relacionada amb les escultures al territori, des d'una consulta fins a una restauració, i la informació es podrà actualitzar amb molta més facilitat i eficàcia.

Les tasques de recerca i documentació sobre les escultures a la via pública de la ciutat, per a l'actualització del catàleg d'escultures a la via pública de Sabadell han estat realitzades per Eloi Castells.

1.2.2 Comissariats d'exposicions i de publicacions

Una esperança desfeta

El comissariat anava a càrrec del Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEFID/UAB).

Gràcia, un barri entre tres segles. Cicle Sabadell i els seus barris

Àngel Casanovas, per al comissariat i els textos del catàleg.

David Graells. Retrospectiva

El comissariat va anar a càrrec de Josep Maria Ripoll.

Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica

El comissariat anava a càrrec de Martí Sala, Josep Maria Antentas i Miquel Torres que actuaren en nom de l'entitat Panathlon Club Sabadell.

Mostra de Curtmetratges

Beth Giravent, com a comissària.

Can Rull i la Serra de'n Camaró

Marta López Viana, arquitecta sabadellenca, per al comissariat i els textos del catàleg.

1.2.3. Col·laboracions

1.2.3.1. Amb d'altres departaments de l'Ajuntament de Sabadell

S'han continuat les col·laboracions habituals i continuades amb d'altres departaments de l'Ajuntament de Sabadell així com amb entitats locals o nacionals per al desenvolupament de diferents accions.

Amb la Regidoria de cultura. Escultures a la via pública

Com és habitual, s'ha seguit col·laborant en la programació i coordinació de diverses tasques del programa d'escultures vinculat a la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Sabadell, com és l'estudi tècnic i l'elaboració d'informes de conservació, restauració i ubicació.

S'ha realitzat una actualització de les dades de l'inventari d'escultures i plaques commemoratives en la via pública i durant el 2010 s'han portat a terme les següents actuacions:

Al Mestre

A l'escultura Al Mestre de Josep Mª Brull situada a la plaça Al Mestre del barri de Gràcia, s'hi va col·locar una placa. La placa es va col·locar en una peanya de 64 x 64 amb un rebaix on es va inserir una placa d'alumini amb la inscripció. El text de la placa era el següent: "Al mestre. La grandesa d'un poble s'aconsegueix educant els seus fills. A. D. MCMLXV".

A Mozart

Es tracta d'una escultura d'homenatge a Amadeus Mozart, obra de Jordi Roca, situada a la plaça Laietana del Barri de Sant Oleguer. La restauració va consistir en fer una neteja general i un sanejament a tota la superfície de l'escultura, el segellat d'esquerdes i de fissures, la reintegració volumètrica d'alguns descantellats i la neteja de les restes d'un grafit.

A Anselm Clavé

Es tracta d'un monument homenatge a Anselm Clavé de l'escultor Camil Fàbregas de l'any 1945. La intervenció va començar el mes d'abril i va finalitzar el mes de juliol. La restauració va consistir en l'eliminació de reintegracions fetes anteriorment, el segellat de les fissures, consolidació puntual i general, neteja química i mecànica, reintegració en la zona de les fissures amb materials compatibles amb la bona conservació i seguint el criteri il·lusionista.

Amb la Regidoria de cultura. Restauració de les pintures murals de Can Marcet

Es tracta d'unes pintures murals situades a l'edifici de la piscina de Can Marcet, obra de Fidel Trias Pagès, realitzades l'any 1953. Són pintures fetes amb tècnica mixta, carbonet i tremp. S'han restaurat les tres pintures que es conserven de les quatre originals: una petxina amb un sireno, un noi a la platja que té un vaixell a les mans i una escena d'esport que a sota hi porta la llegenda "Mens sana in corpore sano".

Amb l'Oficina de Patrimoni de l'Ajuntament de Sabadell

Assessorament i revisió dels continguts dels mòduls de senyalització del patrimoni urbà de Sabadell

Al llarg del 2010 l'equip tècnic dels Museus Municipals ha revisat els continguts dels mòduls de senyalització del patrimoni urbà de Sabadell que han de senyalitzar els edificis patrimonials històrics amb usos culturals.

Pla Director de les actuacions arqueològiques al jaciment arqueològic de Sant Pau de Riu-sec

Els Museus Municipals han col·laborat en la redacció de l'esmentat pla director amb l'Oficina de Patrimoni de l'Ajuntament. Així mateix, ha participat en la Comissió de Coordinació de la primera intervenció arqueològica a l'àmbit 1 d'aquest sector, que es deriva del conveni signat entre l'Ajuntament, la Universitat Autònoma de Barcelona i l'ICAC.

Participació a la Taula de patrimoni de la regidoria d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sabadell

Els Museus Municipals participen a la taula de patrimoni de la regidoria d'Urbanisme de l'Ajuntament de Sabadell.

CAPÍTOL IV. LA DIFUSIÓ

1. DIFUSIÓ DES DE L'ARXIU HISTÒRIC

1.1 Objectius

Els objectius generals d'aquest programa per a 2010 eren l'atenció presencial dels usuaris a la sala de consulta de l'AHS, l'atenció escrita i la generació de productes editorials per a la difusió dels fons o de les activitats de l'AHS, inclosa la web de l'AHS.

1.2 Actuacions

D'acord amb el programa de treball per a 2010, les actuacions previstes eren, en síntesi, les següents:

1. Atenció presencial dels usuaris.
2. Servei de reprografia documental i fotogràfica (processos analògics o digitals).
3. Atenció telefònica.
4. Atenció escrita
5. Recerques per a la preparació de consultes
6. Gestió dels préstecs a l'Ajuntament
7. Sortides i retorns de protocols del notari-arxiver
8. Sortides i retorns d'expedients dels Jutjats de Sabadell
9. Selecció de la documentació, preparació per al transport, préstec administratiu, etc. de documentació històrica sol·licitada per entitats i associacions o necessària per als projectes de l'OAMA.
10. Coordinació editorial de la revista Arraona.
11. Actualització del web
12. Realització de les visites tècniques i escolars
13. Realització de les visites comentades durant la Festa Major

1.2.1 Servei al públic

Nombre d'usuaris i consultes per tipus d'usuari

	Usuaris	Consultes
Investigador	584	1509
Ciudadà -no investigador-	669	1211
Personal de l'Ajuntament	293	940
Estudiant	54	50
Estudiant universitari	161	306
Administratiu de la gestió privada	343	586
Documentalista i periodista	143	442
Altres administracions públiques	4	7
	2251	5051

Al llarg de 2009 s'ha produït un decreixement del nombre total de consultes presencials (-7,7%), essent aquest decreixement menor en el nombre total d'usuaris (-2,17%). Les tendències per tipologies segueixen la tònica dels darrers temps: les consultes de l'investigador pròpiament dit baixen (-12%), les consultes de l'estudiant universitari també (-14,7%) (l'any 2009, el descens fou del -7%). Algunes tipologies han caigut substancialment: (documentalista-periodista (-44,8%, front un increment del + 294% de 2009), d'altres han pujat força (administratiu de la gestió privada (+15%).

Des del punt de vista de l'objecte de recerca, l'elaboració de tesis doctorals torna a caure força (-45,7%) mentre que l'elaboració de treballs de postgrau puja un +180%. Així mateix, les consultes amb motiu de l'elaboració d'una publicació remunten altra vegada amb un increment del +40,5%.

Val a dir també que la progressiva introducció d'eines i continguts a Internet impedeix de fer una comptabilització total de les consultes efectuades sobre els fons de l'AHS. Els instruments de descripció (inventaris i catàlegs) permeten obtenir part de la informació sense l'accés directe als documents, a més d'afinar més en la recerca i no haver de manipular documentació inútilment (cosa que, d'altra banda, afavoreix la conservació dels documents). A més, però, la consulta on line de documents digitalitzats a text complet, sobretot d'hemeroteca (plataformes ARCA i RACO del CBUC), fa que moltes consultes als nostres fons les desconeguem.

D'altra banda, subratllem que a través de la sala de consulta es poden visualitzar, a data 31 de desembre de 2010, més de 50.000 fotografies virtuals que anteriorment haurien obligat a treure físicament molts originals, a banda de l'agilitat en els filtres temàtics i, altra vegada, els avantatges en matèria de conservació dels originals.

L'evolució dels propis recursos informatius de la Sala de consulta també afecta a la comptabilització de les consultes presencials. En primer lloc, alguns dels llibres de referència més consultats són a l'abast dels usuaris sense necessitat de registrar la seva consulta (per a major comoditat seva); les cerques OCR (reconeixement de caràcters, recerca de continguts a l'hemeroteca, en llenguatge natural) es fan en pantalla, i per tant no es poden comptabilitzar (anteriorment, s'haurien hagut de consultar els exemplars en paper);

Així doncs, mentre que quantitativament les consultes presencials han baixat, paral·lelament l'AHS ha incrementat i diversificat qualitativament les possibilitats de consulta de manera inquantificable. Això pot explicar que puntualment es pugui donar el cas que el nombre d'usuaris mensuals registrats superi el de consultes.

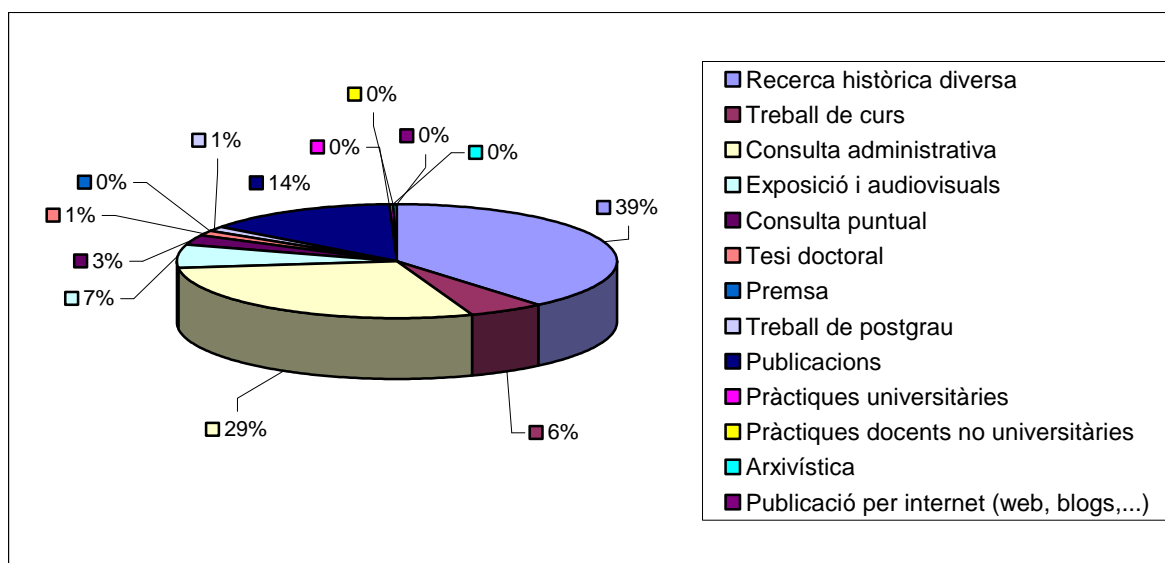
De la mateix manera, queden per quantificar les innumbrables consultes rebudes (i resoltes) a través del correu electrònic, telefònicament i per correu postal.

Nombre d'usuaris i consultes per objecte de recerca

	Usuaris	Consultes
Recerca històrica diversa	794	1971
Treball de curs	186	280
Consulta administrativa	804	1442
Exposició i audiovisuals	91	339
Consulta puntual	110	137
Tesi doctoral	30	64
Premsa	2	8
Treball de postgrau	28	73
Publicacions	193	715
Pràctiques universitàries	5	12
Pràctiques docents no universitàries	1	0
Arxivística	6	8
Publicació per internet (web, blogs,...)	1	2
	2251	5051

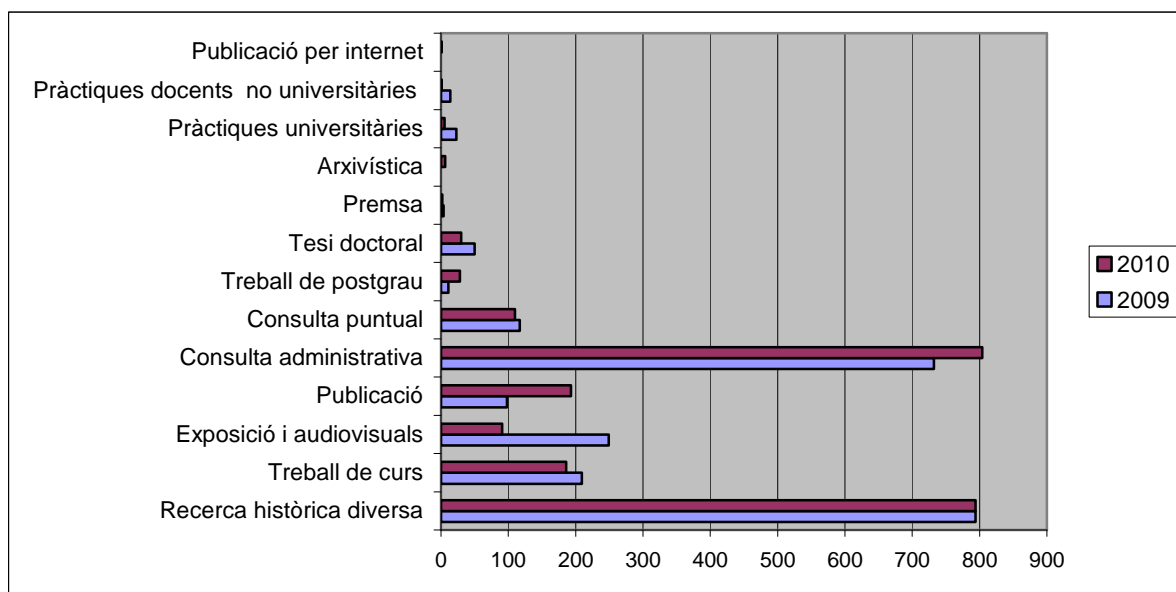
(L'any 2010 s'ha introduït en el programa de control dels objectes de recerca un nou concepte: Publicació per internet (web, blogs i xarxes socials)).

Distribució percentual dels usuaris segons l'objecte de recerca

Evolució dels usuaris per objecte de recerca, 2009-2010

	2009	2010
Recerca històrica diversa	794	794
Treball de curs	209	186
Exposició i audiovisuals	249	91
Publicació	98	193
Consulta administrativa	732	804
Consulta puntual	117	110
Treball de postgrau	11	28
Tesi doctoral	50	30
Premsa	4	2
Arxivística	0	6
Pràctiques universitàries	23	5
Pràctiques docents no universitàries	14	1
Publicació per internet	0	1
	2.301	2.251

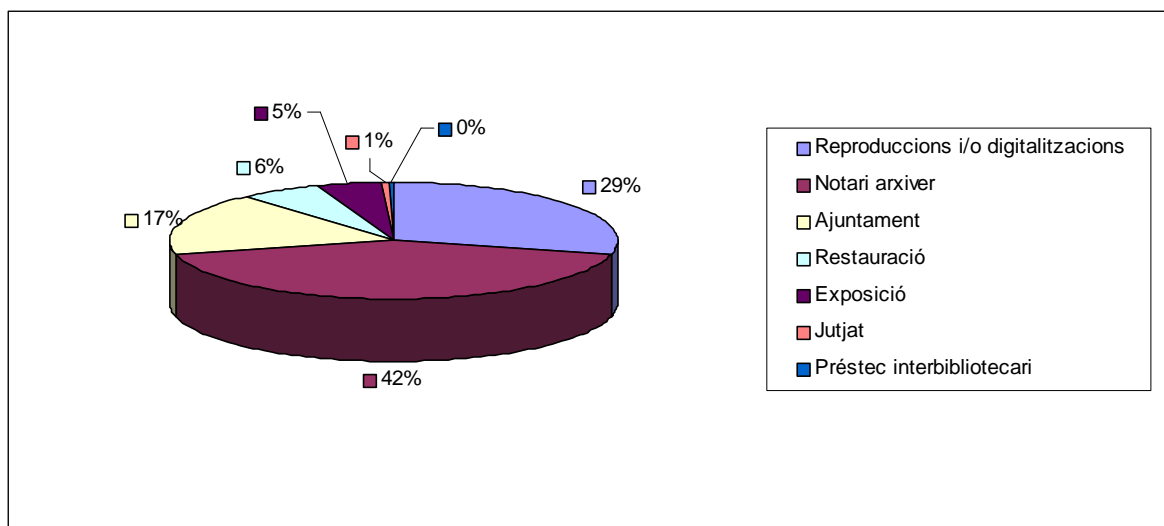
Nombre de préstecs per tipus de sortida

Reproduccions i/o digitalitzacions	367
Notari arxiver	534
Ajuntament	218
Restauració	74
Exposició	60
Jutjat	8
Préstec interbibliotecari	2

Total 1264

El total de préstecs respecte 2009 s'ha incrementat un +21%. La tipologia que més ha augmentat ha estat la sortida amb motiu de reproduccions i/o digitalitzacions, amb un 509%. També el nombre de sortides de documents per a la seva restauració ha incrementat força (+308%).

(La modalitat de préstec interbibliotecari apareix per primera vegada en aquesta Memòria atès que és fruit de l'adhesió als criteris de préstec dels membres del CBUC. És possible que en els propers anys la consolidació del servei faci créixer la xifra, per bé que la naturalesa dels exemplars de la biblioteca de l'AHS no sempre permetran oferir aquest servei).

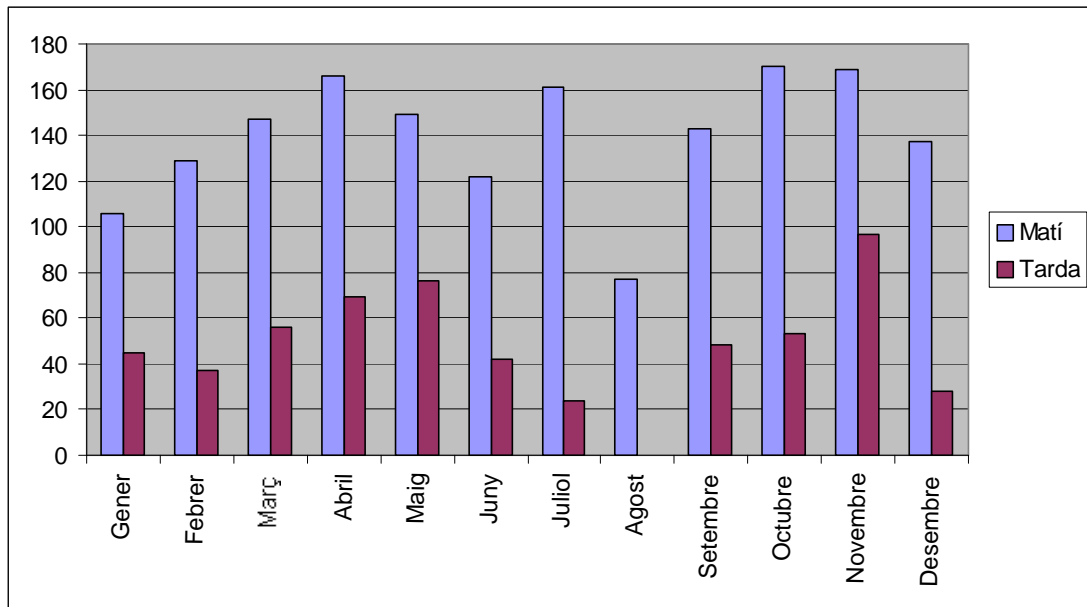

Tipus i nombre de documents utilitzats en el préstec

Carpeta	1
Cartell	13
Diapositiva	1
Document sòlt	32
Expedient	224
Microfilm	1
Pergamí	4
Plànol	364
Publicació periòdica	9
Vídeo	2
Volum	613
Total	1.264

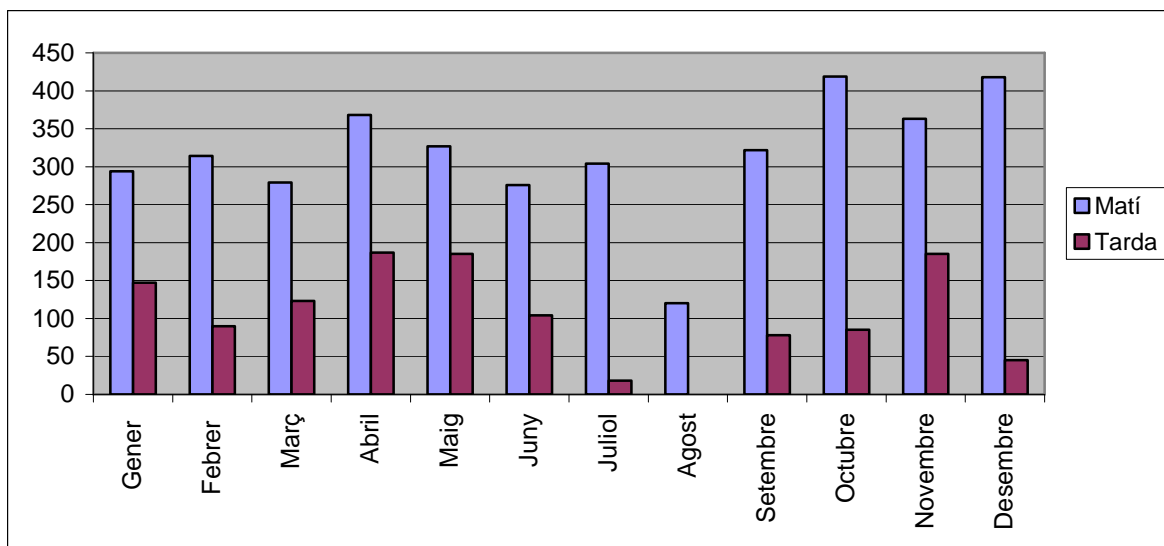
Distribució d'usuaris per mesos i torns

	Matí	Tarda	Total
Gener	106	45	151
Febrer	129	37	166
Març	147	56	203
Abril	166	69	235
Maig	149	76	225
Juny	122	42	164
Juliol	161	24	185
Agost	77	-	77
Setembre	143	48	191
Octubre	170	53	223
Novembre	169	97	266
Desembre	137	28	165
Total	1.676	575	2.251

Distribució de consultes per mesos i torns

	Matí	Tarda	Total
Gener	294	147	441
Febrer	314	90	404
Març	279	123	402
Abril	368	187	555
Maig	327	185	512
Juny	276	104	380
Juliol	304	18	322
Agost	120	0	120
Setembre	322	78	400
Octubre	419	85	504
Novembre	363	185	548
Desembre	418	45	463

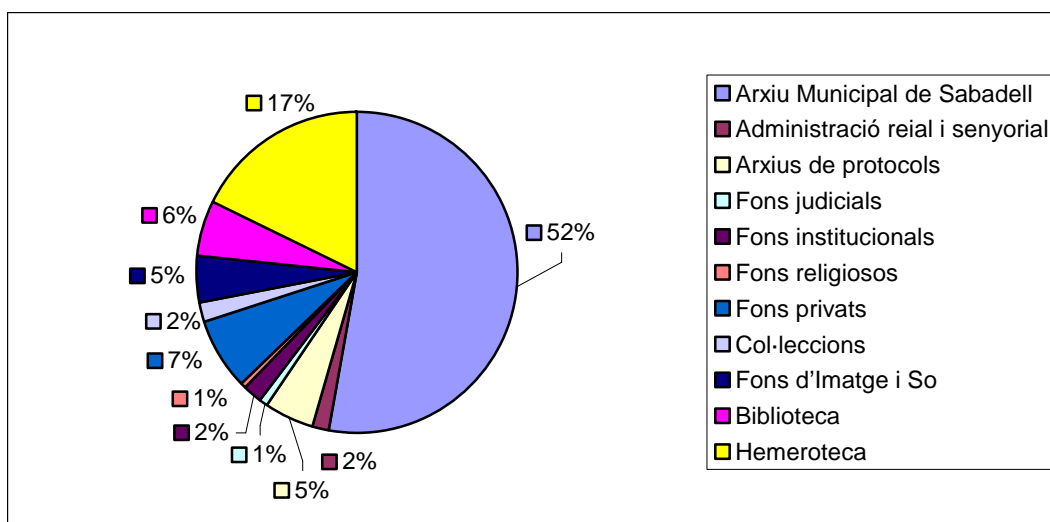

Consultes per fons d'arxiu

Arxiu Municipal de Sabadell	2.717
Administració reial i senyorial	83
Arxius de protocols	264
Fons judicials	39
Fons institucionals	94
Fons religiosos	34
Fons privats	375
Col·leccions	94
Fons d'Imatge i So	249
Biblioteca	284
Hemeroteca	912

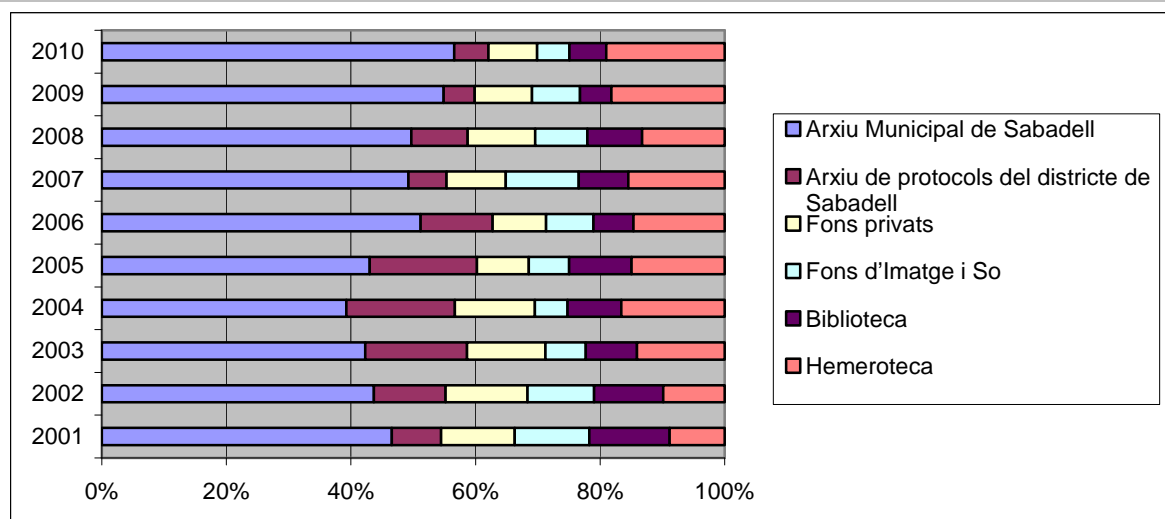
Total 5.145

Distribució percentual de les consultes per fons d'arxiu

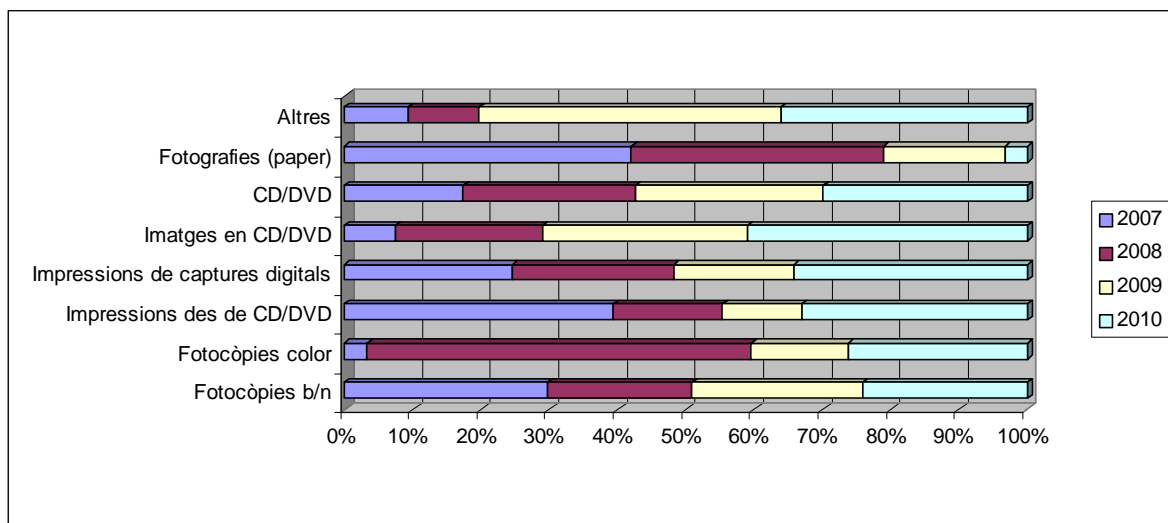
Evolució decennal. Fons més consultats

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Arxiu Municipal de Sabadell	3.097	2.912	2.080	1.970	2.181	2.707	2.388	2.693	2.794	2.717
Arxiu de protocols del districte de Sabadell	526	767	804	873	873	612	298	490	255	264
Fons privats	786	876	618	643	422	454	461	589	468	375
Fons d'Imatge i So	796	715	319	264	327	403	568	453	391	249
Biblioteca	857	738	404	433	509	338	387	476	257	284
Hemeroteca	587	658	692	832	758	775	751	720	927	912
Total	6.649	6.666	4.917	5.015	5.070	5.289	4.853	5.421	5.092	4.801

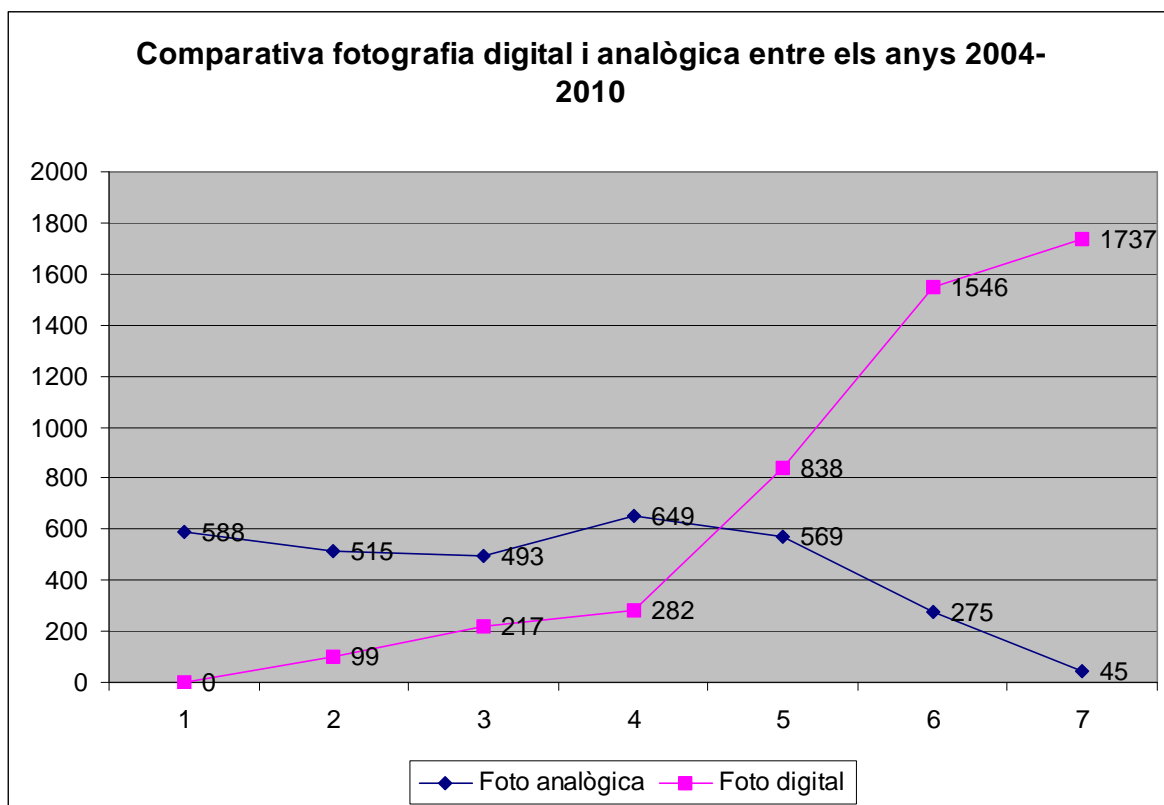
Reproducció documental generada pel servei d'atenció al públic

	2007	2008	2009	2010
Fotocòpies b/n (DIN A4 / DIN A3 / plànols)	9.947	7.072	8.326	8.047
Fotocòpies color (DIN A4 / DIN A3)	15	249	63	116
Impressions des de CD/DVD (DIN A4 / DIN A3)	1.665	675	490	1.393
Impressions de captures digitals (color / tòner)	1.009	964	721	1.402
Imatges carregades en CD/DVD	391	1.134	1.588	2.155
CD/DVD	48	69	76	82
Fotografies (en suport paper)	649	570	276	50
Altres (diapositives, vídeos, cintes cassette,...)	8	9	38	31

Evolució de les sol·licituds de reproducció de la secció d'Imatge i So

ANY	Fotografia	Imatge CD/DVD	Diapositiva	Negatiu	Reutilització	TOTAL
2003	268	0	83	7	0	358
2004	505	0	42	12	0	559
2005	503	99	26	0	14	642
2006	493	217	0	0	2	712
2007	649	282	0	0	14	945
2008	569	838	0	0	9	1416
2009	275	1546	0	0	25	1846
2010	45	1743	0	0	14	1802
TOTAL	3478	4725	151	19	78	8451

L'estadística evolutiva dels serveis de reprografia digital i analògica permet, en superposar-la, mostrar una trajectòria clara de substitució dels processos analògics, que l'any 2010 han minvat fins quasi la seva extinció, pels digitals, que mostren una tendència a l'estabilització.

1.2.2 Difusió i explotació del fons

ABAD SENTÍS, Josep

La vila de Sabadell davant la guerra de Successió.

ABRAMS, D. Sam

La joventut de Bartra a Sabadell, 1917-1927. Possible publicació.

AGULLÓ, Emili. HERMES COMUNICACIONS S.A.

Reportatge de les Coves de Sant Oleguer al dominical "Presència"

ALMUNI ARCAS, Josep Maria

El vapor Pissit de Sabadell. Treball de màster dirigit per Eduard Carbonell. Universitat de Girona.

ARGEMÍ HERNÁNDEZ, Maria Rosa

Història de l'edifici de l'antiga Maternitat (c. Illa).

ARGEMÍ, Mercè. FERNANDEZ, Lluís. AMICS DE L'ART ROMÀNIC DE SABADELL
Monografia: "D'Arrahona a Sabadell, el naixement de la ciutat a l'entorn d'un mercat medieval".

BACHS BARGALLÓ, Albert
Fons sacramentals. Treball de curs universitari.

BENGOECHEA ECHAONDO, Soledad
Empreses i empresaris sabadellencs durant la Guerra Civil a Sabadell. Possible publicació de l'estudi complet.

BOSCH MARTÍNEZ, Màrius
Recull de premsa sobre l'Escola Oficial d'Idiomes de Sabadell. Celebració del 25è aniversari de l'escola.

BORRI FERRAN, Montserrat
Genealogia familiar. Recerca particular.

BRISTOW, Richard.
Monografia "Treballadores: un segle de treball femení a Catalunya, 1900-2000".

BRUGUERA QUERO, Jordi
Genealogia familiar. Investigació particular.

CALVET PUIG, Jordi
Història de la Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell.

Josep Maria Marcet i Coll. Conferència a l'Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran (2011).

CALVET RIERA, Roser
Joan Oliver – Pere Quart. Centre de Difusió Cultural al Marquet de les Roques.

CALLARISA MAS, Joan
Vaga de l'ensenyament: febrer 1976. Treball de màster.

CARMONA MARÍN, Maria Carme; JUNYENT CARRERAS, Eugeni
Evolució urbanística de l'Eixample i Covadonga. Premi Caixa de Sabadell.

CASANOVAS ROMEU, Àngels
El barri de Gràcia de Sabadell. Exposició al Museu d'Història de Sabadell.
Exposició: Gràcia, un barri de tres segles.

CAUDEVILLA PASTOR, Jesús
Difusió de la seva novel·la "Así éramos"

CENTRO DE ESTUDIOS ANDALUCES. FUNDACIÓN PÚBLICA ANDALUZA
Emigració andalusa a Catalunya. "Andalucía en la Historia"

COLOMER LLOBET, Trinitat
Genealogia familiar. Recerca particular.

COMADRAN ORPÍ, Marc
Noucentisme a Sabadell. Tesi doctoral dirigida per Jaume Aulet. UAB.

CORBALÁN RUÍZ, Alba
Processos de la cort del Batlle. Treball de paleografia. UAB.

DEU BAIGUAL, Esteve
Història de la indústria tèxtil a Sentmenat. Futura publicació dels Amics del Museu-Arxiu de Sentmenat (abril 2010).
Recuperació de la Memòria Històrica de Sabadell. Investigació particular.

DOMÈNECH SANCHEZ, Llorenç
Treball acadèmic sobre la transformació del barri de Can Llong.

ENRICH GREGORI, Roser
El temple de les Aigües. La joia del Museu. MHS.

ESPUNY TOMAS, Maria Jesús
Publicació: "Los obreros del comercio: un análisis histórico-jurídico de la dependencia mercantil catalana" Ed. Dykinson

FERNÁNDEZ ALBAO, Alejandro
Conseqüències econòmiques i socials de la Primera Guerra Mundial a Sabadell.
Treball de curs. UAB.

FUENTES MAJÀ, Maria Pilar
Escriptors sabadellenques. Projecte pedagògic IES Agustí Serra (àudiovisual, web,...).

CASAMARTINA PARASSOLS, Josep ; GUARCH SÁNCHEZ, Lúdia
Obra arquitectònica de Juli Batllewell. Monografia i l'exposició pel futur Museu del Gas, setembre 2011.

GARRIGA CASAS, Manuel
Publicació de la monografia Top 100 motos

GIL, Gemma. INSTITUT RAMON LLULL
Plafó sobre l'exili català a America Llatina. Fira del llibre de Frankfurt

GIL SOLÀ, Antoni
Genealogia familiar. Recerca particular.

GONZALEZ CAMPAÑA, Aleix
Estudi patrimonial del Castell de Can Feu

GUARCH CASTRO, Josep Maria
Història del C.E. Mercantil. Pàgina web.

GUICHARD, Anne Marie
Genealogia familiar. Genealogista per encàrrec.

HERNÁNDEZ CARDONA, Àngel Manuel
Apotecaris d'Olesa nats a Sabadell. Futura publicació.

HERVÁS PÉREZ, Anabel
Antecedents històrics de les edificacions c. Cervantes, 59-67. Projecte de final de carrera de La Salle Arquitectura. Universitat Ramon Llull.

HUMET BARNOLA, Joan
Genealogía familiar. Investigació particular.

ISUS VENTURA, Sofia
L'Escultor Josep Granyer i Giralt. Tesi doctoral dirigida per Alícia Suárez. Facultat de Belles Arts de la Universitat de Barcelona.

JUAN-MUNS PLANS, Núria
L'esport a Sabadell. Exposició al Museu d'Història de Sabadell. Festa Major, 2010.

LOPERA INIESTA, Josefa
Transcripció de document anteriors i posteriors a l'any 1500. Treball universitari.

MARTINEZ FARRÉ, David. MUSEU DE LA PELL D'IGUALADA I COMARCA DE L'ANOIA.
Investigacions sobre l'activitat tèxtil a Igualada, i la comarca per a una futura exposició.

MARTORELL GARAU, Miquel
Genealogia familiar. Recerca particular.

MASJUAN BRACONS, Eduard
Les coves del Ripoll. Projecte de recuperació patrimonial.

MEDINA GARCÍA, Ricard
Filatures de carda a Sabadell.

MUSET PONS, Assumpta
Biografia de Josep Cirera Sampere.

NAVARRO SERRA, Ana
Recull de premsa competicions Gimnàs Llenas.

PALLEJÀ MILLAN, David
Obrerisme i cultura obrera. Treball universitari. UAB.

PAPIOL SANTAMARIA, Marta
Història del cinema a ca n'Oriac. Treball de recerca de batxillerat.

PEREZ SANZ, Juan José.
130 anys de la botiga "Traveria", al Passeig de la Pl. Major

PONS RUSIÑOL, Núria
Les dones i la vaga del metall. Treball de curs. UAB.

PRODUCTORA ALEPH 2005 S.L.
Audiovisual homenatge a Joan Argemí Fontanet

RENOM PULIT, Mercè
Genealogia familiar. Recerca particular.

RIBÉ MONGE, Genís
Exposició "Can Rull i la Serra d'en Camaró. Creixement (s) a ponent" Museus de Sabadell.

RIERA ROSÉS, Josep
Elaboració de maquetes de l'estació Renfe Nord.

ROIG DEULOFEU, Albert
Estudi històric-arquitectònic d'edificis patrimonials (vapor Pissit, cases Via Massagué i ca n'Alsina). Encàrrecs de la propietat.

Estudi de la masia de Can Alsina.

ROVIRA, Mariona. WASABI PRODUCCIONS AUDIOVISUALS
Projecte museogràfic per al Memorial Democràtic de Catalunya

ROVIRA CASANOVAS, Victòria; CASANOVAS ROMEU, Àngels
Biografia de Miquel Carreras Costajussà.

RUIZ, Olga. SABADELL COMERÇ CENTRE
Calendari 2010: Els barris de la Concòrdia i Can Borgunyó

RUTÉS CABA, Josep
Història de Correus a Sabadell. Investigació particular.

SALA ROCA, Martí
Història de l'esport a Sabadell. Treball de documentació per a l'exposició al MHS.

SELMA LORENTE, Gonzalo
Buidat de la sèrie "Matrius dels rebuts d'enterraments" del fons Municipal.
Elaboració d'una base de dades . Dins el projecte "Enxarxeu-ho" de la Societat Catalana de Genealogia, Heràldia, Sigil·lografia, Vexil·lologia i Nobiliària.

SERRA GUIXÀ, Joan
Riuada de 1962. Article pel *Diari Asabadell*.

SERRANO BLANQUER, Jordi
Biografia de Joan Salas Anton.

SUBIRANA REBOLLOSO, Lluís
Coral La Industrial. Publicació d'una monografia en motiu de la celebració del 125è aniversari.

SOBERÓN RODRÍGUEZ, Mikel
Estudi sobre el vapor Duch. Encàrrec de la propietat.

TARRUELL PLANS, Lluís
Càrites Sabadell.

TEN CARNÉ, Ramon
Preparació de la Commemoració del Centenari del naixement del Dr. Miquel Crusafont i Pairó.

TORREBADELLA FLIX, Xavier
Antecedents esportius al Sabadell del s. XIX. Possible publicació.

TV3 / C33.
Reportatge sobre la rehabilitació de les coves de Sant Oleguer. Telenotícies Cap de Setmana

VIDAL, Berenguer. ENCICLOPEDIA CATALANA S.A.U.
"Un segle d'història de Catalunya en fotografies", III volum.

Participació en exposicions mitjançant préstec de documents originals

"Una esperança desfeta: Sabadell, 1931-1945". Museus de Sabadell, desembre de 2009 –març de 2010.

Mostra "El Templet de les Aigües de Sabadell". Dia Internacional dels Museus, maig 2010. Museus de Sabadell.

Exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell?...". Museu d'Història de Sabadell, setembre 2010 - març 2011.

Exposició "Dalí, Lorca y la Residencia de Estudiantes". CaixaForum Madrid, setembre 2010 – febrer 2011.

Exposició "Joan Salvat-Papasseit. Poetavanguardistacatalà". Institució de les Lletres Catalanes – Arts Santa Mònica, desembre de 2010 – abril de 2011.

1.2.3 Programa pedagògic

- 28 de gener. Col·legi Sant Francesc. 10 alumnes.
- 29 de gener. Col·legi Sant Francesc. 20 alumnes.
- 18 de maig. Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran. 17 alumnes.
- 26 de maig. Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran. 11 alumnes.
- 13 d'octubre. ESEC (Curs sobre Comunicació i Arxiu). 11 alumnes.
- 19 d'octubre. Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran. 17 alumnes.
- 9 de novembre. Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran. 13 alumnes.

Així mateix, el dia 6 de setembre de 2010, l'AHS acull les ja tradicionals visites comentades de Festa Major. Com a novetat d'enguany, l'AHS acull també una de les sessions de la "Gincana Wifi" de l'Ajuntament de Sabadell.

1.2.4 Publicacions de l'Arxiu

Arran d'un conveni de col·laboració amb el CBUC per a formar part del portal RACO (Revistes Catalanes amb Accés Obert) es rep una subvenció per digitalitzar la col·lecció completa de la revista *Arraona*, des de 1950 fins a 2009. Es digitalitza la revista en b/n i color i s'incorpora al portal, des d'on es pot consultar a text complet i és possible visualitzar-ne les pàgines fins al penúltim número publicat. La inclusió d'*Arraona* a RACO ha suposat la indexació de tots els autors que fins a dia d'avui han escrit a la revista, tots els seus il·lustradors, un llistat de matèries i paraules clau per a la recerca d'articles així com la possibilitat de consulta a qualsevol paraula de l'article o títol o autor. La digitalització d'*Arraona* suma un total de 6.450 pàgines accessibles per Internet.

Així, l'hemeroteca compta ja amb més de 48.000 pàgines digitalitzades.

2. DIFUSIÓ DES DELS MUSEUS MUNICIPALS

2.1 Objectius

1. Potenciar discursos, lectures i mitjans innovadors

Es volen potenciar aquells treballs de difusió innovadors, que si bé tenen una base teòrica i històrica rigorosa, afavoreixin un tractament transversal entre diferents disciplines, s'encomanin de mitjans més propis d'altres àmbits de la cultura, com poden ser el periodisme, el teatre, la literatura o les noves tecnologies de la imatge, entre d'altres de possibles, per així oferir lectures històriques més amenes i contemporànies.

2. Activar el interès del gran públic

Incentivar la presència d'exposicions i activitats d'interès per al gran públic, les quals han de ser d'alta qualitat i d'importància.

3. Continuar la línia de recerca de temes d'història i d'art local

Continuar l'estudi d'aquells temes històrics i artístics locals que han conformat la nostra identitat. Aquestes recerques han de permetre anar configurant renovats discursos sobre el nostre patrimoni i la forma de difondre'l.

4. Recuperar i difondre temes històrics i artístics d'abast nacional

El context nacional és absolutament necessari per entendre la localitat. És per aquesta raó que des dels MMS es potenciaran les exposicions i les activitats que ajudin a entendre el marc i context on Sabadell naixia, creixia i es desenvolupava al llarg de la història.

5. Els museus i la contemporaneïtat

D'acord amb el desenvolupat al programa de fons, es prioritzaran aquell tipus d'exposicions i activitats més properes cronològicament i al present, des de tots els àmbits, tan històrics com artístics.

D'aquesta manera els MMS volen esdevenir entitats dinàmiques, aparador actiu de la societat que comparteixen, recol·lectores i provocadores de i la trajectòria vital de moltes de les persones que els visiten.

Així, es continuarà treballant amb la creació artística contemporània més actual, tant des del punt de vista de suport, adquisició, valoració com difusió. Així volem destacar que es continuarà l'estreta col·laboració amb

l'Estruch, Centre de suport a la creació contemporània, pel que fa a la producció conjunta de propostes de treball.

Es seguiran potenciant les relacions dels MMS amb els artistes locals, tan a títol particular com a través d'altres entitats existents. Així doncs, s'iniciarà un nou cicle on els protagonistes seran aquells artistes de la nostra ciutat que difícilment poden donar a conèixer la seva obra fora dels àmbits comercials. S'oferiran els espais d'exposició per mostrar trajectòries, propostes temàtiques, etc. d'alguns d'aquests artistes més representatius i que configuren l'actiu artístic local.

Des del punt de vista històric es continuarà i s'intensificarà la programació d'exposicions i activitats lligades al present i al passat més recent de la nostra ciutat.

6. Esdeveniments locals i nacionals

Es programaran accions afins amb la celebració d'esdeveniments tant locals com nacionals, amb una finalitat clara de participació i de contextualització.

7. Les col·laboracions i coorganitzacions

Se seguiran potenciant les relacions del museus, tan a títol particular com a través de les taules existents a l'efecte, com és per exemple l'Oficina de patrimoni i l'Oficina de difusió artística de la xarxa de museus locals de la diputació de Barcelona, la comissió d'arts visuals de la Generalitat de Catalunya, entre d'altres, amb les principals entitats culturals del nostre país.

8. Continuar amb l'estudi i difusió dels fons propis

D'acord amb la definició de fons que hem desenvolupat al programa corresponent, els MMS han d'incidir especialment en l'estudi dels fons propis (col·leccions, béns patrimonials i no tangibles).

Es continuaran destacant en l'estudi i la difusió d'aquells objectes i disciplines tècniques considerades erròniament com a menors.

9. Planificar, coordinar i gestionar les exposicions permanents dels museus.

10. Planificar, coordinar i gestionar el desenvolupament dels diferents projectes d'intervenció museística, senyalització i difusió en edificis, punts patrimonials, itineraris temàtics, entre d'altres afins.

11. Planificar, coordinar i gestionar la programació d'exposicions temporals dels museus.

12. Planificar, coordinar i gestionar el programa d'exposicions temporals itinerants de producció pròpia.

13. Planificar, coordinar i gestionar el programa d'activitats de dinamització.

Entenent-les com aquell tipus d'activitats puntuals de curta durada, com conferències, cursos, presentacions, petites mostres, etc., que tenen com objectiu enriquir temàticament la programació i afavorir una major presència de tot tipus de públic als museus i altres punts patrimonials de la ciutat.

14. Planificar, coordinar i gestionar la programació d'activitats didàctiques i per a grups.

A través de visites, tallers didàctics, itineraris i xerrades per a grups escolars i altres col·lectius interessats per tal de difondre la història i l'art de Sabadell.

15. Planificar, coordinar i gestionar un únic programa d'edicions dels museus municipals de Sabadell, compost, a grans trets, per diverses col·leccions: els catàlegs de les exposicions de producció pròpia, els catàlegs de les exposicions permanents, els Quaderns de Patrimoni, els Quaderns d'Arqueologia, la Revista Arraona i les publicacions d'àmplia difusió (Opuscles).

16. Planificar, coordinar i gestionar les eines de comunicació dels MMS.

A través de materials i mitjans de difusió, publicitat, premsa, pàgina web, etc.

2.2 Actuacions

2.2.1 Exposició permanent

Durant el 2010 s'han realitzat treballs de manteniment, substitució d'elements museogràfics envellits i/o actualitzacions de dades i informacions i difusió de les exposicions permanents i punts patrimonials següents. Destaquem:

Casa Casanovas

A la sala El Poblament del territori de Sabadell

Després de 10 anys de la seva instal·lació i a causa de l'intens ús que se'n fa, s'ha arranjat la reconstrucció de la cabana prehistòrica: s'ha netejat i desinfectat, s'ha reparat el terra i s'han reposat fruits i blat. Així mateix s'ha reparat la falç de sílex i s'ha confeccionat una punta de fletxa nova.

Aquest arranjamet l'ha realitzat la mateixa empresa que construí la cabana, Arqueolític SL.

Punts patrimonials

Molí de Sant Oleguer. Restauració de la roda hidràulica exterior

Els treballs de restauració i reconstrucció de la roda hidràulica vertical exterior d'aquest molí paperer (finals del segle XIX), es van iniciar el mes d'abril de 2009, a càrrec de l'empresa Arqueociència SC, SL, i van finalitzar el juliol de 2010 . Els treballs han estat dirigits per la restauradora Mayte Rovira i els MMS han supervisat les tasques de forma coordinada amb el Departament d'Obres i la regidoria de Joventut de l'Ajuntament.

La roda està formada per les següents parts fonamentals: eix rotatori metàl·lic, radis de fusta, topes, fixadors i segments de les paletes dels àleps, també de fusta i aletes dels àleps o calaixos, de fusta.

Les feines de restauració i reconstrucció han consistit en: neteja general, consolidació dels elements metàl·lics, retirada de les peces de fusta originals i reconstrucció de la roda.

La nova roda és una còpia de l'original, feta en base a la documentació fotogràfica històrica existent i als diferents models de peces originals de fusta que s'han recuperat i documentat. Una mostra de les fustes conservades en millor estat han estat dipositades al Museu d'Història de Sabadell. La reproducció s'ha fet amb fusta d'iroko, una fusta tropical d'origen africà molt resistent.

El conjunt d'accions de restauració han seguit, com a criteri i metodologia generals, els següents paràmetres:

- Extracció i neteja de la corrosió fèrrica com ara òxids, carbonats, etc., per mitjans manuals i mecànics.
- Reconstrucció de llacunes de matèria perduda.
- Aplicació de productes inhibidors i protectors del ferro, per tal de garantir la seva conservació en condicions normals (elements de l'interior de l'edifici) o en condicions mediambientals extremes (cas de la roda i altres elements de l'exterior).

El conjunt d'aquesta intervenció de restauració i reconstrucció ha estat guardonada amb el Premi Bonaplata 2010 de Rehabilitació en la categoria de Béns Mobles, atorgat per l'Associació del Museu de la Ciència i de la Tècnica i d'Arqueologia Industrial de Catalunya. L'acte de lliurament del premi va tenir lloc el dia 13 de desembre, a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, a Barcelona, al qual hi va assistir, en representació els Museus Municipals, el tècnic Genís Ribé.

Arsenal i polvorí de l'aeroport de Sabadell . Xarxa d'Espais de Memòria

Després d'un procés de revisió de la documentació històrica i d'haver comptat amb diverses i novedoses aportacions d'investigadors generalistes i d'estudiosos locals, aquest element patrimonial, que en un primer moment havia estat identificat com a refugi antiaeri i polvorí (any 2006), s'ha pogut definir com a un arsenal i polvorí que havia estat una instal·lació logística de gran importància per a l'aviació militar republicana. Justament per aquesta revalorització patrimonial i aquesta actualització del seu coneixement històric, els Museus Municipals de Sabadell van fer les gestions oportunes amb la Generalitat de Catalunya per incorporar aquest element a la Xarxa d'Espais de Memòria del Memorial Democràtic, fet que finalment es va fer realitat el mes de juliol del 2010, amb la seva senyalització i amb la pertinent renovació de l'exposició permanent que calia refer profundament. El conveni d'adhesió a la Xarxa d'Espais del Memorial es va formalitzar, oficialment entre l'Ajuntament de Sabadell i la Generalitat de Catalunya, el mes de novembre del 2010. En aquest conveni també s'incorporava a la Xarxa d'Espais el conjunt de les Coves de Sant Oleguer.

Aprofitant la conjuntura d'aquest procés d'incorporació d'aquest element a la Xarxa d'Espais de Memòria, i atès que els continguts informatius sobre els aspectes històrics s'han hagut de revisar i actualitzar profundament, els Museus Municipals han renovat l'exposició permanent que hi ha a l'interior de l'arsenal i polvorí. Els continguts d'aquesta exposició mostren noves informacions i nous documents fotogràfics i històrics inèdits, fruit de les noves recerques efectuades per l'equip tècnic del museu i de les aportacions dels historiadors especialistes en història de l'aviació durant la Guerra Civil David Íñiguez i David Gesalí, i de l'historiador local Pere Mañé, entre altres.

El nou format de l'exposició, elaborat amb material de lona plàstica impresa, penjada del sostre en l'espai de la galeria del fons, ha estat dissenyat i instal·lat per l'empresa Mtass (Jaume Torrella i Carola Magem), de Sabadell. S'ha treballat de manera que les humitats del lloc puguin afectar el mínim possible a la nova instal·lació.

Senyalització com a Espai de Memòria

Aquesta construcció, catalogada al Pla Especial de Protecció del Patrimoni de Sabadell, ha estat el primer element patrimonial de la Guerra Civil que s'ha recuperat a la ciutat per a visita pública en general i com a element de didàctica històrica obert als centres educatius.

Com a construcció militar es tracta d'un testimoni molt ben conservat i únic arreu del territori espanyol, i és per això que ha estat incorporat a la Xarxa d'Espais de Memòria de la Generalitat de Catalunya.

Aquesta Xarxa agrupa diferents espais que han estat testimoni de la nostra història recent, i recupera un patrimoni memorial representatiu de la lluita i dels conflictes per a la consecució dels drets i llibertats democràtiques del nostre país en el període que va des de la Segona República fins a la transició democràtica (1931-1980). La Xarxa, que actualment compta amb 71 indrets catalogats, està formada per un conjunt patrimonial heterogeni d'espais: itineraris, centres d'interpretació, vestigis, patrimoni recuperat *in situ*, etc.

Aquesta intervenció, realitzada amb l'aportació d'una subvenció del Memorial Democràtic i amb la col·laboració d'AENA, ha significat una nova senyalització d'aquest espai històric, amb la col·locació d'un tòtem a l'exterior, seguint la imatge corporativa d'aquesta senyalètica marcada per la Generalitat de Catalunya. Les empreses responsables del disseny i la col·locació del senyal han estat Triasquod Design i Geosilva.

Finalment, està previst que la Generalitat de Catalunya editi un tríptic amb informació d'aquest nou Espai de Memòria, que servirà com a recurs de difusió turística.

Senyalització de xemeneies

Veure a l'apartat de recerca de la indústria tèxtil.

2.2.2 Exposicions temporals

Les propostes per aquest any, per ordre cronològic, han estat les que definim a continuació:

Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945

Al MAS i al MHS

Dates: del 17 de desembre de 2009 al 28 de març de 2010

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Comissariat: Centre d'Estudis sobre les Èpoques Franquista i Democràtica, Universitat Autònoma de Barcelona (CFID/UAB), Josep M. Balaguer, Maria Campillo, Marc Comadran, Xavier Doménech Sampere, Martí Marin Corbera, Àram Monfort, Francisco Morente i Pere Ysàs.

Elements de difusió: cartell, postal i punts de llibre

Amb publicació

Servei educatiu dels MMS. Visites guiades per grups.

Amb activitats de dinamització:

El mes d'abril de l'any 1939 és la data oficial que acabà la Guerra Civil espanyola, fa 70 anys. Després de tres anys de guerra, la ciutat i la realitat de Sabadell havien canviat completament, com la major part de les poblacions de tot el país.

Amb motiu de la celebració d'aquesta efemèride, els Museus Municipals de Sabadell, com tants d'altres museus i centres d'estudis de Catalunya, han volgut dedicar una atenció especial en els seus programes de treball d'aquest any a la

guerra civil, amb l'organització d'una exposició, l'edició d'un catàleg, a més d'activitats paral·leles i per grups, tant per infants com per adults.

El Museu d'Art i el Museu d'Història de Sabadell, doncs, per primera vegada, han portat a terme un projecte comú. Fins ara havien realitzat col·laboracions puntuals però mai havien treballat un projecte d'aquestes característiques i dimensions, que es mostrarà simultàniament a les sales dels dos museus, a més de la publicació i del conjunt d'activitats complementàries.

El principal objectiu ha estat fer un retrat del Sabadell d'abans de la guerra, el Sabadell dels anys trenta, amb el Sabadell de després de la guerra, per analitzar com el nou règim va acabar d'arrel amb un model de societat lliberal i democràtica per substituir-la per un altre model de societat feixista i sense llibertats.

S'han portat a terme estudis parcials sobre la guerra civil i els seus efectes a la ciutat, des d'un punt de vista demogràfic, urbanístic, econòmic, polític, social, cultural, entre d'altres; l'exposició ha volgut recopilar-los i posar-los a l'abast de la ciutadania sota una sola mirada, incidint en lectures transversals, renovadores i provocant noves recerques.

Les generacions més joves, nascudes, sobretot, a partir dels anys vuitanta, sovint escolten, en el marc de la pròpia família, testimonis directes d'experiència de la guerra. Malgrat la poca distància cronològica, aquestes generacions no senten la Guerra Civil com part de la seva pròpia història recent. És per aquesta raó que les institucions de caràcter històric i cultural, aprofitant el marc de commemoració actual, han de dirigir-se especialment a aquest públic jove, amb la voluntat de crear consciència històrica.

L'exposició ha volgut fer didàctica sobre els desastres de la guerra, tot mostrant-la com un fet proper, que no sempre passa lluny de la pròpia casa.

Per una altra banda, actualment hi ha un procés de recuperació d'aquest àmbit de la història recent al país. És fonamental recollir aquests testimonis en primera persona, per així refer el diari de la guerra, a més de les històries personals i humanes que darrera sempre hi ha. Els Museus faciliten la creació d'un/ns espais de trobada pels quals aquests testimonis puguin ser recollits.

L'exposició ha ocupat les sales d'exposició dels dos museus i cadascun d'ells ha mostrat una de les dues realitats. Així, el Museu d'Història, ha retratat el primer franquisme, mentre que el Museu d'Art ha retratat la II República i la guerra. A partir d'un discurs comú, aquestes dues realitats s'han explicat a partir de mòduls temàtics independents de visita successiva i complementaris.

A partir d'aquests mòduls temàtics i de la selecció dels objectes, es volien transmetre unes informacions històriques clares i jerarquitzades sobre el Sabadell d'abans i de després de la guerra, a partir de la idea del canvi i de la pèrdua de les llibertats a tots nivells.

El llenguatge volia ser fresc, colpidor i efectiu. Basant-se en el poder dels objectes i de les imatges, ha volgut comunicar un missatge estimulante que portés a la reflexió del visitant sobre la pròpia història i també sobre els efectes de les guerres, en general, per analitzar el passat per ser conscients del propi present.

Durant tres mesos, doncs, els Museus Municipals de Sabadell concentraren totes les seves activitats al voltant de l'exposició i es programaren activitats complementàries com conferències, cursos, visites o itineraris, així com activitats per a grups, tant escolars, com familiars i/o adults, i tallers de Nadal. Es presentaren les publicacions editades a l'efecte, com el catàleg d'exposició i la revista Arraona, amb el dossier temàtic dedicat a la Guerra Civil.

Les maculatures de Tharrats

Al MAS

Dates: del 13 de maig al 18 de juliol del 2010

Organització: exposició itinerant organitzada per l'Àrea de Cultura de la Diputació de Barcelona en conveni amb l'Ajuntament de Pineda de Mar i la Fundació Tharrats d'Art Gràfic.

Comissariat: Joan Pujadas, conservador de la Fundació Tharrats d'Art Gràfic

Col·laboració: Museus Municipals de Sabadell

Amb publicació.

Amb activitats de dinamització:

“Les maculatures de Tharrats” és una exposició itinerant que aplega 26 obres – maculatures realitzades entre el 1945 i el 1975- cedides per la família Tharrats, alhora que ofereix un ampli àmbit educatiu present en la mateixa exposició i en l'oferta de diferents serveis als visitants.

La mostra reuneix algunes de les millors peces elaborades amb aquesta tècnica gràfica mixta creada l'any 1954 per Joan Josep Tharrats, de repercussió internacional. La maculatura sorgeix de les màcules d'impremta, és a dir, del full imprès de manera defectuosa, encallat entre els corrons de la premsa i tacat per les retintades successives.

Tharrats s'adonà que de vegades les màcules d'impremta aconseguien per atzar una bellesa molt característica. Sobre aquesta base, enriquida amb tota mena de materials i manipulacions, aconseguí unes peces d'una gran qualitat artística. En la maculatura es fa ben palès l'estil artístic de Tharrats, fonamentat en un informalisme de riques textures, grafia lliure i color abundant.

A cavall entre la creació i el descobriment, en la maculatura hi intervenen elements “artístics”, com ara l'error, la recuperació de material de rebuig i el compromís de l'artista amb el seu context cultural, que esdevenen clau per al futur art contemporani.

Joan Josep Tharrats (Girona, 1918 – Barcelona, 2001), pintor i escriptor, fundador del grup Dau al Set, és considerat un dels artistes més rellevants de l'informalisme català del segle passat. Fill de Josep Tharrats i Vilà, es traslladà a

Besiers el 1932, on rebé una formació eminentment literària. El 1935 s'instal·là a Barcelona i cursà estudis a l'Escola Massana. La guerra civil de 1936-39 interrompé els seus plans fins el 1942, que recomençà les seves activitats artístiques. Els tempteigs impressionistes inicials esdevingueren progressivament abstractes per influència de Mondrian i Kandinskij. El 1946 les seves obres foren fetes de papers retallats, taques i enganxaments. El 1947, a l'Institut Français de Barcelona, conegué A.Puig, J.Ponç, M.Cuixart, A.Tàpies, J.Brossa i J.V.Foix, amb alguns dels quals fundà Dau al Set, organitzà exposicions, activitats culturals i edità la revista del mateix nom, on figurà com a fundador. Féu la primera exposició personal el 1949 a les galeries El Jardín de Barcelona, i des d'aleshores en celebrà més de cent arreu del món, i arribà a ésser un dels pintors catalans més coneguts internacionalment. A partir del 1954 exposà regularment a la Sala Gaspar de Barcelona. Les seves primeres mostres a l'estranger foren el 1955 a Estocolm i Nova York. Participà en la V Biennial de São Paulo (1959) i a les edicions del 1960 i el 1964 de la de Venècia en sales especials. Fou fundador de l'Associació d'Artistes Actuals (1966), del Saló de Maig (1957) i del grup O Figura (1961), amb d'altres. El 1975 se celebrà una exposició antològica de les seves obres a la Fontana d'Or de Girona i el 1985 a París. Fou un dels capdavanters de les avantguardes catalanes de la postguerra. Derivà d'una abstracció lineal i surrealtzant, a l'època de Dau al Set, vers un informalisme de riques textures, lliure grafia i color abundós. En el seu cosmos màgic, de vocació espacial, les formes hi fluctuen lliurement. Emprà una particular versió de les tècniques d'estampació, que anomenà *maculatures*, les quals li permeteren d'aconseguir fantosiques creacions. La seva obra fou sempre enriquida amb tota mena de materials i manipulacions. També fou cartellista i il·lustrador de llibres i féu murals, vitralls, mosaics, joies, escenografies d'òpera (*Spleen*, 1984), etc. Fou autor de nombrosos escrits, entre els quals destaquen les poesies recollides a *Abracadabra* (1938), les col·laboracions a *Revista* i llibres com *Antoni Tàpies o el Dau Modern de Versalles* (1950), *Artistes espanyoles en el ballet* (1950), *Picasso i els artistes catalans en el ballet* (1982), *Dames de tots colors* (1992) o l'antologia *Joan Josep Tharrats i la seva època* (1999). Fou impulsor de la revista d'art i poesia *Negre+blau* (1983). Fou membre de la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi (1994). L'any 1984 li fou concedida la Creu de Sant Jordi de la Generalitat de Catalunya i el 1994 el Premi Nacional d'Arts Plàstiques.

L'exposició planteja un projecte educatiu integral dirigit a tots els visitants, que abasta tres àmbits diferents. En tots es vol situar el públic en un espai comprensible i còmode que el motivi a quedar-s'hi, a llegir, a observar, a interessar-se per les propostes; en definitiva, a implicar-s'hi i gaudir.

D'una banda, es proporciona un espai de documentació on conèixer l'artista en el seu context, i de l'altra, també es presenten diverses propostes d'intervenció dirigides perquè els espectadors puguin connectar les maculatures de Tharrats amb les seves vivències, sabers o intuïcions. Finalment, es proposa una activitat d'experimentació plàstica, amb l'objectiu de proporcionar un acostament personal al procés creatiu d'aquest artista. A més d'aquests espais interpretatius, s'ofereixen activitats educatives concretes per a escolars i altres col·lectius.

El Templet de les Aigües. Descobreix les joies dels museus. Dia internacional dels museus

Al MAS

Dates: del 18 de maig al 18 de juliol de 2010

Comissariat i producció: Museus Municipals de Sabadell

Amb publicació.

Servei educatiu dels Museus Municipals de Sabadell. Visites guiades per a grups.

Amb activitats de dinamització

En el marc del dia Internacional, els museus de Catalunya participen al programa de la Generalitat de Catalunya ***Descobreix una joia del museu***, en el qual es convida a conèixer una peça excepcional o destacable de la col·lecció.

L'any 2010 es va presentar un conjunt de peces que formen part del desaparegut *Templet de les Aigües*, que és com popularment es coneixia l'edifici que albergava els dipòsits clarificadors de l'aigua que, procedent de la mina de Ribatallada, es distribuïa a la xarxa pública de la ciutat. Estava situat en uns terrenys elevats delimitats pels carrers de Vilarrúbias, Sant Miquel i Taulí. Les peces pertanyen a la col·lecció d'història i d'art dels Museus Municipals, així com a la Companyia d'Aigües de Sabadell, el grup CASSA, que ha deixat en préstec peces molt significatives, com el fistó de l'entrada del templet i dos capitells. L'interior de l'edifici allotjava un complex de dipòsits comunicats entre si. L'aigua passava de l'un a l'altre seguint un circuit i així, al final del recorregut, s'havien eliminat els elements en suspensió presents a l'aigua, petits elements vegetals, pols, sorra... L'aigua s'enviava a la xarxa pública de distribució: fonts, safareigs i abonats de la companyia.

Un dels trets més destacats d'aquest edifici eren els ornaments de terra cuita. El programa decoratiu d'aquests ornaments estava relacionat, d'una banda, amb l'aigua —atesa la funció de l'edifici— i, de l'altra, amb el nom de la societat propietària, la Sociedad de Amantes de la Agricultura é Indústria de la villa de Sabadell. D'aquí, per exemple, la presència de Neptú en el plafó de l'entrada i de les magnífiques escultures al·legòriques de l'Agricultura i la Indústria del peu de l'escala.

L'autor de les terracotes decoratives del Templet és Josep Escaiola àlies Bolsós, que tenia l'obrador a l'actual via de Massagué, prop de la desapareguda placeta de Manresa. Sembla que amb Escaiola col·laborava un escultor establert a la placeta de Manresa, cosa que explicaria la qualitat artística d'algunes de les peces sortides d'aquest obrador i, molt especialment, de les dues al·legories que es presentaren.

L'exposició mostrarà tots els elements decoratius conservats d'aquest edifici, reunits per primera vegada després del seu enderroc, i explicà detalladament tant la funció de la construcció com les particularitats del seu programa decoratiu.

Una part de les peces exposades ja havien estat restaurades però aquest any s'han restaurat les dues escultures principals, les al·legories de l'agricultura i de la indústria de l'aigua que flanquejaven l'escala d'accés. Són dues escultures de molt bona factura, que denoten la participació d'un artista ben format en la tècnica escultòrica més clàssica, però que, degut a la seva ubicació inicial a l'aire lliure i als successius trasllats que va patir s'havia de restaurar. S'hi ha fet una neteja en profunditat, s'han eliminat tots els afegits posteriors (bé perquè eren intervencions maldestres o bé perquè condicionaven la futura conservació preventiva), s'han consolidat els materials i s'ha fet una reintegració d'alguns volums perduts acompanyada d'una reintegració cromàtica il·lusionista, amb l'objectiu de millorar la seva presentació.

Una d'aquestes escultures, l'al·legoria de l'agricultura, i un dels capitells, des de 1997 es poden veure exposats públicament a l'antic forn de l'Escaiola, a l'actual local comercial de cal Ventura (com a dipòsit dels MMS).

El *Dia Internacional dels Museus*, el 18 de maig, se celebra anualment des del 1977 amb l'objectiu d'apropar als ciutadans la tasca que fan els museus com a institucions al servei del desenvolupament de la societat, de la cooperació i de l'enriquiment de les cultures. Des del Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya, es convida a participar-hi tots els museus, institucions, associacions i persones que s'hi vulguin afegir, oferint tot tipus d'activitats i d'iniciatives.

La celebració del Dia Internacional dels Museus esdevé un bon incentiu per aconseguir acostar al conjunt de la societat una mica més el patrimoni i, més concretament, els museus com a institucions que el vetllen, l'estudien i el difonen.

Gràcia, un barri entre tres segles. Sabadell i els seus barris

Al MHS

Dates: 29 d'abril al 11 de juliol

Comissariat: Àngels Casanovas Romeu

Coordinació i Producció: Museus Municipals de Sabadell

Publicació pròpia

Amb activitats de dinamització:

Gràcia, un barri entre tres segles és la setena exposició del cicle *Sabadell i els seus barris*, que es va iniciar el 2004. L'exposició constà d'una sèrie de plafons que després itinerà per distints punts de la ciutat, d'una mostra d'objectes que procedien dels fons del museus o bé van ser deixats pels veïns i entitats del barri i d'un audiovisual que contenia breus entrevistes a diverses persones vinculades al barri amb imatges del mateix ja siguin històriques o actuals.

Gràcia és un barri amb una llarga història, que neix al final del XIX lligat a la industrialització de la ciutat. A Gràcia hi trobem grans fàbriques lligades al creixement industrial de Sabadell algunes convertides actualment en grans

equipaments. Un altre factor que ha marcat profundament el barri, són les infraestructures: la carretera de Molins de Rei, la carretera de Barcelona, els ferrocarrils del Nord i dels Ferrocarrils de la Generalitat, aquest darrers amb estació al barri. Gràcia és també un barri que té i ha tingut una intensa vida social, generada al voltant de l'esport, de la vida parroquial i de les activitats recreatives i culturals.

L'exposició estava formada per diversos plafons on es mostrava el procés de formació del barri, el creixement urbà, el comerç i la indústria, els conflictes socials, el trauma de la guerra civil, la vida parroquial, els serveis, la vida associativa, el lleure, l'esport, l'arribada de l'elèctric, els bombers i els anys de la transició.

Al vestíbul d'entrada al museu hi havia una parella de gegants i, a l'habitació adjacent material de la colla de geganters i un racó on els infants podien fer una activitat relacionada amb els gegants. També s'hi mostraven els treballs dels alumnes premiats als Jocs Florals de l'escola Teresa Claramunt situada al barri de Gràcia.

Al segon pis a més dels plafons s'hi exposaven una gran quantitat d'objectes i documents. A més dels propis dels museus podem destacar els cedits per la família Segalà relatius al Viver que tenien al barri, els de la fàbrica Marcet cedits per Plàcid Garcia-Planas, el de la colla de Geganters i els de la *Societat Recreativa El Ciervo* entre d'altres.

Dins de l'apartat dedicat a l'ensenyament s'hi mostrava un documental fet per l'Associació de Veïns de Gràcia titulat *Les nostres escoles. Ahir i avui*. També s'hi mostrava el treball de recerca *La força del vapor al barri de Gràcia de Sabadell. Empreses i entorn*, gener de 2004, Maria Carme Carmona i Eugeni Junyent.

Com és habitual en aquest cicle es va fer un audiovisual amb entrevistes a persones vinculades al barri i imatges del mateix.

David Graells. Retrospectiva 1910-1992

Al MAS

Dates: del 31 d'agost de 2010 al 9 de gener de 2011

Coordinació: Museu d'Art de Sabadell

Organització: Fundació Bosch i Cardellach, Acadèmia de Belles Arts de Sabadell.

Fundació privada, i Museu d'Art de Sabadell

Comissariat: Josep M. Ripoll

Amb publicació.

Amb activitats de dinamització:

L'exposició homenatge al pintor David Graells era una proposta sorgida de la Fundació Bosch i Cardellach, a la qual el Museu d'Art de Sabadell se sumà des dels inicis, incorporant-la a la seva pròpia programació per a l'any 2010.

Posteriorment, a la proposta s'hi ha afegit, també, l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell.

La mostra s'ha desenvolupat a les seus de les tres entitats, per bé que amb una unitat conceptual i de muntatge, i ha anat acompanyada d'una publicació. Pel que fa al MAS, s'ha presentat a les dues sales d'exposició.

David Graells (Sabadell 1910-1992), pintor i dibuixant, va estudiar a l'Escola d'Arts i Oficis de Sabadell, on va formar-se al costat de noms com Josep Vives o Joan Vilapuig i va realitzar les primeres pintures. L'any 1953 va fer la seva primera exposició col·lectiva i rebé una menció honorífica a la primera edició de la Biennal d'Art de Sabadell amb l'obra *El cosidor*; posteriorment va participar en altres edicions de la biennal i l'any 1957 va obtenir el segon premi, amb l'obra *Obrador de ceràmica*. El 1969, presentà la seva primera i única exposició individual als locals de l'Acadèmia de Belles Arts de Sabadell. Fou secretari del grup de joves pintors Ars Studio i un dels fundadors i protagonistes, junt amb Andreu Castells, de la revista Riutort de Sabadell (1953). L'any 1989, per encàrrec de l'Ajuntament, realitzà el cartell de de la Festa Major de Sabadell. Després d'una primera etapa de retrats, publicats la majoria a "Art Sabadellenc", es va decantar per un expressionisme molt personal. Tot i que la seva producció fou limitada (tot just un centenar d'obres), per bé que intensa, David Graells destacà per la seva participació activa en la vida artística, cultural i intel·lectual de la ciutat a partir dels anys cinquanta.

La mostra s'inclouia en la línia d'exposicions temporals del MAS dedicada a difondre els valors artístics de la ciutat, especialment aquells que no estan presents a l'exposició permanent (és a dir, des de la Guerra Civil fins avui). Així, en els darrers anys s'han presentat noms com Francesc Esteve, Modest de Casademunt, Manuel Duque, Manuel Rallo, Joan Vila Casas, Esteve Valls Baqué, Lluís Molins de Mur o Ramon Noè.

Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica

Al MHS

Dates: De l'1 de setembre al 26 de febrer del 2011

Al Casal Pere Quart

De l'1 al 30 de setembre del 2010

Coordinació i prosucció: MMS/ Ajuntament de Sabadell

Comissariat: Martí Sala, Josep Maria Antentas i Miquel Torres que actuaren en nom de l'entitat Panathlon Club Sabadell.

Amb publicació.

Amb activitats de dinamització

L'exposició abraçava uns 120 anys d'activitat esportiva i parlava de tots els esports que s'han practicat alguna vegada a la ciutat. Donada la gran quantitat de dades a manipular i la varietat i la complexitat d'aquestes es centrà gran part de l'esforç de recerca en obtenir exhaustius llistats tant de les entitats esportives que han existit i existeixen a la ciutat (fins a 360) com de tots els esdeveniments

esportius que han tingut lloc durant aquests més de 120 anys (que superen els 700).

A partir d'aquestes base de dades s'articulà un guió, ordenat cronològicament, que explicava l'evolució de la pràctica dels diferents esports i dels clubs i esportistes que en són més protagonistes i s'il·lustrava amb fotografies (unes 150) i objectes (fins a 200), la gran majoria dels quals van estar cedits per esportistes, afeccionats a l'esport o col·leccionistes.

El contingut s'estructurava en 8 àmbits sota els epígrafs següents:

Els pioners de l'esport a Sabadell. 1886-1914

El desvetllament de l'esport a Sabadell cal situar-lo en la importació des d'altres països de les regles i dels estris per a un nou tipus d'entreteniment que combinava el joc i l'activitat física. A finals del segle XIX, en un context de creixement demogràfic i industrial, estrangers vinguts de països europeus o sabadellencs que viatgen a França o Anglaterra introduïren la propaganda, el vocabulari i la pràctica dels primers esports a la ciutat, com el *foot-ball* i el *tennis*. Aquesta primera penetració es configurà al voltant d'un entorn elitista, tot i que aviat quallà entre bona part de la ciutadania. La proliferació d'entitats esportives, la diversificació en les disciplines d'esports i una certa millora en les condicions de vida i de treball de molts treballadors van popularitzar de forma definitiva la pràctica i l'espectacle esportiu. A principis del segle XX, l'afició va créixer de forma espectacular a redós de l'excursionisme, el futbol, el ciclisme, la natació i amb l'aparició de la premsa esportiva.

La popularització de l'esport. 1915-1936

La consolidació de l'esport com a activitat de lleure i de competició en la societat sabadellenca s'establí mitjançant la confluència de dos fenòmens: d'una banda, l'augment de l'activitat esportiva entre la població per mitjà de les diverses entitats que van aparèixer, fet que comportà que s'organitzessin de forma cada vegada més regular competicions i festivals. I d'altra banda, aquesta situació provocava automàticament un creixement del nombre d'espectadors i d'afeccionats en els diferents espectacles esportius, cada vegada més nombrosos. Dins aquest marc, la diversificació i modernització de l'oferta esportiva, la introducció de nous esports, la creació de nous clubs i entitats i la construcció i millora d'instal·lacions, juntament amb la creació dels primers mites, palesaven la ja estreta relació entre societat i esport. Així, l'hegemonia de les pràctiques més populars, com el futbol, el ciclisme o la natació van començar a compartir espais amb propostes de nous esports que es popularitzarien ràpidament, com la boxa, l'atletisme, el basquetbol, el motor i el tennis.

Esport i guerra, l'activitat continua. 1936-1939

A partir dels anys trenta, l'èxit que s'estableix en el camp de l'esport ve sobretot de la seva extensió entre les classes populars i les dones. Això va fer que l'activitat física i esportiva també seduís bona part de partits polítics i sindicats. Tot formava part d'una mateixa cultura que trobava en l'activitat esportiva una forma de sociabilitat de gran eficàcia. L'esclat de la Guerra Civil espanyola no facilità la pràctica esportiva, ja que molts dels seus practicants foren mobilitzats i

les condicions del moment no eren les més adequades per al lleure esportiu. Tanmateix, la situació de rereguarda en què quedà Sabadell va permetre certa continuïtat en l'esport quotidià i d'espectacle, sobretot amb la disputa d'esdeveniments esportius en suport a les organitzacions republicanes que lluitaven a la guerra. Així que avançava el conflicte, l'activitat esportiva es va anar espaïant, i es va anar fent cada vegada més discontinua fins que la militarització de la joventut, la paràlisi de les entitats i la utilització d'instal·lacions esportives per a finalitats relacionades amb el conflicte (el camp de la Creu Alta fou convertit en magatzem, l'aeroport es militaritzà) quasi va fer desaparèixer l'esport a les darreries de la guerra.

La ideologia a través de l'esport. Noves consignes, mateix esport. Anys 40 i 50

Amb la fi de la Guerra Civil, hi va haver la pèrdua i l'exili de molts esportistes i directius, com també la desaparició d'algunes entitats esportives. Això va fer que, juntament amb les penalitats de postguerra i la manca d'instal·lacions adients, la pràctica de l'esport no es comencés a recuperar fins a mitjan anys quaranta. Amb el franquisme, l'esport fou utilitzat per fomentar i inculcar els valors que la doctrina del nou règim promovia, sobretot entre la joventut. La Delegación Nacional de Deportes, a partir de l'any 1941, era la que escollia els membres de les federacions, la que sancionava les directives dels clubs i la que organitzava les diferents competicions. La responsabilitat de promoure noves activitats i d'enquadrar esportivament els joves va recaure en el Frente de Juventudes, i en el cas de les dones en la Sección Femenina, amb l'organització de tot tipus de competicions locals i amb la introducció d'un nou esport a la ciutat: l'handbol.

La transcendència d'Acció Catòlica en el món de l'esport va venir determinada, a mitjan anys 50, per l'Obra Atlético Recreativa —les OAR—, que constituïren tot un entramat d'equips de diversos esports d'entre els quals destacaren el basquetbol o handbol. Les OAR acabaren amb el monopoli del Frente de Juventudes en el camp de l'esport.

Sabadell, ciudad piloto del deporte

A partir dels anys cinquanta, diferents veus van reclamar la implicació del consistori perquè creés un organisme municipal que atengués la pràctica de l'esport a la ciutat i que donés suport als clubs amateurs. El febrer de 1950, es va crear la Comisión Municipal de Deportes per incentivar el foment de les diferents activitats esportives a Sabadell. Aquesta Comissió també s'encarregaria de la conservació, del bon funcionament i de l'execució de les obres necessàries a les instal·lacions esportives municipals. D'aquells anys són el gimnàs municipal, la piscina municipal i les pistes d'atletisme de Sant Oleguer, la construcció de la Nova Creu Alta o el nou Pavelló Municipal d'Esports i algunes d'iniciativa privada, com cal Marcet i el Club de Tennis. L'impuls en les instal·lacions esportives va permetre incrementar considerablement la preparació dels esportistes, fet que marcaria el terreny per a una futura generació de grans esportistes. Els èxits esportius aconseguits i la projecció que es va fer de l'esport a la ciutat va comportar que l'any 1968 Sabadell fos reconeguda com la *Ciudad Piloto del Deporte Español*.

Els barris també juguen

L'activitat esportiva a les zones més marginals de la ciutat, on s'havien instal·lat els immigrants, es centrà quasi exclusivament en el futbol, amb alguna excepció com el Fuent Santa d'handbol. Els afeccionats es reunien en clubs que a final dels 50, i sobretot als anys 60, van arribar a ser molt nombrosos als diferents barris; un dels pioners va ser la Peña Tronchoni. D'aquest moment són el Club Atlètic Merinals, el CF Sant Julià, el CF Poblenou de la Salut, la UE Can Deu, l'Atlètic Tibidabo de Torre-romeu, la UD La Planada, el Royal CF, la Peña Merengues, per citar-ne només alguns. Cadascun d'aquests clubs té la seva pròpia història, alguns han desaparegut o s'han fusionat amb d'altres, però tots s'han caracteritzat per un gran esperit de competició, sovint afavorit per la rivalitat pròpia del veïnatge. Els primers ajuntaments democràtics invertiren per millorar les precàries condicions dels equipaments als barris i es procurà la diversificació dels esports, que ha anat sedimentant amb la construcció de poliesportius durant els anys 80 i de grans infraestructures per a la ciutat, ja al segle actual.

Sabadell i l'esport cap al segle XXI

En el període democràtic actual, l'esport s'ha consolidat com una activitat social plena, tant en l'aspecte de competició, d'espectacle o de lleure, com en la seva vessant d'activitat física saludable per a molts ciutadans. S'ha aconseguit un nivell de professionalització que ha permès importants èxits esportius tant a escala individual com col·lectiva. La participació d'esportistes d'elit sabadellencs en els diversos Jocs Olímpics en disciplines com la natació, el futbol, el bàsquet, la natació, l'esquí, l'atletisme, el waterpolo o el taekwondo ha significat la culminació de l'èxit esportiu local. Al mateix temps, la qualitat de les instal·lacions, públiques o privades, l'esforç fet als barris i l'apropament a la majoria de la població han fet que l'esport passi a formar part de la vida quotidiana i de molts ciutadans. La implicació de l'administració, municipal i supramunicipal, en la gestió de l'esport —Consells Comarcals de l'Esport, Consell Municipal de l'Esport, Consell Esportiu Vallès Occidental Sabadell, la Fundació de l'Esport Sabadellenc—, el creixement del nombre d'entitats i de clubs a la ciutat i la gran quantitat de disciplines esportives que s'hi poden practicar corroboren l'esport com un fenomen social de gran transcendència.

Made in Sabadell

Al MAS i al MHS

Dates: 2011

Coordinació i producció: MMS/ Ajuntament de Sabadell

Comissariat: MMS/ Ajuntament de Sabadell

Amb publicació.

Amb activitats de dinamització

El projecte s'emmarca en la línia de treball que es va iniciar amb *Una Esperança desfeta* l'any 2009, i que es pot resumir en la realització d'un gran projecte de treball intern i de difusió dels museus municipals. Es tracta d'un projecte global: mentre duri l'exposició els museus de Sabadell concentraran totes les seves activitats al seu voltant, es programaran activitats complementàries, com conferències, visites o itineraris, activitats per grups, com escolars, familiars i/o

adults, es presentaran les publicacions editades a l'efecte, entre d'altre material possible, mentre que en paral·lel es desenvoluparà un pla de difusió que aconseguirà una àmplia presència a la nostra ciutat i la participació ciutadana, a través de banderoles, materials de difusió, mailings especialitzats, etc.

Aquest projecte parteix dels propis fons i de la rigorositat històrica però està destinat al gran públic, per la qual cosa el to i els llenguatges utilitzats han de ser els adequats. Cal pensar en aquells aspectes i temes que poden ser atractius pel públic no especialitzat tractats de manera diversa, entre disciplines, transversal, des de la certesa històrica fins el costumisme i l'anecdòtic. Un projecte on la participació externa, tant d'especialistes com de persones anònimes, sigui fonamental, sense deixar de banda entitats públiques i privades locals.

Els continguts de *Made in Sabadell* s'han de centrar en: discernir quins fets, moments, idees, noms... donen representativitat a la nostra ciutat en comparació amb d'altres similars per mida i territori. Destacant les singularitats, de les característiques i dels fets rellevants. Es tracta de mostrar per què és coneguda la nostra ciutat i també per què es mereixeria ser coneguda. La capacitat de lideratge de Sabadell en els diferents àmbits. Segur que el projecte haurà de tractar temes ja tòpics, però sota una mirada renovada sobre la nostra pròpia història i el nostre present.

L'exposició ha de basar-se en un muntatge emocionant, planer i pedagògic. Gaudirà d'unes dimensions àmplies, ja que ocuparà les sales d'exposició del Museu d'Història, al carrer de Sant Antoni, i les de Museu d'Art, al carrer del Doctor Puig. Els continguts s'explicaran a partir de mòduls temàtics independents de visita successiva i complementaris. A partir d'aquests mòduls temàtics i de la selecció dels objectes, cal transmetre unes informacions històriques clares i jerarquitzades. El llenguatge ha de ser fresc, colpidor i efectiu. Ha de basar-se en el poder dels objectes i de les imatges, per comunicar un missatge estimulants que porti a la reflexió del visitant.

Tots els elements del muntatge cal que tinguin una gran capacitat comunicativa, per transmetre sensacions: textos breus, importància de la imatge i dels elements audio visuals, gran cura en la selecció dels objectes seleccionats, informacions en primera persona, amb diversitat de nivells d'informació, entre d'altres.

L'exposició. Àmbits temàtics

La industrialització i concretament *la indústria tèxtil llanera* ha estat l'activitat econòmica principal durant més de 150 anys; ha estat l'eix vertebrador al voltant del qual han girat totes les activitats econòmiques de la ciutat i ha conformat la morfologia i el creixement urbanístic així com els costums i la idiosincràsia dels sabadellencs. La industrialització ha estat l'autèntic motor per la modernització de la nostra ciutat. Així doncs protagonitzarà l'exposició; a partir de la qual es desenvoluparan altres àmbits temàtics que són: *la innovació i la recerca, la creació cultural, l'educació i l'esport i el lleure.*

L'àmbit cronològic de l'exposició és, doncs, des de finals del segle XIX fins avui, encara que quan sigui necessari per a la comprensió de certs aspectes del present es remetrà a períodes més antics de la història de la nostra ciutat.

A més hi haurà dos àmbits complementaris, que són *Sabadell ciutat*, entès com un àmbit de presentació i *Miralls del Sabadell actual*, on en format audiovisual es recolliran les opinions formades/informades/desinformades de diverses persones.

Es tractaran també d'altres aspectes que pels seus continguts i interès necessiten d'un tractament diferenciat, com són: els *sabadallenquismes* (vocabulari específic de Sbd), les imatges de postals, els sons i els personatges i les entitats.

L'exposició s'acompanyarà d'un catàleg, el qual, a grans trets, recull els objectius ja descrits anteriorment. Entenem que ha de ser un catàleg d'àmplia difusió, d'interès general amb caràcter divulgatiu. El catàleg ha de recollir tots aquells continguts sobre els quals s'ha sustentat la selecció dels diferents àmbits i temes de l'exposició.

Les itinerants

Xarxes. Els primers intercanvis fa 6.000 anys. Exposició itinerant

Organització: Museu de Gavà, Museu d'Història de Sabadell i Diputació de Barcelona

Amb la col·laboració de: Generalitat de Catalunya.

Material de difusió: cartell, tríptic i catàleg

L'exposició, produïda l'any 2009, és una reflexió sobre els intercanvis en el neolític, i contraposant el passat amb el present planteja una reflexió més general sobre els intercanvis entre grups humans i la complexitat de les relacions humanes des de la prehistòria fins arribar als nostres dies.

L'exposició, amb més de 130 objectes d'una vintena de museus, amplia l'àmbit d'interès geogràfic de les institucions promotores, i mostra la riquesa del patrimoni arqueològic que es conserva en els museus locals i que tenen un interès de caràcter global.

Els continguts de l'exposició es van dividir en els cinc grans apartats:

1. Un món global, un món en xarxa.
2. Un món en xarxa... des que el món és món
3. Xarxes, també a la prehistòria. Catalunya fa 6.000 anys
4. Les primeres comunitats pageses
5. Diversitat i connexions

El muntatge ha comptat amb diversos recursos museogràfics, reconstruccions arqueològiques (treball d'un miner, enterraments en sepulcre de fossa) i mitjans

informàtics i audiovisuals (fins i tot s'ha produït un breu documental a manera d'epíleg), a banda de les vitrines on es presenten els materials arqueològics.

Aquesta mostra s'inscriu en el marc de les activitats conjuntes que la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona promou i financia. En aquest sentit, l'exposició es va plantejar com itinerant. La itinerància de l'any 2010 ha recorregut els següents museus:

- Museu de Mataró (gener)
- Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca de Reus (gener-març)
- Museu Thermalia de Caldes de Montbui (març-maig)
- Museu Comarcal de Manresa (maig-setembre)
- Museu Palau Mercader de Cornellà de Llobregat (setembre-desembre).

Al llarg de tot el procés d'itinerància, l'equip tècnic del MHS ha participat en les tasques de desmuntatge i muntatge de l'exposició en els diferents indrets, en allò que afectava a l'emalatge de les peces originals i a la seva manipulació i col·locació en vitrina i retorns dels préstecs.

Gràcia, un barri entre tres segles. Sabadell i els seus barris. Exposició itinerant

Un cop finalitzada l'exposició al Museu d'Història, la mostra va circular per diferents centres cívics i espais de la ciutat: Centre Cívic de Gràcia : del 4 al 29 d'octubre, Centre Cívic de Can Puiggener : del 2 al 30 de novembre i Centre Cívic de can Rull: del 2 al 31 de desembre .

2.2.3 Activitats de dinamització

Entenent-les com aquell tipus d'activitats puntuals de curta durada, com conferències, cursos, presentacions, etc., que tenen com objectiu enriquir temàticament la programació i afavorir una major presència de tot tipus de públic als museus i altres punts patrimonials de la ciutat.

Activitats complementàries

S'han programat activitats diverses, complementàries a les exposicions permanents i temporals programades durant l'any i al discurs propi dels MMS, entre les que destaquem:

Visites

Activitat paral·lela a l'exposició "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945": els diumenges 20 de desembre, 17 de gener i 21 de febrer, 21 de març de 2010, d'11 h. a 14h. Activitat gratuïta.

Activitat paral·lela a l'exposició "Les maculatures de Tharrats": Visita comentada a l'exposició i taller per a famílies: "Què hi ha darrere la meva taca?". Diumenges 13 de juny i 4 de juliol, d'11 a 14h. Activitat gratuïta.

Activitat paral·lela a l'exposició "Gràcia. Un barri entre tres segles": diumenge 23 de maig, d'11 a 14 h . Activitat gratuïta.

Activitat paral·lela a l'exposició "David Graells. Com qui no diu res": Diumenge 7 de novembre, d'11 a 14h. Activitat gratuïta.

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell": Diumenge, 17 d'octubre, d'11 a 14, al Museu d'Història

Conferències

Activitats paral·leles a l'exposició "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945".

- 26 de gener de 2010. *L'església de Franco*. A càrrec de Jordi Figuerola Garreta.
- 2 de febrer de 2010. *El poder militar a Espanya*. A càrrec de Gabriel Cardona.
- 9 de febrer de 2010. *Presons franquistes de dones durant la primera postguerra*. A càrrec de Fernando Hernández Holgado.

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell. Una ullada històrica": 4 de novembre de 2010. *L'esport: passat, present i futur*. A càrrec de Javier Olivera.

Activitats paral·la a l'exposició "David Graells. Com qui no diu res": *Taula rodona*. 20 d'octubre de 201, a 2/4 de 8 del vespre. A la Fundació Bosch i Cardellach. Activitat gratuïta.

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell": Dijous, 4 de novembre, a 2/4 de 8, al Museu d'Història. Conferència a càrrec del catedràtic d'INEF, Sr. Javier Olivera . *L'esport: passat , present i futur*

Cinema

Activitats paral·leles a l'exposició "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945":

- 11 de febrer de 2010. *L'Espoir. Sierra de Teruel* d'André Malraux.
- 18 de febrer de 2010. *Canciones para después de una guerra* de Basilio Martín Patino.

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell": 13 de novembre de 2010. *Carros de foc, el què va ser i el què es va explicar*. A càrrec de Josep Maria Antentas.

Itineraris

Activitats paral·leles a l'exposició "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945":

- *Espais i símbols del poder*, 10 de gener i 7 de març de 2010, d'11 a 13h.
- *Defensa civil, defensa militar*, el 7 de febrer i 28 de març de 2010, d'11 a 13:30h.

Activitat paral·lela a l'exposició "Gràcia. Un barri entre tres segles": *Itinerari pel barri; diumenge 20 de juny, d'11 a 13 h.*

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell": recorregut per diverses instal·lacions esportives de la ciutat

Presentacions

Activitats paral·leles a l'exposició "Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945": 25 de febrer de 2010. Presentació de la revista *Arraona*, núm. 32, amb el dossier temàtic *La Guerra Civil a Sabadell: novetats i perspectives de recerca* i del catàleg *Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945*.

Visites

Jornada de Portes Obertes a la intervenció arqueològica del Passeig de Manresa

El dia 18 d'abril de 2010 l'Oficina de Patrimoni de l'Ajuntament de Sabadell va organitzar una jornada de portes obertes per presentar els resultats de les excavacions arqueològiques realitzades al Passeig de Manresa, jornada per a la qual s'ha editat un fulletó divulgatiu, en l'elaboració del qual hi ha participat l'equip tècnic dels Museus Municipals. La jornada va comptar amb la

col·laboració de la Generalitat de Catalunya i de l'empresa d'arqueologia responsable dels treballs, Atics.

Activitat paral·lela a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell": Dissabte, 6 de novembre a la tarda. *Visita al Museu Olímpic i de l'Esport Joan Antoni Samaranch de Barcelona*. Col·labora: Fundació Barcelona Olímpica

El diumenge fem història

Els MMS organitzen activitats dominicals dirigides al públic general i familiar. Es tracta d'accions que tenen per objectiu donar a conèixer temes relacionats amb la història local d'una forma lúdica i participativa. Aquestes han estat (algunes ja citades anteriorment) les següents:

Diumenge, 3 de gener de 2010. *"Contes per a tots. El viatge del Lluís"*. Activitat familiar.

Diumenge, 10 de gener de 2010. *"Espais i símbols del poder"*. Itinerari urbà.

Diumenge, 17 de gener de 2010. *"Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945"*. Visita guiada.

Diumenge, 24 de gener de 2010. *"Contes per a tots. El viatge del Lluís"*. Activitat familiar.

Diumenge, 7 de febrer de 2010. *"Defensa civil, defensa militar"*. Itinerari urbà.

Diumenge, 21 de febrer de 2010. *"Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945"*. Visita guiada.

Diumenge, 28 de febrer de 2010. *"Contes per a tots. El viatge del Lluís"*. Activitat familiar.

Diumenge, 7 de març de 2010. *"Espais i símbols del poder"*. Itinerari.

Diumenge, 14 de març de 2010. *"Contes per a tots. Festa al carrer"*. Activitat familiar.

Diumenge, 21 de març de 2010. *"Una esperança desfeta. Sabadell 1931-1945"*. Visita guiada.

Diumenge, 28 de març de 2010. *"Defensa civil, defensa militar"*. Itinerari.

Diumenge, 4 d'abril de 2010. *"Visita dinamitzada a la Casa Turull"*

Diumenge, 11 d'abril de 2010. *"L'Enigma del vapor"*. Visita teatralitzada.

Diumenge, 9 de maig de 2010. *"El Museu d'Art de Sabadell"*. Visita guiada.

Diumenge, 23 de maig de 2010. *"Gràcia, un barri entre tres segles"*. Visita guiada.

Diumenge, 6 de juny de 2010. *"Taller amb els gegants de Gràcia"*. Activitat familiar.

Diumenge, 6 de juny de 2010. *"El temple de les aigües"*. Visita guiada.

Diumenge, 13 de juny de 2010. *"Les Maculatures de Tharrats"*. Visita guiada i taller familiar.

Diumenge, 20 de juny de 2010. *"Barri a barri"*. Itinerari.

Diumenge, 4 de juliol de 2010. *"Les Maculatures de Tharrats"*. Visita guiada i taller familiar.

Diumenge, 18 de juliol de 2010. *"Il·lumina't"*. Activitat familiar.

Diumenge, 17 d'octubre de 2010. *"Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica"*. Visita guiada.

Diumenge, 7 de novembre de 2010. *"David Graells. Com qui no diu res"*. Visita guiada.

Diumenge, 21 de novembre de 2010. *"Històries de Sabadell"*. Teatre.
Diumenge, 5 de desembre de 2010. *"Visita dinamitzada a la Casa Turull"*.
Diumenge, 12 de desembre de 2010. *"David Graells. Com qui no diu res"*. Visita guiada.
Diumenge, 19 de desembre de 2010. *"Visita teatralitzada al Safareig de la Font Nova"*.

Esdeveniments ciutadans

Sant Jordi

Dissabte 24 d'abril, a la tarda. *Sabadell escrit i descrit*. Itinerari.

Dins el programa d'activitats de Sant Jordi el museu proposà un itinerari literari pel centre de la ciutat, amb l'objectiu de posar en valor els autors i editors locals.

La ruta literària proposava un recorregut pel Sabadell de finals del XIX i primera meitat del XX, aproximadament. No es tractava d'un recorregut cronològic, perquè es fa sobre el terreny, però sí que volia oferir una pinzellada sobre els escriptors que han nascut i viscut a la nostra ciutat, tot apropant-nos a la seva aportació cultural. No només els escriptors hi tenen cabuda; a la ciutat hi va haver també altres persones inquietes que van jugar un destacat paper en la difusió cultural (impressors, mecenes, intel·lectuals, editors, promotors, etcètera). La ruta passava també pels indrets que han estat importants en la vida cultural de la ciutat.

El recorregut transcorria per diferents carrer del centre de la ciutat.

Descobreix Sabadell

Els dies 24 i 25 d'abril es celebraren les jornades Descobreix Sabadell, organitzades per l'Ajuntament de Sabadell. En horari de matí i tarda, els museus i diferents punts patrimonials obriren les portes a la ciutadania, i s'oferiren visites guiades.

Aplec de la Salut

Diumenge 9 de maig, d'11 a 14. Visites guiades al Museu d'Art de Sabadell.

Diumenge 9 i dilluns 10 de maig, d'11 a 14. Visites guiades a la Torre de l'Aigua.

Dissabte 8, d'11 a 14, diumenge 9 d'11 a 14 i de 18 a 20 i dilluns 10 de maig d'11 a 14 i de 17.30 a 19.30. Visites guiades a l'ermita de Sant Iscle i Santa Victòria.

XI Mostra de curtmelatge. Festival d'estiu 30 nits

Dates: dimecres 7 i 21 de juliol del 2010

Horari d'exhibició: 2/4 d'11 de la nit

Lloc: Pati MAS (entrada pel carrer de les Comèdies, 2)

Comissariat: Elisabet Giravent

Col·laboració: Cines Imperial

Es van fer dues sessions, cada una d'elles amb una programació diferent.

La primera sessió, dia 7, estigué dedicada a les escoles de cinematografia de l'estat Espanyol i a les productores independents. La segona sessió, del dia 21, es dedicà, seguint la línia encetada l'any 2002, a les produccions d'un país convidat en aquest cas Polònia.

Aquesta edició també comptà amb la participació del públic que pogué votar el curt que més li havia agradat en cada una de les sessions. Es tramet una carta a les escoles guanyadores per fer-los saber el veredict de dels espectadors i es fa una nota de premsa a fi de fer-ho públic en els mitjans de comunicació locals. Pel que fa als curts espanyols el més votat va ser *Fácil* de Francesc Cànovas de CECC de 2008 i del curts de Polònia es va premiar *L'ou (Jajko)*, un curt de ficció de l'any 1982.

Les escoles convocades de l'estat espanyol van ser les següents: ECAM-Madrid, ESCAC-Barcelona, CECC-Barcelona, MICRO OBERT-Barcelona, IDEP-Barcelona, OBSERVATORIO DE CINE Barcelona, AICB-Barcelona, SAROBE-Gipúzkoa, EGACI -Galicia, Escuela de Imagen i Sonido -Vigo(Pontevedra), Escuela de Cine de Ponferrada -Ponferrada, EAC-Madrid, EAV Escuela de Artes Visuales-Madrid, Séptima Ars-Madrid, Escuela de Cine i Video-Andoaín-Guipúzcoa, IMVAL-Bilbao, MFA-Palma de Mallorca (Mallorca), Zona 6 Media Digital - Balerars, EIMA-Madrid, ECA-Escuela de Aragon, Centro de Estudios Ciudad de la Luz -Alicante, EAP- Escuela de Animación Plástilina - Barcelona, 9zeros -Escuela de Tecnicas de Animacion de Catalunya - Barcelona, Toon Factory,

L'escola convidada de Polònia va ser The Polish National Film, Tv And Theater School. Andrzej Bednarek

A l'annex de la memòria s'inclou el programa de la sessió dedicada a les escoles de l'estat espanyol i la dedicada a Polònia.

Vacances escolars d'estiu

Els Museus Municipals ofereixen totes les activitats del seu catàleg a les escoles, espais i altres col·lectius que organitzen casal per als nens i nenes de la ciutat.

Festa Major

Horari especial de Festa Major: al MAS i al MHS el 4 de setembre, d'11 a 14 i de 17 a 21 h., 5 de setembre, d'11 a 14 i de 17 a 21 h. i 6 de setembre, d'11 a 14 i de 17 a 21 h. i al VBV el 4 de setembre, de 17 a 18 h., 5 de setembre, de 17 a 18 h. i 6 de setembre, de 17 a 21 h.

- *Visites guiades:*

Durant el dies de Festa Major els MMS van organitzar visites a diferents edificis patrimonials, itineraris pel centre de la ciutat i pel rodal i activitats per als més petits.

.MUSEU D'HISTÒRIA DE SABADELL. Exposicions permanents i exposicions temporals: *Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica* (Al Museu d'Història i al Casal Pere Quart).

.VAPOR BUXEDA VELL: DEL VAPOR A L'ELECTRICITAT. Dilluns dia 6.

.MUSEU D'ART DE SABADELL . Exposicions permanents i exposicions temporals:

David Graells (1910- 1992). Com qui no diu res...

- *Visites guiades a edificis patrimonials:*

. Forns i Obrador de Ceràmica dels Escaiola (s. XVIII). 4 de setembre. Visita lliure de 10 a 2 i de 5 a 9. Visita guiada de 18 a 20 h. Hi col.labora: Ventura.

. Casa Duran: 4 de setembre, d'12 a 14 i de 18 a 20.30 h., 5 de setembre, d'12 a 14 i de 18 a 20.30 h. i 6 de setembre, d'12 a 14 i de 18 a 20.30 h.

Les visites sempre són guiades.

. Campanar de Sant Fèlix: 5 de setembre, d'12 a 14 i de 17 a 21 h. i 6 de setembre, d'12 a 14 h. Les visites sempre són guiades.

. Torre de l'Aigua : 5 de setembre, d'12 a 14 h. i de 18 a 20 h. i 6 de setembre, d'12 a 14 h. i de 18 a 20 h. Les visites sempre són guiades.

. L'arsenal i polvorí de l'Aeroport : 5 de setembre, d'12 a 14 h. i 6 de setembre, d'12 a 14 h. Les visites sempre són guiades. Hi col.labora: AENA i Club de Tir de Sabadell.

- *Visites a edificis patrimonials*

. Sagristia de Sant Fèlix. Museu d'objectes litúrgics. Organitza: Parròquia de Sant Fèlix

. Espai Natura Caixa Sabadell - Museu d'Eines del Camp. Masia de Can Deu. 6 i 7 de setembre. Horari: De 10:30 a 14:30 i de 16 a 20 h. Amb visites guiades. Organitza: Obra Social Caixa de Sabadell.

. Edificis modernistes de Caixa Sabadell. 6 i 7 de setembre. Horari: d'11 a 14 i de 17 a 21. Visites guiades: a les 12 i a les 18 h. Organitza: Obra Social Caixa Sabadell

- . Edifici Sallarès Deu / CASSA/ Museu de l'aigua. Visites comentades cada mitja hora al Museu i l'edifici modernista. Organitza: Companyia d'Aigües de Sabadell.
- . Col·legi de l'Escola Pia i l'església de Sant Agustí. 7 de setembre. Horari de 18 a 21 h. Organitza: Col·legi de l' Escola Pia.
- . Gremi de Fabricants. Organització: Gremi de Fabricants

- *Itineraris*

- . El Molí i el Pou de Glaç de Sant Oleguer. 5 de setembre, d'11 a 13 h: 23 persones i 6 de setembre, d'11 a 13 h.:
- . Sabadell barri a barri. Dilluns 6, de 10 a 13 h. Visita amb autobús.
- . Sabadell escrit i descrit. Diumenge 5 a les 21:30. Històries al carrer. Dissabte 4, a les 21.30 .
- . Espais i símbols de poder. Diumenge 5, de 21.30 a 23h.

- *Activitats infantils*

- . *Què s'hi amaga?* Al Museu d'Història de Sabadell. Dissabte 4, diumenge 5, dilluns, 6, d'1 a 14 i de 17 a 21.
- . *Fixa-t'hi.* Al Museu d'Art de Sabadell. Dissabte 4, diumenge 5, dilluns, 6, d'1 a 14 i de 17 a 21.
- . *Viatgem per la història de Sabadell.* Al Museu d'Història de Sabadell. A càrrec de la companyia Al Galliner . Dissabte 4 a les 11 i a les 13.
- . *L'enigma del vapor.* Al Vapor Buxeda Vell. A càrrec de La companyia Al Galliner . Dissabte 4 , a les 18, a les 19 i a les 20 i diumenge 5 a les 18, a les 19 i a les 20.
- . *Fem safareig!* Al Safareig de la Font Nova. A càrrec de la Grup d'Animació del Ciervo. Diumenge 5, a les 12 , a les 13, a les 19:30 i a les 20:30
- . *Il·lumina't.* Dilluns 6, d'11 a 14 i de 17 a 20. A càrrec d'Arqueolític.

ART A L'ABAST. X Fira d'art i disseny, en el marc de la Festa Major

Dates: 4 i 5 de setembre Festa Major de Sabadell
 Horari d'obertura al públic: 11 a 14 i de 18 a 20 h.
 Lloc: Plaça de l'Imperial
 Organitza: Museus Municipals de Sabadell

En el marc de la Festa Major de 2010 es celebrà la desena edició de la fira, els dies 4 i 5 de setembre a la plaça de l'Imperial, ja que la plaça del Gas, on es feia habitualment la Fira es trobava en obres.

La Fira d'Art i Disseny *Art a l'Abast* té un doble objectiu:

- Facilitar l'accés del gran públic al món de l'art, presentant propostes artístiques fora dels seus àmbits propis, com poden ser les galeries d'art i els museus, i comercialitzant-les a un preu econòmic, fàcilment a l'abast de tota aquella persona interessada.

- Oferir als artistes que visquin a la ciutat i a la comarca un espai on, d'una manera lliure i directa, poden donar a conèixer i comercialitzar les seves propostes artístiques.

La participació queda oberta a tota persona interessada, que visqui a Sabadell o a la comarca, i que ofereixi propostes artístiques sense cap límit de tema, tècnica ni corrent estètica; així queden inclosos: la pintura, el dibuix, l'escultura, la fotografia, els objectes de disseny, entre d'altres. Queden excloses totes aquelles entitats o col·lectius que d'una manera habitual comercialitzen en l'art.

Els treballs es venen a un preu màxim de 40 Euros. Els beneficis de les vendes són íntegrament per a l'artista. Cada persona és responsable del trasllat, la venda i l'atenció al públic els dies de la Fira. L'organització no es responsabilitza en cap cas de qualsevol desperfecte que puguin patir les obres o de qualsevol anomalia que pugui succeir durant la Fira.

Hi hagueren 27 sol·licituds i totes foren acceptades. Finalment, tres persones es van donar de baixa i el nombre d'assistents reals va quedar en 24.

Aplec de Sant Nicolau

Dilluns, 6 de desembre. *L'ermita de Sant Nicolau*. Visita guiada.

Festes de Nadal

Durant les vacances escolars de Nadal es van oferir diferents propostes per visitar els Museus Municipals, a través d'un seguit de tallers i jocs. Al Museu d'Art, es realitzaren tallers artístics i de creativitat lligats a l'exposició "David Graells, com qui no diu res" i, al Museu d'Història, jocs i activitats esportives lligades a l'exposició "Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica".

Les activitats del Museu d'Art s'encarregaren a Experimentem amb l'Art i les del Museu d'Història a Joan Esteve.

Els tallers s'adrecen a grups amb nens i nenes d'entre 4 i 12 anys. Les places per a cada sessió s'atorgaven per ordre d'arribada i eren limitades. No hi havia inscripció.

Les activitats programades van ser:

. Dimarts /28:

Mil llocs, una ciutat. Com representaria David Graells el Sabadell actual? En aquest taller farem un procés de creació artística per reinterpretar la nostra ciutat, a partir de diverses tècniques. De 2/4 d'12 a 1 al MAS.

Fes el teu joc de memòria!. A partir dels objectes que es mostren a l'exposició dels esports a Sabadell farem un joc de memòria que després podreu emportar-vos a casa. De 2/4 de 6 a 7 al MHS.

. Dimecres /29:

Construïm el circuit de motos GP!. Entre tots construirem tot el necessari per fer un circuit: les pistes i les motos. De 2/4 d'12 a 1 al MHS. Assistents:39

Participa a la cursa de motos GP!. Ens farà falta habilitat, concentració i una mica de sort per que la nostra moto avanci pel circuit. De 2/4 de 6 a 7 al MHS.

. Dijous/ 30:

Vine a córrer!. Provarem les postures dels diferents esports, els reptes, les normes. Com s'agafa la pilota, com es tira ?. De 2/4 d'12 a 1 al MAS. Assistents:12.

Joc d'ombres. Veurem el contrast entre els dos colors bàsics de la paleta de David Graells, el blanc i el negre. Experimentarem amb les nostres ombres i construirem un mural col·lectiu on la línia i es contorns prendran protagonisme. De 2/4 de 6 a 7 al MAS.

. Divendres /31:

Màgia en moviment. La fira, les disfresses, els pallsos i el circ són uns dels temes de David Graells per representar la festa. Nosaltres descobrirem els protagonistes d'aquestes obres i crearem els nostres propis personatges, al qual dotarem de moviment.

De 2/4 d'12 a 1 al MAS.

. Diumenge /2

Gimcana esportiva. Mirarem amb atenció l'exposició per després fer una gimcana on tindreu de provar les vostres habilitats i coneixements sobre l'esport. De 2/4 d'12 a 1 al MHS.

Mil llocs, una ciutat. Com representaria David Graells el Sabadell actual? Farem un procés de creació artística per reinterpretar la nostra ciutat, a partir de diverses tècniques. De 2/4 d'12 a 1 al MAS.

. Dimarts /4:

Participa a les Olimpíades 2011!. Entre tots construirem els elements i preparem els espais per a la realització de les Olimpíades. De 2/4 d'12 a 1 al MHS.

Participa a les Olimpíades 2011!. Posarem a prova les nostres capacitats esportives: l'agilitat, la resistència, el treball en equip i la concentració. De 2/4 de 6 a 7 al MHS.

. Dimecres/ 5:

Joc d'ombres. Veurem el contrast entre els dos colors bàsics de la paleta de David Graells, el blanc i el negre. Experimentarem amb les nostres ombres i construirem un mural col·lectiu on la línia i es contorns prendran protagonisme. De 2/4 d'12 a 1 al MAS.

Esdeveniments nacionals

Dia internacional dels museus

Amb motiu del Dia Internacional dels Museus, que és el 18 de maig, els museus de Catalunya participen en una activitat comuna: *Descobreix una joia del museus!*, que compta amb el suport de l'Institut de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, el Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i la Xarxa de municipis de la Diputació de Barcelona.

De col·laboració

Es programaren activitats diverses amb d'altres entitats, entre les que destaquem:

Amics de l'Art Romànic de Sabadell

Continuant amb l'habitual programa de conferències que cada any organitzen els Amics de l'Art Romànic de Sabadell, durant el 2010 s'han celebrat 7 conferències. Han estat les següents:

20 de gener de 2010. *Les novetats del Conjunt Episcopal d'Ègara. Sant Pere de Terrassa.* A càrrec de Antonio Moro i Gemma Garcia.

17 de febrer de 2010. *Tarragona: del romà al romànic.* A càrrec de Joan Codina.

17 de març de 2010. *Les últimes troballes a Sant Quirze de Colera.* A càrrec de Jordi Merino.

21 d'abril de 2010. *Noves aportacions sobre el sistema defensiu del Sabadell Medieval.* A càrrec d'Albert Roig i Jordi Roig.

19 de maig de 2010. *Els tresors votius en època visigoda a la Península Ibèrica.* A càrrec d'Àngels Casanovas.

27 d'octubre de 2010. *Visita guiada: d'Arraona a Sabadell. Museu d'Història.* A càrrec de Mercè Argemí.

17 de novembre de 2010. *Pel romànic del Nord de la comarca del Bages: Balsareny-Castellnou.* A càrrec de Francesc Villegas.

Amics de Medievàlia de Sabadell

Han demanat la sala d'actes per realitzar les següents conferències:

6 de maig de 2010. *Presentació de Medievàlia 2010.*

15 de maig de 2010. *La presència activa de les dones a la Catalunya Medieval.* A càrrec de Teresa Ma. Viñolas i Vidal.

IX Cicle de concerts de música de cambra al museu

16 de febrer de 2010. *Concert a càrrec del Grup de Guitarres i l'aula de Música de Cambra.*

23 de febrer de 2010. *Concert a càrrec del Sextet d'Acordions i l'aula de Música de Cambra.*

16 de març de 2010. *Concert a càrrec del Grup de Flautes de Bec i l'aula de Música de Cambra.*

23 de febrer de 2010. *Concert a càrrec de la Coral de Cambra i l'aula de Música de Cambra.*

2.2.4 Publicacions

Les noves publicacions editades i/o distribuïdes durant l'any 2010 des dels MMS han estat les següents:

- Una esperança desfeta. Sabadell, 1931-1945. Catàleg
- Les maculatures de Tharrats. Editat per la Direcció de Comunicació de la Diputació de Barcelona. Catàleg
- El Templet de les Aigües. Dia internacional dels museus. La joia del museu. Catàleg
- David Graells, com qui no diu res (1910-1992). Catàleg.
- Què en saps de l'esport a Sabadell? Una ullada històrica. Catàleg
- Edició de Xemeneies de Sabadell. Un recorregut històric. Opuscle de patrimoni

El llibret compta amb un complement interactiu: un CD amb l'inventari i catàleg de les 45 xemeneies industrials conservades a Sabadell, descrites i fotografiades exhaustivament. Tant el llibret com les fitxes del catàleg han estat redactats pel tècnic del MHS Genís Ribé i Monge i per l'arquitecte sabadellenc Josep Maria Masagué i Torné. Les fotografies actuals d'aquests elements són obra del fotògraf local Juanma Peláez. En la recerca i documentació d'arxiu d'aquests elements també hi ha participat l'historiador local Ricard Oliva, i el càlcul de totes les alçades l'ha portat a terme l'empresa Astergeo SL, dirigida per Javier Lliso, mitjançant un conveni de col·laboració.

Aquest opuscle va ser guardonat amb una Menció Especial dels Premis Bonaplata 2010, en la categoria del Premi Especial de Patrimoni. En aquest sentit, el tècnic Genís Ribé va assistir a l'acte de lliurament d'aquests Premis que va tenir lloc el 13 de desembre, a la seu del Col·legi d'Enginyers Industrials de Catalunya, a Barcelona.

- Mapa Arqueològic de Sabadell. Actualització dels continguts del CD interactiu

El mes de març de 2009 es va fer l'encàrrec d'actualització d'aquest CD interactiu que havia estat editat l'any 2007 en motiu de l'exposició *Furgant la terra*, als arqueòlegs Xavier Carlús, Oriol Vicente i Noemí Terrats. Els objectius de l'encàrrec van ser:

- Revisar els continguts del CD editat l'any 2007 (fitxes de la base de dades, localització dels jaciments, fotografies, noves referències bibliogràfiques, etc.).
- Actualitzar les dades del gener de 2005 fins setembre de 2009, incorporant les noves informacions de les noves intervencions arqueològiques realitzades al terme municipal de Sabadell en aquest període.

Al llarg de l'any 2010 s'han anat finalitzant les diferents tasques encomanades, la informació derivada de les quals ha estat lliurada al Museu d'Història de Sabadell en format digital i còpia impresa:

- s'han incorporat 35 jaciments nous
- s'han actualitzat 12 fitxes preexistents
- s'han realitzat les visites pertinents als jaciments fitxats
- s'han fotografiat els nous jaciments
- s'han establert les coordenades dels nous jaciments
- s'han revisat les entrades anteriors a l'any 2007
- s'ha actualitzat la base de dades preexistent (llistat en Excel.03 dels jaciments modificats i llistat en Excel.03 amb els EPA actualitzats).

Les dades s'han extret, principalment, del Museu d'Història de Sabadell (MHS), de l'arxiu del Servei d'Arqueologia del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i d'informacions orals. Es fa constar la col·laboració de Gemma Hernández, Araceli Martín i Xavier Maese del Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya.

La base de dades actualitzada va ser transferida al departament de l'IAS pertinent, tal com es va fer en el moment de l'edificació de l'any 2007.

Aquest encàrrec del Museu d'Història es plantejava amb una doble intenció:

- estudiar la possible reedició del CD.
- estudiar la possibilitat de crear un link a la web municipal que permeti visualitzar aquest nou mapa actualitzat on-line.

Finalment, s'ha proposat generar un link a la web municipal que permeti activar aquesta mapa interactiu i base de dades que posarà a l'abast dels usuaris i navegants una important informació, textual i gràfica, sobre el

patrimoni arqueològic de Sabadell. S'han iniciat les gestions per realitzar aquesta aplicació en coordinació amb la secretaria tècnica del Departament de Cultura i l'IAS.

El Mapa Arqueològic de Sabadell es visualitza amb la plataforma del Google Earth, per tant caldrà que l'usuari disposi d'aquest programa en el seu equip. Com que es tracta d'un programari de lliure accés, es pot generar, també, un link perquè l'usuari se'l pugui baixar.

- Revista Arracona, núm.32
- Activitats per a grups 2010- 2011

Recull de totes les activitats que els museus ofereixen per a ser realitzades en grup, ja sigui escolar, familiar o procedent de qualsevol altre col·lectiu. Els continguts estan ordenats amb l'índex següent: Presentació, Els museus recomanen, on es destaquen les activitats més noves o importants del curs, Notícies, que descriuen en petits *flashos* fets ocorreguts als museus i que poden ser d'interés, Catàleg d'activitats, classificades en els següents apartats (Pels més menuts, activitats adreçades a infants de 2 a 5 anys, Què són els museus municipals de Sabadell?, les que tenen com objectiu explicar els museus i el seu funcionament, Les col·leccions, les relacionades amb els continguts de les sales dels museus, Els museus al territori, agrupa les activitats que es desenvolupen pels carrers de la ciutat i per diferents indrets del rodal, Històries de Sabadell, són les activitats que de forma més informal s'endinsen en algun aspecte de la història de la ciutat, Altres, la xerrada a l'escola i les visites en anglès i Exposicions temporals, les que s'ofereixen cada any), Quadre resum, que recull el títol, el nivell al que s'adreça, la durada i el preu de cada activitat i Mapes, per localitzar els museus i els edificis patrimonials que es visiten.

2.2.5 Programa pedagògic

Anàlisi i valoració de l'actual programa pedagògic

La unificació dels diferents programes de treball dels museus en un de sol brindava una molt bona oportunitat per a l'anàlisi i la reflexió entorn les activitats didàctiques existents.

La llarga trajectòria d'oferta didàctica que els museus han viscut, ha generat una gran quantitat d'activitats que ara calia avaluar tant des dels continguts com des de la forma amb la idea d'aprofitar tot aquest potencial en el marc d'una renovada organització, més d'acord amb els museus existents i amb la societat en general. Per la qual cosa s'encarregà a una empresa externa, amb experiència i reconeguda en el sector, Artimetria, la realització d'aquestes tasques.

Durant aquest any s'ha iniciat la tasca d'avaluació de la oferta didàctica existent als museus en la seva totalitat, entesos com un conjunt, val a dir que aquest

aspecte és especialment complex si és té en compte la magnitud i la heterogeneïtat del catàleg d'activitats dels museus, i el disseny de noves estratègies i activitats.

Per a l'any 2012 es començaria a implementar els resultats, amb la programació de noves activitats.

L'oferta d'activitats per a grups 2010-2011

Ja siguin procedents de centres educatius o d'altres entitats o col·lectius, s'ha presentat organitzada sota aquests epígrafs:

1. Què són els museus municipals de Sabadell?

Es proposen visites per conèixer els museus com institucions ciutadanes: quan es va inaugurar cada museu, amb quin objectiu, perquè estan en edificis històrics, quines són les seves funcions...

2. Pels més menuts

Aquest apartat recull i descriu les activitats adreçades als infants a partir dels 2 anys i fins els 5 anys, quan acaba el període d'educació infantil.

3. Les col·leccions dels Museus

Els continguts dels museus, les seves exposicions permanents, expliquen i il·lustren la història de Sabadell que moltes vegades és la història de Catalunya.

4. Els museus al territori

Proposa visites a diferents espais patrimonials de la ciutat, ja sigui a edifici històric ja a partir de recorreguts per diferents carrers de la ciutat i camins del rodal.

5. Històries de Sabadell

Es tracta d'activitats de format divers que de vegades tenen un component més lúdic que acadèmic, sempre amb l'objectiu de conèixer diferents facetes de la història de Sabadell.

6. Altres activitats

Sota aquest epígraf es troben les visites a edificis, les sales del museu o itineraris realitzats en anglès i les xerrades de formació professional.

El catàleg detallat de les activitats el trobareu a l'annex corresponent de la memòria.

Novetats curs 2010-2011

Per al curs 2010- 2011 els Museus Municipals han treballat temes relacionats amb la indústria tèxtil, la memòria històrica i els retrats de la col·lecció del Museu d'Art i han elaborat activitats relacionades amb aquests temes, així com activitats específiques a les exposicions temporals, ja especificades en anteriors apartats.

Pel que fa al tema de la història de la indústria tèxtil, s'han dissenyat dues activitats adreçades a les franges d'edat de 3 a 6 anys.

. Projecte Cric-crec, el teler

El projecte ha estat elaborat pels Museus Municipals de Sabadell, el servei d'Educació de l'Ajuntament de Sabadell i pel Ceif Vapor Buxeda Nou, de forma conjunta.

És fruit de dues inquietuds i una iniciativa. Per una banda la voluntat del grup de mestres del Ceif Buxeda Nou de treballar amb els seus alumnes el tema dels vapors i del tèxtil a la seva escola, per l'altra, la preocupació que tenen els museus de col·laborar en la formació dels ciutadans a partir de l'experiència i els coneixements que tenen sobre el tema del tèxtil. Al desenvolupament del projecte hi ha col·laborat el programa Ciutat i Escola.

L'objectiu de l'activitat "Cric-crec el teler" és donar a conèixer als infants d'entre 2 i 3 anys l'activitat tèxtil, basada en el treball de la llana, que va caracteritzar Sabadell durant més de 150 anys.

Per tal de fer-ho possible, s'han dissenyat una sèrie d'activitats que es reuniran en una maleta didàctica i s'oferirà als Ceif, a les escoles bressol i als alumnes d'infantil de les escoles de primària.

L'oferta d'aquesta activitat es gestionarà des dels Museus Municipals.

La prova pilot es portarà a terme al Ceif Vapor Buxeda Nou. Es tractarà d'una posada en pràctica que ens permetrà avaluar l'idoneïtat de les activitats proposades, tant pel que fa als continguts com a l'execució.

Al final d'aquesta experiència s'obtindrà una activitat comprovada i avaluada que es podrà proposar a tots els centres educatius de la ciutat.

Fases del projecte: Redacció, posada en pràctica i avaluació.

La primera fase es va portar a terme durant el curs 2009- 2010. La segona es portarà a terme durant el segon i el tercer trimestre del curs 2010-

2011 i l'avaluació i correcció de l'activitat serà durant el tercer trimestre, per tal de posar-la a disposició de tots els centres interessats a partir del curs 2011-2012.

Al Ceif VBN hi participaran dos grups de 2-3 anys, el que vol dir un nombre aproximat de 45 infants.

Es van realitzar diverses reunions entre els Ceif VBN i els MMS i es van buscar assessoraments tant per a la redacció del conte (Aurora Rincón) com per fer possible tota la part de manipulació de material i treball pràctic (Francesc Mañosa).

La posada en pràctica queda desglossada en 5 punts: activitat inicial, Observació i familiarització amb l'espai d'un vapor tèxtil, matèria, maquinària i Obtenció de la peça de roba. Resultat final de tot el procés.

El resultat final serà un "kit" amb els materials i les instruccions per portar a terme l'activitat *Cric Crec, el teler* en el si de les escoles que ho sol·licitin.

- La Musa i el fil de llana

Aquesta activitat ha estat dissenyada per Dolors López, de l'ICE de la Universitat de Barcelona.

Objectius: Familiaritzar als infants amb la matèria llana i amb els processos necessaris per tal d'aconseguir una tela de llana. Mostrar la funció tan important que té la llana en el cos del xai/ ovella i l'ús que en fem les persones.

Dinàmica: L'activitat es desenvolupa amb la Musa i la seva àvia. Els infants s'emporten un exercici per fer a l'escola que consisteix en pintar una peça de roba per a la Musa i una invitació a inventar una història al voltant d'aquesta peça de roba. La història la poden enviar als MMS i es podran penjar a la web.

- Espais i símbols de poder

Arran de l'exposició "Una esperança desfeta" s'ha desenvolupat aquest itinerari que s'oferirà de forma permanent, el qual té per objectiu relacionar diferents espais urbans amb fets ocorreguts abans, durant i immediatament després de la Guerra Civil.

El recorregut té diverses parades tant davant d'edificis com en els espais públics de la nostra ciutat, que han estat protagonistes durant el període que va des de la proclamació de la Segona República a la victòria de les tropes nacionals a la Segona Guerra Civil.

S'explica perquè eren espais de poder, el que hi va succeir-hi, i s'assenyalen els elements arquitectònics, la majoria simbòlics, que hi pugui haver i que serveixen per descriure aquesta etapa històrica.

2.2.6 La comunicació

Durant el 2010 s'ha continuat treballant per millorar la comunicació de les exposicions i activitats programades pels MMS, a través de diverses accions

- Pàgina WEB dels MMS.
S'ha encarregat l'elaboració d'una pàgina web específica dels MMS, que formarà part de la pàgina web general de l'Ajuntament.
- S'ha continuat el nou format elaborat durant els 2009 dels materials de difusió, ens referim a la invitació, díptic/tríptic, cartell i fulls de sala.

Destaquem la creació d'un nou format de material de difusió, el punt de llibre per cadascuna de les exposicions produïdes pels museus municipals, que amb la col·laboració de les biblioteques municipals es distribuirà en la secció de préstecs de llibres.

- S'ha continuat l'edició de la revista *d'activitats per a grups 2010-2011*, d'acord amb el calendari escolar.
- S'han intensificat les relacions amb els mitjans de difusió existents, premsa, ràdio i televisió.
- S'ha participat a fires i events afins, com pot ser la *Fira de Turisme* de Barcelona.
- S'han elaborat de dossiers de premsa.
- S'han mantinguts els *mailings* generals i específics, així com les agendes diverses.
- S'han continuat amb els intercanvis de publicacions.

2.2.7 Col·laboracions amb altres departaments i entitats

Amb d'altres departaments de l'Ajuntament de Sabadell

S'han continuat les col·laboracions habituals i continuades amb d'altres departaments de l'Ajuntament de Sabadell així com amb entitats locals o nacionals per al desenvolupament de diferents accions.

Amb la Regidoria d'Educació. Participació en el Programa Ciutat i Escola

Des dels Museus Municipals de Sabadell s'ha continuat participant amb el programa *Ciutat i Escola* del Departament d'Educació, amb l'assistència a reunions del Consell d'Entitats, del qual som membres de la Junta, així com en la inclusió de les activitats per escolars que fa el museu en la seva revista i en la pagina web. Tanmateix s'ha col·laborat en càlcul i en la tramesa de les dades del públic escolar, per nivells educatius, que ha participat a cada una de les activitats dels Museus Municipals de Sabadell.

La presentació del programa Ciutat i Escola pel curs 2009-2010 es va portar a terme el dia 16 de setembre a l'Auditori d'UNNIM Obra Social.

Pati del Museu d'Art. Regidoria de Cultura

Durant l'any el pati del MAS ha estat utilitzat per portar-hi a terme diverses programacions de la Regidoria de Cultura, com el Festival 30 Nits i la Festa Major.

Entitats locals i nacionals

Concurs de dibuix CASSA

Els MMS col·laboren, com és habitual, en els premis de dibuix de CASSA, en els quals participà Meritxell Casadesús, com a membre del jurat, el dia 16 de març.

Concurs de pintura ràpida. Agrupacions Professionals Narcís Giralt/ Aplec de la Salut

Els MMS col·laboren, com és habitual, amb les Agrupacions Professionals Narcís Giralt en el concurs de pintura ràpida, durant l'Aplec de la Salut de Sabadell, el dia 9 de maig, i en el qual participà Meritxell Casadesús, com a membre del jurat.

Xarxa de Museus Locals. Diputació de Barcelona.

Els MMS participen a la Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona, creada per afavorir el treball en comú i la difusió dels museus que la conformen, des de tots els àmbits, ja sigui conservació, documentació i restauració dels fons, exposicions itinerants, publicitat, activitats pedagògiques, etc.

ODA. Oficina de Difusió Artística. Diputació de Barcelona.

Els MMS participen activament a l'ODA, Oficina de Difusió Artística de la Diputació de Barcelona, creada per afavorir el treball en comú i la difusió en l'àmbit de la creació artística contemporània.

Com és habitual, durant aquest any la col·laboració s'ha centrat bàsicament en participar en algunes de les exposicions itinerants que patrocinen, així com assistir a les reunions de treball.

Comissió d'arts visuals. Subdirecció General de Difusió Artística. Direcció General de Cooperació Cultural. Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació de la Generalitat de Catalunya

Els MMS formen part de la comissió d'arts visuals, encarregada d'elaborar propostes de noves exposicions itinerants per al 2009-2010, entre d'altres temes d'interès i de debat per al plenari de programadors d'arts visuals, que es reuneix al llarg de l'any.

La comissió està formada, a més, per Jordi Abelló de Tarragona, Jesús Navarro de Lleida, Gisel Noé de Mataró, Ció Pallarès d'El Vendrell, Carme Sais de Girona, Pepa Ventura de Mollet del Vallès i Leonardo Escoda de Tortosa.

Enguany cal destacar especialment la participació a les reunions de treball que s'han convocat per al projecte de creació d'un fons d'art contemporani català.

Institut Municipal del Paisatge urbà de Barcelona. Ruta europea del Modernisme

Els MMS continuen adherits a la Ruta Europea del Modernisme promoguda per l'Institut Municipal de Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida de Barcelona. L'objectiu de la Ruta Europea del Modernisme és promocionar els valors culturals i artístics del modernisme a Europa i arreu del món i revaloritzar aquest element cultural comú que caracteritza el canvi de segle del XIX al XX.

2.3 Dades d'assistència

MAS

2010	INDIVIDUAL	GRUP		TOTAL
	Visitants	Núm.	Visitants	
gener	423	18	417	840
febrer	513	21	443	956
març	549	25	558	1107
abril	143	48	1241	1384
maig	186	22	596	782
juny	153	12	279	432
juliol	3137	1	40	3177
agost	120	0	0	120
setembre	5336	3	80	5416
octubre	260	6	194	454
novembre	160	35	822	982
desembre	186	18	445	631
TOTAL	11166	209	5115	16281

MHS

2010	INDIVIDUAL	GRUP		TOTAL
	Visitants	Núm.	Visitants	
gener	665	30	696	1361
febrer	925	39	904	1829
març	953	34	836	1789
abril	563	80	1713	2276
maig	2659	70	1735	4394
juny	541	40	1145	1686
juliol	369	18	396	765
agost	64	0	0	64
setembre	11019	2	53	11072
octubre	559	29	658	1217
novembre	761	58	1378	2139
desembre	685	28	749	1434
TOTAL	19763	428	10263	30026

CAPÍTOL V. ANNEXOS

PROGRAMA DE LA XI MOSTRA DE CURMETRATGES

- *PRIMERA SESSIÓ: ESCOLES DE CINEMATOGRAFIA DE L'ESTAT ESPANYOL*

Dimecres 7 de juliol

LCD, Diego Villasmil

Ficció, HDV, color, 4'

Guió i direcció: Diego Villasmil

Fotografia: Carmelo Viera

Repartiment: Alfons Viñas, Carlos Wong, Oriana Vargas.

Sinopsi: Un molt preuat CD circula de mà en mà a través de tots els mitjans possibles.

EICB, 2008

La nadadora, Gemma Vidal

Ficció, 35mm, color, 10'

Guió: Almudena Cendrero

Direcció: Gemma Vidal

Fotografia: Ezequiel Sigotto

Repartiment: Sandra Arpa, Miguel Catarecha

Sinopsi: Després d'una discussió, la Maria surt a trobar la seva parella, però ell sembla que es tanqui a qualsevol mena de reconciliació.

ECAM, 2009

Sinfonía cotidiana, Isaac Garcia

Ficció, 35mm, color, 8'15

Guió i direcció: Isaac Garcia

Fotografia: Ekhy Pinedo

Repartiment: Alba Yanyez, Manuel Ceder.

Sinopsi: Com cada dia ella es lleva, s'arregla i se'n va a treballar. Com cada dia queda amb els amics... Com cada dia?

CECC, 2008

Lluvia, Diego Agudo Pinilla

Animació, 3'46

Realització: Diego Agudo Pinilla

Sinopsi: Un home camina sota la pluja. Reflexió animada sobre l'autor suís Alberto Giacometti i la seva obra.

ESDIP- Escuela Superior de Dibujo Profesional, 2002

Carne de mi carne, Patricia Asenjo y Patricia Gil

Animació, 8'10"

Realització: Patricia Asenjo y Patricia Gil

Sinopsi: Quina sinopsi...
ESDIP- Escuela Superior de Dibujo Profesional, 2009

Pablo, Nely Reguera
Ficció, 35mm, color, 13'
Guió i direcció: Nely Reguera
Fotografia: Pau Castejón
Repartment: José Angel Egido, Pablo Derqui, Carla Pérez.
Sinopsi: Una família intenta recuperar la normalitat.
Escándalo Films -ESCAC, 2009

Un maravilloso estado de mísera y morbosa no felicidad
Animació, 3'03
Realització i animació: Mariana Miranda, José Cardoso, Clara Vallvé, Daniel Pino.
9zeros, 2009

Marx no la conocía, Julio González
Ficció, 35mm, color, 12'
Guió i direcció: Julio González
Fotografia: Fernando García
Repartment: Mario Barranco, Laura Naranjo, Ken Appledorn
Sinopsi: Màximo no acaba d'entendre què li passa. Quan té pipí ja no pot pensar en res més, però en veure la noia que li agrada amb un altre li passarà el problema encara que... continuarà sense entendre què té.
EAC- Escuela Andaluza de Cinematografía, 2009

Fácil, Francesc Cànovas
Ficció, 35mm, color, 20'
Guió i direcció: Francesc Cànovas
Fotografia: Ignasi Moreno
Repartment: Joël Minguet, Sonia Segura, Jordi Díaz, Flora Saura
Sinopsi: Una acalorada discussió d'una parella en el chill-out d'una discoteca acabarà en una nit plena de sorpreses inesperades.
CECC, 2008

Fatty cat, Sara Gunyalons
Animació, 2'42
Realització i animació: Sara Gunyalons
9zeros, 2006

SEGONA SESSIÓ: ESCOLA NACIONAL DE CINEMATOGRAFIA DE POLÒNIA
Dimecres 21 de juliol

Amb les mans enlaire (Zpodnjesionymi rekami), 1985
Ficció, b/n, 6'
Guió i direcció: MitkoPanov
Fotografia: Szoda

Repartiment: Krzysztof F., Monika Mozer, Stel Szijc
Sinopsi: Pel·lícula inspirada en una fotografia presa durant la destrucció del gueto jueu de Varsòvia en el decurs de la Segona Guerra Mundial.

Kirk Douglas, 1966

Documental, b/n, 10'

Guió i direcció: Feridun Erol, Marek Piwowski

Sinopsi: Kirk Douglas, en una visita a l'escola de cinema de Lodz, ensenya als alumnes com ser un perfecte cowboy.

El somni americà (American Dream), 2007

Animació, 8'

Jakub Wronski

Melodrama (Melodramat), 2005

Ficció, color, 19'

Direcció: Filip Marczewski

Fotografia: Radek Ladczuk

Repartiment: Alan Andersz, Monika Januszkiewicz, Agnieszka Krukówna

Sinopsi: En un barri marginal, un adolescent té moltes inquietuds sexuals. La seva germana és el seu únic punt de referència i el té força confús.

El naixement de la nació (Narodziny), 2001

Animació, 5'

Kamil Polak

L'ou (Jajko), 1982

Ficció, b/n, 9'

Guió i direcció: Dorota Kedzierzawska

Fotografia: Zdzislaw Najda

Repartiment: Kasia Dziomdziora, Arek Prylukin

Sinopsi: A l'hora de dinar, en un apartament dalt d'un bloc de pisos, hi ha dos nens i un sol ou.

L'eco (Echo), 2009

Ficció, color, 14'

Guió i direcció: Magnus von Horn

Fotografia: Malgorzata Szylak

Repartiment: Radomir Rospondek, Marek Kossakowski, Piotr Skiba

Sinopsi: Dos adolescents, acompanyats per la policia i un psicòleg, s'hauran d'enfrontar a la reconstrucció d'uns fets.

52%, 2007

Documental, color, 19'30

Guió i direcció: Rafal Skalski

Fotografia: Jakub Giza

Sinopsi: Alla Tikhamerova és una nena russa que vol entrar en una prestigiosa escola de ballet clàssic. Les proves són molt dures i ha d'aprofitar tots els moments possibles per preparar-se.

Dos homes i un armari (Dwaj ludzie z szafa), 1958

Ficció, b/n, 14'

Guió i direcció: Roman Polanski

Fotografia: Maciej Kijowski

Repartiment: Jakuba Goldberga, Henryka Klube, Roman Polanski

Sinopsi: Del fons del mar apareixen, de sobte, dos homes i un armari...

PRESENCIA ALS MITJANS DE COMUNICACIÓ

5.1 Notícies de premsa de l'AHS

2 de febrer. "Del Sabadell d'ahir al d'avui en 76 imatges", [referència AHS]. *El Punt*, p. 40.

8 de febrer. "Opinió: no em toqueu els museus", [referència AHS]. *A+Sabadell*, p. 15.

25 de febrer. "L'esperança desfeta pel franquisme anima una extensa miscel·lània", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 8.

26 de febrer. "Museu tèxtil i demagògia", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 13.

8 d'abril. "ICV-EuiA pone en duda la actividad de una fundación con presencia municipal", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 4.

10 d'abril. "L'Entesa celebra que el Museu Tèxtil s'encarregui a l'OAMA", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 8.

23 d'abril. "El d'avui és un gran dia per la historiografia sabadellenca", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 4.

4 de setembre. "Els indrets més emblemàtics obren les seves portes", [referència AHS]. *Diari de Sabadell*, p. 14.

RELACIO D'ENTITATS I PERSONES QUE HAN CEDIT DOCUMENTACIÓ A L'AHS

Abad Sentís, Josep
Acadèmia de Belles Arts Sabadell
ADENC
Aero Club Barcelona-Sabadell
Agrupació Astronòmica Sabadell
Agrupació Coral "La Industrial"
Agrupación Andaluza S. Sebastián Ballesteros
Alcántara Pérez, Miguel Ángel
Alcántara Santana, Lluçia
Alsina i Felip, Àngels
Amics de l'Art Romànic de Sabadell
Amics de Sant Cristòfol
ANABAD
Archivo Municipal de Errenteria
Artilletres
Arxiu Administratiu de Terrassa
Arxiu fotogràfic de Barcelona
Arxiu Històric de Girona
Arxiu Històric de Girona
Arxiu Municipal de Castellar
Arxiu Nacional de Catalunya
Arxivers Sense Fronteres
Associació Antics Militars República
Associació d'Amistat Catalano-Txecoslovaca
Associació d'Arxivers de Catalunya
Associació de Bipolars i Depressius del Vallès
Associació del Vallès Amics de la Neurologia
Associació Veïns Creu Alta
Badenes i Renau, Gonçal
Benaül i Berenguer, Josep M.
Brutau i Viladevall, Josep
Buisán i Serrano, Guadalupe
Burgos i Barbero, Xavier
Caba i Arnella, Núria
Cabané i Pibernat, M. Teresa
Caixa de Sabadell
Cambra Oficial de Comerç i Indústria de Sabadell
Càmera Club Sabadell
Cano i Seuba, Mateu
Càritas Sabadell
Carné i Grané, Isidre
Castells Campanales, Marc
Castells i Solà, Rosa M.
Caudevilla Pastor, Jesús
Centre de Normalització Lingüística
Centro de Estudios Andaluces. Fundación Pública Andaluza
Clerch Regull, Magdalena
Club d'Avis de la Plaça del Vallès
Club Falcons Sabadell
Club Natació Sabadell
Col·legi de Notaris de Catalunya
Col·legi d'Advocats de Sabadell
Comasòlivas Font, Joan
Confraria del Sant Crist

Coordinadora de Centres d'Estudis de Parla Catalana
Corporació Sanitària Parc Taulí de Sabadell
Corte Inglés, El
Crous Daví, Enric
Díptic, SL
Enrich Gregori, Roser
Entesa per Sabadell
Escrivà i Moscardó, Cristina
Església Evangèlica Baptista del Redemptor
Esplai l'Avinguda
Espuny i Tomàs, M. Jesús
Estripa'm
Federació Sindical Tèxtil Ràdium
Fernández Álvarez, Ana
Font i Plácido, Joan
Foraster Cladellas, Manuel
Fundació "La Caixa"
Fundació Bosch i Cardellach
Fundació Gas Natural
Fundació Joan Miró
Fundació Noguera
Fundació Rafael Campalans
Galeria Trama
Galicia Marcet, Manuel
Garriga Gusi, Josep O.
Generalitat de Catalunya
Germà i Rovira, Maria Amparo
González Ruiz, David
Gremi Comarcal d'Hostaleria i Turisme de Sabadell i el Vallès Centre
Guarch i Sánchez, Lúdia
Gusi i Cortés, Montserrat
Hayaux Legré, Anna M.
Hernández i Cardona, Àngel Manuel
ICA, International Council on Archives
IES Agustí Serra i Fontanet
Institució Bíblica Evangèlica Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes
Institut d'Estadística de Catalunya
Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Històrics
Joventut Atlètica de Sabadell
Kolektivo Esperantista Komunista
Kultura Asocio Esperantista
La Llar del Llibre
Larrosa i Padró, Manuel
Lladó Fuster, Magda
Llibre Viu
Llibreria Tècnica SL
Lliga dels Drets dels Pobles
Lliga Protectora d'Animals de Sabadell
Lozano Giménez, Yolanda
Manau Teixidó, M. Rosa
Mañosa Rifé, Montserrat
Marín López, Laura
Mercadé Vergés, Jaume
Molinero Ruiz, Josefina
Molins Casamitjana, Mariònia
Monge i Presència, Lluís
Monistrol Pons, Joan. Movifot
Montlleó Roman, Enriqueta
Morales Barajas, Miguel

Museu d'Història de Catalunya
Mutual de Conductors. Delegació de Sabadell
O.A.R. Gràcia. Club d'Handbol
Obra Social Caixa Sabadell
Oliva Frago, Ricard
Omnium Cultural
Orfeó de Sabadell
Ormaechea, Maria Dolores
Ortín i Maymó, Montserrat
Otero Armengol, Iago
Palau i Sol, Ramon. Construccions Redós, SA
Papers de Versàlia
Pardo Navarro, Isabel
Parròquia de la Puríssima Concepció
Parròquia de la Santíssima Trinitat
Parròquia de Sant Jordi
Parròquia de Sant Vicenç de Jonqueres
Pascual Enfont, Antoni
Prat i Serravinyals, Rosa Maria
Punt del Voluntariat. Centre Cívic Can Balsach
Ramon Clusella, Antoni
Ramos Altamira, Ignacio
Renom Gimferrer, Eulàlia
Renom i Pulit, Esteve
Rescat Films, SL
Ribalta i Puig, Pere
Ribas Oliver, Rafael
Roig Deulofeu, Albert
Rosselló Muñoz, Joan
Ruiz Díaz, Teresa
Sallarès i Camps, Josep
Salvador Padrosa, Montserrat
Saura Conesa, Simón
SEDECU
Serra i Llorens, M.Teresa i M.Lluïsa
Servei General d'Informació de Muntanya
Síndic Municipal de Greuges de Sabadell
Societat Catalana de Genealogia, Heràldica, Sigil·lografia
Sorolla i Artola, Antoni
Teatre del Sol
Televisió de Catalunya
Tèrmens i Ribas, Antoni
Torruella Llopart, Jordi
Traç d'Art
Trujillo i Reyes, Àlex
Tutusaus Pomés, Teresa
Unió Excursionista de Sabadell
Universitat Pompeu Fabra
Unnim. Obra Social
Valls i Vila, Jaume
Vila i Morros, Eva
Vilanova i Aymerich, Rafael
Zambudio i Díaz, Miquel